

Thematisch Ambtsbericht Guinee

Female Genital Mutilation en minderjarigen

mei 2020

Colofon

Plaats	Den Haag
Opgesteld door	Afdeling Ambtsberichten (DAF/AB)

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
1	Female Genital Mutilation (FGM) 7
1.1	Wetgeving omtrent FGM 7
1.2	Geografische en etnische spreiding FGM 12
1.3	Typen FGM 14
1.3.1	Definities van de typen FGM 14
1.3.2	Typen FGM in Guinee 15
1.4	Herbesnijdenis 16
1.5	Trends 17
1.5.1	Trends in percentage 17
1.5.2	Trends in Type 18
1.5.3	Simulaties en niet besnijden 19
1.6	Leeftijd FGM 21
1.6.1	Etnische verschillen 21
1.6.2	Besnijdenis na de leeftijd van 15 jaar 22
1.6.3	Onbesneden vrouwen die in het huwelijk treden 23
1.7	Cultuur en religie 24
1.7.1	Positie van religieuze leiders inzake FGM 25
1.7.2	Positie van Wahabitische moslims 27
1.8	Uitvoerders van FGM 27
1.8.1	Traditionele besnijdsters 28
1.9	FGM en opleidingsniveau 29
1.10	Beslissing 30
1.11	Onttrekking aan FGM 31
1.11.1	Mogelijkheden tot verzet voor betrokkene 31
1.11.2	Mogelijkheden tot verzet/onttrekking door de ouders 32
1.11.3	Mogelijkheden tot zelfstandige vestiging 34
1.12	Bescherming 34
1.12.1	Bescherming door de overheid 34
1.12.2	Bescherming door overige organisaties 36
1.12.3	Safe-houses 37
1.13	FGM bij terugkeer 37
2	Minderjarigen 38
2.1	Wet- en regelgeving (wettelijke bepalingen) 38
2.1.1	Meerderjarig 38
2.1.2	Handelingsbekwaam 38
2.1.3	Leerplicht 38
2.1.4	Burgerlijk en strafrechtelijke bepalingen 39
2.1.5	Aanvragen reisdocumenten 40
2.1.6	Zelfstandig reizen 40
2.2	Opvang minderjarigen 41
2.2.1	Traditionele opvang minderjarigen 41
2.2.2	Wet- en regelgeving t.a.v. opvanghuizen 43
2.2.3	Opvanghuizen in Guinee 44
2.2.4	Lijst van opvanghuizen 45

2.2.5	Voorzieningen in de opvanghuizen	47
2.2.6	Toezicht op opvanghuizen.....	48
2.2.7	Beschrijving van enkele opvanghuizen	49
2.2.8	La Maison du Bonheur	54
2.3	Huiselijk geweld	57
2.3.1	Wet- en regelgeving ten aanzien van huiselijk geweld	58
2.3.2	Mogelijkheden tot aangifte.....	58
2.3.3	Optreden van autoriteiten bij aangifte	60
3	Terugkeer	62
3.1	Terugkerende alleenstaande vrouwen	63
4	Geraadpleegde bronnen	66
5	Bijlagen	69
5.1	Staatkundige kaart van Guinee	69
5.2	Natuurlijke regionale kaart van Guinee.....	70
5.3	Verspreiding van type FGM onder vrouwen naar bevolkingsgroep	71
5.4	Besluit betreffende de oprichting, opening, monitoring, controle en sluiting van opvangcentra voor kinderen in Guinee	72

Inleiding

Dit ambtsbericht is opgesteld aan de hand van de in de door het Ministerie van Justitie en Veiligheid opgestelde *Terms of Reference* (ToR) gestelde vragen en genoemde aandachtspunten. De ToR voor het onderhavige ambtsbericht is vastgesteld op 12 november 2019. Een geanonimiseerde versie van deze ToR is tezamen met het ambtsbericht gepubliceerd op de website van de Rijksoverheid.

In dit thematisch ambtsbericht wordt de situatie van vrouwelijke genitale verminking en (alleenstaande) minderjarigen in Guinee beschreven voor zover deze van belang is voor de beoordeling van asielaanvragen van personen die afkomstig zijn uit dit land en voor de besluitvorming over terugkeer van afgewezen Guineese asielzoekers. Dit ambtsbericht is een actualisering van het algemeen ambtsbericht Guinee van juni 2014. De verslagperiode beslaat de periode juli 2014 tot en met april 2020. Relevante ontwikkelingen zijn tot aan de publicatiedatum meegenomen. Dit ambtsbericht betreft een feitelijke, neutrale en objectieve weergave van de bevindingen gedurende de onderzochte periode en biedt geen beleidsaanbevelingen.

Dit ambtsbericht is opgesteld aan de hand van openbare en vertrouwelijke bronnen waarbij gebruik is gemaakt van zorgvuldig geselecteerde, geanalyseerde en gecontroleerde informatie. Bij de opstelling is onder meer gebruik gemaakt van informatie van niet-gouvernementele organisaties (ngo's), medisch deskundigen, vakliteratuur, relevante overheidsinstanties en berichtgeving in de media. De passages in dit ambtsbericht berusten zo veel mogelijk op meerdere bronnen. De geraadpleegde openbare bronnen zijn opgenomen in de literatuurlijst.

Een deel van de gebruikte vertrouwelijke informatie is ingewonnen tijdens een onderzoeksmissie naar Guinee die plaatsvond van 27 januari 2020 tot 6 februari 2020. In dit ambtsbericht is gebruik gemaakt van informatie die voortkomt uit tijdens deze missie gehouden interviews met relevante en deskundige bronnen ter plaatse. Daarnaast is gebruik gemaakt van vertrouwelijke gesprekken en correspondentie buiten de dienstreis om. De op vertrouwelijke basis ingewonnen informatie is waar mogelijk gebruikt ter ondersteuning en aanvulling van passages die zijn gebaseerd op openbare informatie. Vanwege de aard van de ToR-vragen was over sommige onderwerpen alléén informatie te vinden via vertrouwelijke bronnen. De vertrouwelijke bronnen zijn in het voetnotenapparaat aangemerkt als 'vertrouwelijke bron' en voorzien van de datum waarop de informatie verkregen is.

Het eerste hoofdstuk behandelt de ontwikkelingen ten aanzien van vrouwelijke genitale verminking (*Female Genital Mutilation*, FGM) in Guinee. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijkheden tot verzet door ouders of betrokkenen en de mogelijkheden tot het vragen van bescherming tegen FGM.

Het tweede hoofdstuk gaat in op de positie van (alleenstaande) minderjarigen. Na een beschrijving van de wet- en regelgeving ten aanzien van minderjarigen komen de mogelijkheden voor opvang van minderjarigen aan de orde. Vervolgens wordt ingegaan op de toegang tot bescherming en justitie van minderjarige slachtoffers van huiselijk geweld.

Het derde hoofdstuk behandelt de vragen ten aanzien van terugkeer van vrouwen en minderjarigen.

1 Female Genital Mutilation (FGM)

In dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van cijfers uit het bevolkingsonderzoek uit 2018 (*Enquête Démographique et de Santé V*, hierna EDS V). De cijfers aangaande vrouwelijke genitale vermindering (ofwel *Female Genital Mutilation*, FGM) van het EDS V komen voort uit de eigen verklaringen van deelnemende vrouwen. Deze vrouwen worden ook gevraagd naar de besnijdenis van hun dochters. De verklaringen worden mondeling verzameld door Guineese onderzoekers. Volgens vertrouwelijke bronnen is de kans dat respondenten in deze omstandigheden een sociaal-wenselijk antwoord geven dat voldaan is aan de Guineese norm van FGM groot. Er zijn in Guinee geen medische onderzoeken gedaan naar FGM.¹

In dit EDS V onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen besnijdenis van meisjes van 0 tot 14 jaar oud en besnijdenis van vrouwen tussen de 15 en 49 jaar oud. Aangezien een deel van de meisjes van 0 tot 14 jaar op het moment van het onderzoek niet de gebruikelijke leeftijd voor besnijdenis heeft bereikt, weerspiegelen de prevalentiegegevens voor meisjes onder de 15 jaar hun huidige, maar niet hun uiteindelijke FGM-status.² Vertrouwelijke bronnen maken het onderscheid tussen de leeftijdsgroepen niet of minder.

1.1 Wetgeving omtrent FGM

FGM is wettelijk verboden in Guinee. De definitie van FGM en het verbod daarop is opgenomen in het *Code de l'Enfant*³ (L/2008/011/AN, Wet op de bescherming van het kind) van 2008. In 2016 verscheen een nieuw Wetboek van Strafrecht (*Code Pénal*⁴, 2016/059/AN) waarin dezelfde artikelen zijn opgenomen als in het *Code de l'Enfant*.⁵ Artikelen 405 tot 409 van het *Code de l'Enfant* stellen FGM strafbaar.⁶ Artikel 410 van het *Code de l'Enfant* stelt daarnaast een verplichting aan publieke en private gezondheidscentra om gevallen van FGM aan te geven bij de relevante publieke autoriteiten.⁷ Artikelen 258 tot 261 van het Wetboek van Strafrecht verbieden daarnaast zowel traditionele vormen van FGM als FGM door moderne methoden. Onder moderne methoden van FGM worden gemedicaliseerde besnijdenissen verstaan.⁸

¹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

² Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

³ De Franse tekst van deze wetgeving is beschikbaar via de website van het Guineese ministerie van justitie: <https://justiceguinee.gov.gn/laws/code-de-lenfant-guinee/>

⁴ De Franse tekst van deze wetgeving is beschikbaar via de website van het Rode Kruis: https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl-nat.nsf/implementingLaws.xsp?documentId=D5E8B7179C215EA7C12580E40039F562&action=openDocument&xp_countrySelected=GN&xp_topicSelected=GVAL-992BU6&from=topic&SessionID=DXXUSTFWD8

⁵ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; 28TOOMANY, *Guinea: The law and FGM*, pagina 3, september 2018; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 53-54, november 2017.

⁶ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 53-54, november 2017; 28TOOMANY, *Guinea: The law and FGM*, pagina 3, september 2018.

⁷ 28TOOMANY, *Guinea: The law and FGM*, pagina 3, september 2018.

⁸ 28TOOMANY, *Guinea: The law and FGM*, pagina 3, september 2018; Vertrouwelijke bron, 21 april 2020.

De artikelen van het Code de l'Enfant stellen het volgende⁹:

- Artikel 405: onder genitale verminking wordt elke gedeeltelijke of totale verwijdering van de geslachtsdelen van een meisje, jongedame of vrouw verstaan en/of elke andere operatie van de geslachtsdelen.
- Artikel 406: Elke vorm van vrouwelijke genitale verminking uitgevoerd door elke persoon, ongeacht de kwalificaties, is verboden in Guinée.
- Artikel 407: wie, zij het via traditionele of moderne technieken, een genitale verminking uitvoert of daaraan bijdraagt of deelneemt, maakt zich schuldig aan opzettelijk geweld tegen de persoon die wordt besneden. Een dergelijke handeling wordt bestraft met een gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en een boete van 300.000 tot 1.000.000 GNF (29,10 tot 97,05 EUR¹⁰) of één van deze straffen. De ouders of elke persoon die gezag heeft over het kind dan wel de voogd van het kind die toestemming geven voor de genitale verminking zullen op dezelfde manier worden bestraft als de ouders.
- Artikel 408: als de vrouwelijke genitale verminking een handicap veroorzaakt zullen de uitvoerders veroordeeld worden tot een gevangenisstraf van vijf tot tien jaar en een boete van 1.000.000 tot 3.000.000 GNF (97,05 tot 291,10 EUR).
- Artikel 409: wanneer het overlijden van het kind het gevolg is, worden de uitvoerders veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf tot twintig jaar.

Volgens de organisatie 28toomany¹¹ is het reizen naar buurlanden om dochters te laten besnijden een probleem in geheel West-Afrika. Volgens de organisatie is het onbekend in welke mate besnijdenissen van Guineese meisjes in buurlanden plaatsvinden.¹²

In 2018 begon de regering aan een herziening van de Code de l'Enfant.¹³ Het Guineese parlement keurde het nieuwe Code de l'Enfant in december 2019 goed. Eind maart 2020 was de wet nog niet aangenomen door de president.¹⁴ Volgens een vertrouwelijke bron waren er in het concept geen belangrijke wijzigingen ten aanzien van FGM opgenomen.¹⁵ In maart 2020 vond een referendum plaats waarin de bevolking zijn stem uit kon brengen over een wijziging van de grondwet. De nieuwe grondwet werd aangenomen. Eén van de aanpassingen betrof de opname van het verbod op FGM in de grondwet.¹⁶

OPROGEM

Eind 2009 richtte het ministerie van Sociale Zaken, Verbetering van de Positie van Vrouwen en Kinderen¹⁷ onder toezicht van het ministerie van Veiligheid en Civiele

⁹ Dit is een onofficiële vertaling van de Franse tekst van het Code de l'Enfant.

¹⁰ De bedragen in GNF zijn omgerekend naar bedragen in Euro's met de koers van april 2020.

¹¹ 28toomany is een Britse organisatie die strijdt tegen FGM en onderzoek doet naar FGM.

¹² 28TOOMANY, *Guinea: The law and FGM*, september 2018.

¹³ UN CRC, *Combined third to sixth periodic reports submitted by Guinea under article 44 of the Convention, due in 2017**, CRC/C/GIN/3-6, pagina 6, 7 augustus 2018.

¹⁴ GuineeMatin, *Guinée: le Parlement adopte le nouveau de Code de l'enfant*, 4 december 2019 ; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020 ; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020..

¹⁵ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹⁶ Het referendum was omstreden. De politieke oppositie beschuldigde de huidige president Condé, die de maximale twee grondwettelijke termijnen heeft gediend, ervan de nieuwe grondwet te willen gebruiken om een volgende termijn mogelijk te maken. In 2020 staan presidentsverkiezingen gepland in Guinee. Al Jazeera, *Guinean President Alpha Conde enacts new constitution*, 7 april 2020. Jeune Afrique, *Guinée : que contient le projet de nouvelle Constitution proposé par Alpha Condé ?*, 20 december 2019; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 8 april 2020.

¹⁷ In het Frans *Ministère de l'Action Sociale, de la Promotion Féminine et de l'Enfance* (MASPFE) geheten. Hierna afgekort als ministerie van Sociale Zaken.

Bescherming en in samenwerking met UNICEF, het *Office de Protection du Genre, de l'Enfance et des Moeurs* (OPROGEM) op. OPROGEM is een politie-eenheid belast met de verantwoordelijkheid voor de bescherming van kwetsbare personen in de samenleving waaronder vrouwen en kinderen. Deze eenheid is op lokaal niveau in de steden aanwezig in elk politiebureau, aldus een rapport van de Franse dienst voor de bescherming van vluchtelingen en staatlozen (*Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides*, hierna OFPRA). Uit vertrouwelijke bronnen blijkt dat OPROGEM vertegenwoordigers heeft in elke prefectuur. Er zijn zodoende 33 vertegenwoordigingen van OPROGEM in Guinee. Volgens vertrouwelijke bronnen wordt elke zaak die door de politie in behandeling wordt genomen en die een vrouw of kind betreft verwezen naar OPROGEM.¹⁸

In Guinee is de politie alléén aanwezig in steden. Buiten de stad draagt de gendarmerie¹⁹ zorg voor rechtshandhaving en veiligheid.²⁰ Volgens een vertrouwelijke bron heeft de gendarmerie ook een eenheid die verantwoordelijk is voor kwetsbare personen. Deze eenheid zou echter alléén in Conakry aanwezig zijn. Volgens de bron is de gendarmerie vanwege de moeilijke werkomstandigheden op het platteland (o.a. geen elektriciteit en geen telefonisch bereik) vaak meer aanwezig in de steden dan op het platteland.²¹

Volgens vertrouwelijke bronnen beperkt OPROGEM zich in algemene zin en daarmee ook voor gevallen van FGM tot zaken die bij hen gemeld worden. De dienst heeft weinig tot geen mogelijkheden tot patrouilles vanwege gebrek aan vervoersmiddelen en brandstof. Zo heeft deze politiedienst voor het gehele land slechts één auto ter beschikking. Een vertrouwelijke bron geeft aan dat OPROGEM weinig budget toegewezen krijgt.²²

Naleving van de wet

Volgens verschillende bronnen worden de wetten die FGM verbieden in Guinee weinig of niet toegepast.²³ Een vertrouwelijke bron stelt dat de naleving van de wet een uitdaging is in Guinee. Een van de problemen is dat rechters en handhavers onderdeel zijn van de samenleving waarin FGM een gewoonte is. De eigen mening en houding van rechters en handhavers ten aanzien van FGM speelt daarom een rol in de uitvoering van hun werk.²⁴

Aangifte

Uit de verklaringen van vertrouwelijke bronnen blijkt dat het mogelijk is aangifte te doen van FGM in Guinee. Verschillende bronnen rapporteren dat er in de afgelopen jaren (beperkte) gevallen zijn geweest van familieleden die aangifte doen. Twee vertrouwelijke bronnen geven aan dat aangiftes zelden voorkomen vanwege de jonge leeftijd waarop meisjes besneden worden. Ook het feit dat de aangifte ingediend moet worden tegen een familielid speelt een rol.²⁵ Volgens een vertrouwelijke bron zijn er enkele gevallen geweest van aangiftes van gevallen van FGM door gemeenschappen die een verklaring van uitbanning van FGM hadden

¹⁸ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 47, november 2017; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

¹⁹ De gendarmerie is een dienst die algemene politietaken uitvoert en onderdeel is van het leger.

²⁰ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

²¹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

²² Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²³ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 59, november 2017.

²⁴ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

²⁵ Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

afgelegd. Volgens de bron leidde dit in enkele gevallen tot arrestatie en/of vervolging van de besnijdster.²⁶

Arrestaties en vervolging

Tussen 2013 en 2015 introduceerde de Guineese regering een vroeg-waarschuings- en wetshandhavingssysteem waarmee twintig gevallen van genitale verminking werden voorkomen. Het systeem bestaat uit een gratis nummer, bekend als 'groen nummer' waar naartoe gebeld kan worden voor advies en verwijzing naar de juiste service (zie ook 12.1.2 onder AGUIAS). Veertien personen werden gearresteerd en zeven hiervan werden in 2015 veroordeeld.²⁷ In 2016 en 2017 behandelde de politie-eenheid OPROGEM vijftien zaken van FGM in Conakry.²⁸ In 2018 werden 23 gevallen van FGM behandeld door OPROGEM in heel Guinee tegen negentien gevallen in 2019 (waarvan twee in Conakry).²⁹ Uit een nationaal evaluatierapport van het ministerie van Sociale Zaken blijkt dat er tussen 2010 en 2019 honderd arrestaties hebben plaatsgevonden.³⁰

Sinds 2014 zijn er enkele tientallen gevallen van strafrechtelijke vervolging vanwege FGM in Guinee.³¹ In 2016 waren er volgens een gezamenlijk database van UNICEF en UNFPA elf zaken die voor de rechter gebracht werden en vonden er twee veroordelingen plaats. In 2017 werden negen zaken voor de rechter gebracht en werden vijf personen veroordeeld vanwege FGM.³² Een vertrouwelijke bron geeft aan dat er ongeveer dertig gevallen van vervolgingen zouden zijn geweest tussen 2014 en 2019.³³ Volgens OFPRA komen veroordelingen van besnijders beperkt voor. Tussen december 2009 en november 2017 werden er een twintigtal zaken voor de rechter gebracht, met name in *Haute Guinée*³⁴ en Conakry. Dit zijn regio's waar ngo's sterk aanwezig zijn.³⁵ Uit verschillende bronnen blijkt dat er in Guinee tussen 2014 en 2018 zestien tot achttien veroordelingen vanwege FGM zijn geweest.³⁶ Bij alle veroordelingen zijn naast boetes ook voorwaardelijke straffen

²⁶ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020. Een van de strategieën van (inter)nationale organisaties in het tegengaan van FGM heeft als doel om gemeenschappen een gezamenlijke verklaring van uitbanning van FGM uit te spreken en te ondertekenen. Om dit doel te bereiken wordt aan gemeenschappen (langdurig) voorlichting gegeven over de gevolgen van FGM. Volgens een rapport van UNICEF legden tussen 2014 en 2017 jaarlijks ongeveer vijfhonderd dorpen een dergelijke verklaring af. De verklaringen van uitbanning van FGM worden met name afgelegd door gemeenschappen in de *communes de convergences*, de regio's waar (inter)nationale organisaties en de regering het meest actief zijn op dit gebied (zie ook 1.12.1).

²⁷ UN International Covenant on Civil and Political Rights, *List of Issues in relation to the third periodic report of Guinea, Addendum Replies of Guinea to the list of issues*, pagina 10, 26 september 2018; UNFPA-UNICEF, *Metrics of progress, Moments of change, 2015 Annual report*, pagina 29, augustus 2016; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

²⁸ UN International Covenant on Civil and Political Rights, *List of Issues in relation to the third periodic report of Guinea, Addendum Replies of Guinea to the list of issues*, pagina 10, 26 september 2018.

²⁹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; *Africaguinee.com*, *Excision en Guinée: un tabou qui change de visage*, 9 maart 2019.

³⁰ MASPFE, *Rapport National sur l'Evaluation de la Mise en œuvre du Programme d'Action de Beijing+25*, pagina 9, mei 2019.

³¹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; 28TOOMANY, *Guinea: The law and FGM*, pagina 6, september 2018; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 59, november 2017.

³² UNFPA – UNICEF, *Analyse des performances de la Phase II, Programme conjoint FNUAP-UNICEF sur les mutilations génitales féminines: Accélérer le changement*, pagina 23, augustus 2018; UNFPA – UNICEF, *Rapport annuel du Programme conjoint UNFPA-UNICEF sur les mutilations génitales féminines/l'excision: Accélérer le changement*, pagina 40, 2017.

³³ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

³⁴ Naast de administratieve verdeling van het land in acht regio's bestaat in Guinee een natuurlijke verdeling in vier regio's: *Guinée Forestière, Basse Guinée, Moyenne Guinée* en *Haute Guinée*. Zie kaart in bijlage 5.2.

³⁵ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 59, november 2017.

³⁶ MASPFE, *Rapport National sur l'Evaluation de la Mise en œuvre du Programme d'Action de Beijing+25*, pagina 9, mei 2019; *Africaguinee.com*, *Excision en Guinée: un tabou qui change de visage*, 9 maart 2019; US Department of State, *Guinea, Country report on Human Rights Practices 2019*, 11 maart 2020.

uitgesproken. Het is niet bekend of de boetes die opgelegd werden bij veroordelingen vanwege FGM ook daadwerkelijk geïnd werden.³⁷

Volgens OFPRA worden juridische procedures niet afgerond. Een journaliste, geïnterviewd door OFPRA, rapporteerde dat imams in Dixinn een ontmoedigings- en intimidatiecampagne jegens ngo's voerden. Het gevolg hiervan was dat rechters ontmoedigd raakten. Zo werd de zaak van een besnijdster die onder gerechtelijk toezicht geplaatst was, opzettelijk vergeten door de rechter.³⁸

Hieronder enkele voorbeelden van rechtszaken in de verslagperiode³⁹:

- Op 17 juli 2014 veroordeelde een rechter in Mafanco (Conakry) een besnijdster tot twee jaar voorwaardelijke gevangenisstraf en een geldboete van 1.000.000 GNF (97,05 EUR).⁴⁰
- In januari 2015 veroordeelde een rechtbank in Faranah een uitvoerder van FGM tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van één jaar en 500.000 GNF (48,50 EUR).⁴¹
- In juli 2015 werd een uitvoerder van FGM in Guéckédou veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van zes maanden en een boete van 500.000 GNF (48,50 EUR).⁴²
- Op 22 december 2015 veroordeelde een rechtbank in Siguiri een besnijdster tot een voorwaardelijke gevangenisstraf nadat zij haar eigen dochter besneden had en getracht had ook een ander meisje te besnijden.⁴³
- In een online artikel geeft een ngo-medewerker aan dat op 5 december 2017 een vrouw veroordeeld werd tot een gevangenisstraf van twee jaar voor een geval van FGM bij een vijfjarig meisje.⁴⁴

Volgens een vertrouwelijke bron zitten vrouwen die beschuldigd worden van FGM weliswaar geen straf uit maar zitten zij soms wel een maand in voorarrest voordat hun zaak voorkomt. Het doel van OPROGEM met de verwijzing van de zaken naar de rechter zou vooral zijn om besnijdsters te ontmoedigen.⁴⁵

Volgens 28toomany is er weinig bewijs dat professionals in de gezondheidssector vervolgd zijn. 28toomany rapporteert een geval waarbij een verpleegkundige FGM

³⁷ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 59, november 2017.

³⁸ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 59, november 2017.

³⁹ Dezerzijds werden via openbare bronnen geen voorbeelden van veroordelingen vanwege FGM gevonden van 2018 of later.

⁴⁰ 28TOOMANY, *Guinea : The law and FGM*, pagina 6, september 2018; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 59, november 2017 ; VisionGuinée, *Banlieue de Conakry : Une fillette de 2 ans échappe à l'excision*, 25 augustus 2014 ; Nations Unies, Haut-Commissariat des Droits de l'Homme, *Rapport sur les droits humains et la pratique des mutilations génitales féminines/excision en Guinée*, pagina 23, april 2016.

⁴¹ 28TOOMANY, *Guinea : The law and FGM*, pagina 6, september 2018; Nations Unies, Haut-Commissariat des Droits de l'Homme, *Rapport sur les droits humains et la pratique des mutilations génitales féminines/excision en Guinée*, pagina 23, april 2016.

⁴² GuineeMatin.com, *Guéckédou : une exciseuse et sa complice condamnées à 6 mois de prison avec sursis*, 16 février 2015 ; Nations Unies, Haut-Commissariat des Droits de l'Homme, *Rapport sur les droits humains et la pratique des mutilations génitales féminines/excision en Guinée*, pagina 23, april 2016.

⁴³ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 59, november 2017 ; L'express Guinée, *Siguiri : une exciseuse condamnée à deux ans de prison avec sursis et au paiement d'une amende de 300.000 Fg*, 27 december 2015 ; Nations Unies, Haut-Commissariat des Droits de l'Homme, *Rapport sur les droits humains et la pratique des mutilations génitales féminines/excision en Guinée*, pagina 23, april 2016.

⁴⁴ In het artikel wordt niet aangegeven of het om een voorwaardelijke gevangenisstraf gaat. Verscheidene bronnen geven echter aan dat er in Guinee alléén voorwaardelijke straffen zijn uitgesproken, zie eerder. Le journal du dimanche, *Le combat d'une ONG contre l'excision en Guinée*, 8 februari 2018.

⁴⁵ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

uitvoerde bij twee meisjes in Kissidougou. De verpleegkundige werd veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van zes maanden en een boete van 500.000 GNF (48,50 EUR).⁴⁶

1.2 Geografische en etnische spreiding FGM

Uit het EDS V onderzoek blijkt dat 95% van de vrouwen tussen de 15 en 49 jaar oud verklaart te zijn besneden. Onder meisjes tussen de nul en veertien jaar is reeds 39% besneden. Ondanks investeringen van de Guineese overheid, nationale en internationale organisaties blijft de traditionele praktijk van FGM voortduren, aldus de EDS V onderzoekers.⁴⁷

FGM komt onder vrijwel alle etnische groepen⁴⁸ en in alle regio's in Guinee voor.⁴⁹ Volgens vertrouwelijke bronnen zijn er minderheidsgroepen die geen besnijdenissen praktiseren. Deze minderheidsgroepen vormen in totaal minder dan 3% van de Guineese bevolking. Onder de religieuze minderheidsgroepen die over het algemeen geen besnijdenissen praktiseren zouden volgens enkele bronnen protestanten en Jehovah's getuigen vallen.⁵⁰

Geografische spreiding van FGM

FGM komt in alle acht regio's van Guinee voor.⁵¹ In de regio N'Zérékoré is het percentage besneden vrouwen het laagst.⁵² In 2018 verklaarde 84% van de vrouwen tussen de 15 en 49 jaar in die regio besneden te zijn. In de overige regio's ligt het percentage besneden vrouwen (tussen 15 en 49 jaar) boven de 95%.⁵³

Etnische spreiding van FGM

FGM komt onder vrijwel alle etnische⁵⁴ groepen in Guinee voor.⁵⁵ Onder de etnische Toma is het percentage besneden vrouwen tussen de 15 en 49 jaar oud het laagst

⁴⁶ 28TOOMANY, *Guinea: The law and FGM*, pagina 7, september 2018; Africaguinee.com, *Excision en Guinée: un tabou qui change de visage*, 9 maart 2019.

⁴⁷ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

⁴⁸ De aangehaalde bronnen in dit hoofdstuk gebruiken wisselend de termen 'etnische groepen' en 'bevolkingsgroepen'. In de tekst is zoveel mogelijk uitgegaan van de termen die door de bronnen gebruikt zijn. Hierdoor komen afwisselingen in deze termen binnen een alinea voor.

⁴⁹ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019 ; République de Guinée, *Contribution nationale volontaire à la mise en œuvre des ODD au forum politique de haut niveau – New York, Juillet 2018, Draft*, pagina 51, 6 juni 2018; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

⁵⁰ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Le Point, *Guinée – Excision : «L'implication de l'homme est fondamentale »*, 6 februari 2018; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 78, 2015.

⁵¹ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019 ; République de Guinée, *Contribution nationale volontaire à la mise en œuvre des ODD au forum politique de haut niveau – New York, Juillet 2018, Draft*, pagina 51, 6 juni 2018 ; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

⁵² De oorzaak van het lagere percentage besneden vrouwen in de regio van Nzérékoré ligt mogelijk aan de hogere aantallen christenen die in de regio woonachtig zijn en onder wie FGM minder voorkomt dan onder moslims (zie ook 1.7). Vertrouwelijke bron, 21 april 2020.

⁵³ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 347, juli 2019 ; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

⁵⁴ Volgens *Minority Rights Group International* werd in 2016 de volgende etnische verdeling van de bevolking geschat: Peul (33.9%), Malinké (31.1%), Soussou (19.1%), Guerzé (6%), Kissi (4,7%) en Toma (2,6%). Andere etnische groepen zijn de Conagui, Bassari, Badiaranké, Diakhanké, Dialonké, Koranko, Valunka, Loma, Kono en Manon. *Minority Rights Group International, Guinea, Minorities and indigeneous people*, <https://minorityrights.org/country/guinea/> geraadpleegd op 19 maart 2020.

⁵⁵ Volgens één vertrouwelijke bron zouden de Coniagui (in de regio van Koundara) geen FGM praktiseren. UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 78, 2015 ; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019 ; République de Guinée, *Contribution*

met 69,3%, gevolgd door de Guerzé met een percentage van 77.8%, terwijl de etnische Soussou het hoogste percentage besneden vrouwen kent met 97.9%.⁵⁶ Volgens een vertrouwelijke bron zijn de percentages besneden vrouwen, op basis van gegevens uit diens onderzoek, het hoogst onder de etnische Peul en Malinké.⁵⁷

Onderscheid naar platteland/stad

Volgens het EDS V is er nauwelijks verschil tussen het platteland en stedelijke gebieden als het gaat om FGM onder vrouwen van 15 tot 49 jaar (respectievelijk 94,3% en 94,8%). In de hoofdstad Conakry komt FGM met 95.6% iets meer voor dan in andere steden waar het percentage op 94% ligt. Onder meisjes van 0 tot 14 jaar ligt het percentage besneden meisjes in stedelijke gebieden op 35% terwijl het in rurale gebieden op 41% ligt. Dit percentage is laag in vergelijking met het totale percentage besneden vrouwen maar veel meisjes hebben nog niet de leeftijd bereikt waarop zij gebruikelijk mogelijk besneden worden. Onder meisjes van 10 tot 14 jaar is het percentage besneden meisjes in 2018 70% voor stedelijke gebieden, tegen 78% in rurale gebieden.⁵⁸

Uit verschillende vertrouwelijke bronnen blijkt dat het in steden voorkomt dat ouders hun dochters niet besnijden. Twee vertrouwelijke bronnen geven aan dat het op het platteland onmogelijk dan wel vrijwel onmogelijk is om te ontsnappen aan FGM.⁵⁹ Het verschil tussen de cijfers van het EDS V en de uitspraken van de vertrouwelijke bronnen zou mogelijk kunnen worden verklaard door de methodologie van het EDS V onderzoek. De cijfers komen voort uit de eigen verklaringen van vrouwen (over zichzelf en over hun dochters) en worden mondeling verzameld door Guineese onderzoekers. Volgens vertrouwelijke bronnen is de kans dat respondenten in deze omstandigheden een sociaal-wenselijk antwoord geven dat voldaan is aan de Guineese norm van FGM groot.⁶⁰

Uit een rapport OFPRA blijkt dat het simuleren van besnijdenissen⁶¹ in stedelijke gebieden toeneemt terwijl op het platteland, als gevolg van het verbod op FGM, in toenemende mate sprake is van verhulling van besnijdenissen.⁶² Daar waar de besnijdenissen vroeger collectief plaatsvonden en gepaard gingen met feestelijke ceremonies zouden families in toenemende mate de besnijdenis verstoppen. Zo komt het voor dat families beweren een verjaardagsfeest voor hun dochter te organiseren terwijl zij de voorbereidingen treffen voor haar besnijdenis.⁶³

Prevalentie binnen bevolkingsgroepen

In algemene zin geldt dat vrijwel alle meisjes uit bevolkingsgroepen waar FGM voorkomt, vanaf een bepaalde leeftijd⁶⁴ besneden zijn. In de tabel hieronder is het percentage besneden vrouwen van 15 tot 49 opgenomen.⁶⁵

naionale volontaire à la mise en œuvre des ODD au forum politique de haut niveau – New York, Juillet 2018, Draft, pagina 51, 6 juni 2008 ; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020. ; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

⁵⁶ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019. ⁵⁷ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

⁵⁸ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 354, juli 2019.

⁵⁹ Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

⁶⁰ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

⁶¹ Zie ook paragraaf 1.5.3.

⁶² Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 79, november 2017.

⁶³ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 79, november 2017 ; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

⁶⁴ Zie ook alinea 1.6.

⁶⁵ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 354, juli 2019.

Tabel 1. Percentage besneden vrouwen van 15 tot 49 jaar per etnische groep

Etnische groep	Percentage besneden vrouwen
Soussou	97,9
Peul	97,3
Malinké	95,9
Kissi	88,2
Guerzé	77,8
Toma	69,3

Ondanks de hoge prevalentiecijfers van FGM in Guinee, zijn er families die geen FGM praktiseren.⁶⁶ Volgens een vertrouwelijke bron gaat het om individuele families die vanwege persoonlijke overwegingen besluiten om hun dochters niet bloot te stellen aan FGM. Deze bron geeft aan dat de kans op besnijdenis toeneemt naarmate een familie meer traditionele normen en waarden naleeft.⁶⁷

1.3 Typen FGM

1.3.1 Definities van de typen FGM

De Wereldgezondheidsorganisatie (*World Health Organisation*, WHO) onderscheidt vier types van besnijdenis bij meisjes en/of vrouwen⁶⁸:

- Clitoridectomie, ook bekend als Type I: gedeeltelijke of totale verwijdering van de clitoris en/of de voorhuid.
- Excisie, ook bekend als Type II: gedeeltelijke of totale verwijdering van de clitoris en de kleine schaamlippen, met of zonder verwijdering van de grote schaamlippen.
- Infibulatie, ook bekend als Type III: vernauwen van de vaginale opening door het wegsnijden en aan elkaar hechten van de kleine schaamlippen en/of de grote schaamlippen, met of zonder verwijdering van de clitoris.
- Ongeclassificeerd, ook bekend als Type IV: alle andere praktijken voor niet-medische doeleinden die schadelijk zijn voor de vrouwelijke genitalia zoals bijvoorbeeld het prikken, piercen, kerven, schrapen en wegbranden of gevoelloos maken (*cauterization*) van het genitale gebied.

Onderzoeken naar FGM in Guinee

In 2016 vond een *Multiple Indicator Cluster Survey* (MICS) bevolkingsonderzoek plaats in Guinee. De MICS-bevolkingsonderzoeken zijn een initiatief van UNICEF om landen te ondersteunen bij het verzamelen en analyseren van data omtrent de situatie van kinderen en vrouwen. FGM is onderdeel van deze bevolkingsonderzoeken.⁶⁹

Het meest recente onderzoek naar de typen FGM die uitgevoerd worden in Guinee vond plaats in de eerste helft van 2018. De Guineese regering voerde in

⁶⁶ Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015 ; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

⁶⁷ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

⁶⁸ WHO, Classification of female genital mutilation, geraadpleegd op 22 november 2019, <https://www.who.int/reproductivehealth/topics/fgm/overview/en/>

⁶⁹ Institut National de la Statistique, *Enquête par grappes à indicateurs multiples 2016*, juli 2017.

samenwerking met diverse (inter)nationale ngo's en partners een onderzoek uit naar demografische en gezondheidsgegevens van de bevolking, de zogenoemde *Enquête Démographique et de Santé* (EDS V).⁷⁰

In deze twee bovenstaande onderzoeken naar FGM in Guinee wordt een ander onderscheid gemaakt in de typen FGM dan het onderscheid dat de WHO hanteert. In de alinea's die volgen wordt gebruik gemaakt van de volgende definities van types FGM:⁷¹

- Categorie 1: Besneden, geen weefsel verwijderd;
- Categorie 2: Besneden, wel weefsel verwijderd;
- Categorie 3: Dichtgenaaid (infibulatie)

Het ontbreekt in Guinee aan lange termijn medische onderzoeken naar besnijdenissen en typen besnijdenissen. De EDS V- en MICS-onderzoeken zijn gestoeld op eigen verklaringen van besneden vrouwen en moeders. Volgens vertrouwelijke bronnen is de kans dat respondenten in deze omstandigheden een sociaal-wenselijk antwoord geven dat voldaan is aan de Guineese norm van FGM groot.⁷² Fysiek onderzoek maakte geen deel uit van de onderzoeken.

1.3.2

Typen FGM in Guinee

De MICS- en EDS V onderzoeken tonen aan dat de drie categorieën FGM in Guinee voorkomen.⁷³

Uit het MICS- en EDS V-onderzoek uit 2016 en 2018 blijkt dat categorie 2 (besneden, wel weefsel verwijderd) de meest toegepaste vorm van FGM is in Guinee onder vrouwen van 15 tot 49 jaar oud. 58 tot 64% van de besneden vrouwen heeft dit type besnijdenis ondergaan.⁷⁴

Onder meisjes van 0 tot 14 jaar is categorie 2 ook het meest voorkomende type, aldus het MICS-onderzoek. De prevalentie van de verschillende typen FGM onder meisjes werd niet onderzocht in het EDS V. Het EDS V rapporteerde enkel dat bij besneden meisjes van 0 tot 14 jaar oud in 16% van de gevallen sprake was van infibulatie (categorie 3). De EDS-onderzoekers stellen dat infibulatie geen verdwijnende praktijk is en dat infibulatie onder besneden meisjes tussen 2012 en 2018 meer dan verdubbeld is, van 6% in 2012 naar 16% in 2018. In 2016 bleek uit het MICS-onderzoek dat het percentage meisjes die een infibulatie had ondergaan op 12% lag.⁷⁵

Volgens vertrouwelijke bronnen komt infibulatie (categorie 3) weinig voor in Guinee.⁷⁶ Vanwege littekenvorming kan het resultaat van besnijdenis echter wel lijken op infibulatie.⁷⁷

⁷⁰ Dit onderzoek heet in het Engels *Demographic and Health Survey* en wordt uitgevoerd in samenwerking met UNFPA, UNICEF, de Wereldbank, USAID en andere organisaties. Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé* (EDS V) 2018, pagina 345-360, juli 2019.

⁷¹ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé* (EDS V) 2018, pagina 345-360, juli 2019.

⁷² Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

⁷³ Institut National de la Statistique, *Enquête par grappes à indicateurs multiples 2016*, pagina 271-275, juli 2017 ; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé* (EDS V) 2018, pagina 345-360, juli 2019.

⁷⁴ Institut National de la Statistique, *Enquête par grappes à indicateurs multiples 2016*, pagina 273, juli 2017 ; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé* (EDS V) 2018, pagina 345-360, juli 2019.

⁷⁵ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé* (EDS V) 2018, pagina 345-360, juli 2019.

⁷⁶ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁷⁷ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 21 januari 2020. Zie ook: CGRA, *COI Focus, Guinee, Les mutilations génitales féminines*, pagina 7, 6 mei 2014.

Onderscheid naar bevolkingsgroep

In bijlage 5.3 is een overzicht opgenomen van de verdeling van ieder type FGM onder vrouwen (15-49 jaar) naar bevolkingsgroep.

De Kissi voeren, in vergelijking met andere bevolkingsgroepen, vaker besnijdenissen van categorie 1 uit. Van de besneden vrouwen tussen de 15 en 49 jaar oud heeft 18% dit type besnijdenis ondergaan. Categorie 3 (infibulatie) komt onder besneden vrouwen in deze leeftijdscategorie vaker voor onder de Peul en de Guerzé (met respectievelijk 14% en 13%) dan onder de Toma, Kissi, Malinké en de Soussou.⁷⁸

Infibulatie bij meisjes tussen 0 en 14 jaar komt het meest voor bij de etnische Guerzé ten opzichte van andere etnische groepen. Bij 58% van de Guerzé meisjes is sprake van infibulatie. Onder de etnische Kissi wordt infibulatie veel minder toegepast en is maar 5% van de meisjes dichtgenaaid.⁷⁹ Infibulatie komt volgens een vertrouwelijke bron ook voor onder de Toucouleurs (deze etnische groep heeft sterke banden met de etnische Peul en spreekt o.a. dezelfde taal).⁸⁰

In algemene zin blijkt uit het EDS V onderzoek dat meisjes waarvan de moeders infibulatie hebben ondergaan in 58% van de gevallen zelf ook geïnfibuleerd zijn ten opzichte van 11% van de meisjes waarvan bij de moeders geen sprake was van infibulatie.⁸¹

1.4 Herbesnijdenis

Volgens vertrouwelijke bronnen komt het niet voor dat vrouwen die reeds besneden zijn opnieuw worden besneden. Een vertrouwelijke bron gaf aan dat de laatste gevallen van besneden vrouwen die opnieuw besneden werden dateerden van 1998 of daarvoor. De praktijk zou volgens deze bron nu niet meer bestaan.⁸² Wel komt het voor dat jonge meisjes opnieuw worden besneden. Volgens OFPRA kan dat vanaf de dag na de eerste besnijdenis wanneer de besnijdstster van oordeel is dat de besnijdenis niet juist is uitgevoerd. Een vertrouwelijke bron geeft aan dat de tijd tussen de twee besnijdenissen niet meer dan twee à drie jaar zal zijn. Meestal is het meisje in Conakry besneden en constateert een familielid dat het niet volledig genoeg is gebeurd. In dat geval kan een tweede besnijdenis plaatsvinden. Een herhaalde besnijdenis vindt niet plaats bij meisjes of vrouwen boven de 16 jaar, aldus een vertrouwelijke bron.⁸³

Volgens twee vertrouwelijke bronnen komt het niet vaak voor dat grootmoeders of andere familieleden controleren of een meisje goed besneden is. Het kan wel voorkomen dat de grootmoeder bij een jong meisje dat zij bijvoorbeeld helpt bij het wassen ziet of en hoe de besnijdenis gedaan is. Ouders die gekozen hebben voor een milde vorm van besnijdenis zijn om deze reden minder geneigd om hun dochters naar familieleden op het platteland te sturen. Als meisjes een leeftijd

⁷⁸ Uit de gegevens van het EDS-onderzoek blijkt dat 45% van de vrouwen tussen de 15 en 49 van de Guerzé bevolking niet weten welke categorie besnijdenis zij hebben ondergaan danwel dat er niet naar gevraagd is. Dit blijkt niet duidelijk uit de verstrekte gegevens.

⁷⁹ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.
⁸⁰ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

⁸¹ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.
⁸² Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

⁸³ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 60, november 2017 ; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020 ; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

bereiken waarop de familieleden niet meer gemakkelijk kunnen bekijken of vragen naar de wijze van besnijdenis kan dit wel.⁸⁴

'De-infibulatie' verwijst naar het gebruik waarbij de afgesloten vaginale opening na infibulatie geopend wordt. Dit is vaak nodig om geslachtsgemeenschap mogelijk te maken of om de bevalling te vergemakkelijken.⁸⁵ Volgens een vertrouwelijke bron snijdt de echtgenoot tijdens de huwelijksnacht de infibulatie van zijn echtgenote open. Een andere vertrouwelijke bron geeft aan dat de de-infibulatie vóór het huwelijk plaatsvindt door een besnijdstster of op een gezondheidspost.⁸⁶ Volgens een vertrouwelijke bron worden sommige vrouwen na een bevalling opnieuw dichtgenaaid zodat de vaginale opening niet groter is dan vóór de bevalling. Volgens de bron willen sommige vrouwen dit zelf omdat ze anders een te grote vaginale opening hebben maar het zou ook voorkomen dat medisch personeel vóór de bevalling al voorstelt om het opnieuw dicht te hechten.⁸⁷

1.5 Trends

In de volgende alinea's wordt uiteengezet in hoeverre er sprake is van trends in het percentage besneden vrouwen en meisjes en de trends omtrent het type besnijdenis in Guinee.

1.5.1 Trends in percentage

In een rapport uit 2018 van de Guineese overheid wordt gesteld dat de praktijk van FGM in de jaren ervoor lijkt te zijn toegenomen. Dit ondanks aanzienlijke nationale en internationale inspanningen om de mentaliteit en het gedrag van de Guineese bevolking ten aanzien van FGM te veranderen.⁸⁸

Uit verschillende bronnen blijkt echter dat het percentage besneden vrouwen in Guinee nauwelijks is afgenomen in de laatste jaren.⁸⁹ Het EDS V-onderzoek toont aan dat in 1999, 99% van de vrouwen van 15 tot 49 jaar oud besneden waren. In 2018 bedroeg het percentage 95%.⁹⁰ Vertrouwelijke bronnen benadrukken de afname van 97% in 2012 naar 95% in 2018 voor 15- tot 49-jarigen.⁹¹ In alle regio's van Guinee is sprake van een lichte afname van het percentage besneden vrouwen ten opzichte van 2012, met uitzondering van de regio Conakry, aldus het EDS V. In Conakry was sprake van een lichte toename van 1,5% van het percentage besneden vrouwen tussen de 15 en 49 jaar oud.⁹²

⁸⁴ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁸⁵ Kaplan & Gómez, *Multisectoriële, Academische trainingsgids over "Vrouwelijke Genitale Verminking/vrouwenbesnijdenis"*, pagina 32, 1 mei 2017.

⁸⁶ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

⁸⁷ Volgens de bron vinden vrouwen een grotere vaginale opening er vies uitzien. Daarnaast vinden zij het ook storend dat men hen dan kan horen plassen. Vertrouwelijke bron, 21 januari 2020.

⁸⁸ République de Guinée, *Contribution nationale volontaire à la mise en œuvre des ODD au forum politique de haut niveau – New York, Juillet 2018, Draft*, pagina 51, 6 juni 2018.

⁸⁹ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019 ; Afrique Sociologie, *Guinée : Impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017.

⁹⁰ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

⁹¹ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; UNICEF, *Analyse des tendances sur les MGF/E*, juni 2019.

⁹² UNICEF, *Analyse des tendances sur les MGF/E*, juni 2019 ; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

In de categorie 0- tot 14-jarigen is er sprake van een afname van het percentage besneden meisjes van 45% naar 39%.⁹³ Deze trend verschilt echter per regio. Zo is er in de regio's Conakry, Kindia en Boké sprake van een toename van 3 tot 4% van het percentage besneden meisjes ten opzichte van het EDS-IV onderzoek uit 2012. In de regio's waar internationale partners veel hebben geïnvesteerd in het tegengaan van FGM, onder andere in Mamou, Labé, Kankan, Faranah en N'Zérékoré is de afname in het percentage besneden meisjes het meest zichtbaar. De grootste verschillen werden waargenomen in Kankan en Faranah waar het percentage besneden meisjes respectievelijk afnam van 71% naar 46% en van 55% naar 32%.⁹⁴ Voor deze leeftijdscategorie geldt dat het niet de definitieve status van meisjes weergeeft omdat een deel van deze meisjes nog niet de gewoonlijke leeftijd⁹⁵ van de besnijdenis heeft bereikt en de meisjes ook op latere leeftijd alsnog besneden zouden kunnen worden.

Zoals ook eerder aangegeven onder paragraaf 1.2 zijn onderzoeken die in Guinee gedaan worden naar FGM gebaseerd op de eigen verklaringen van deelnemende vrouwen. Volgens vertrouwelijke bronnen is de kans dat respondenten in deze omstandigheden een sociaal-wenselijk antwoord geven dat voldaan is aan de Guineese norm van FGM groot.⁹⁶ OFPRA vermeldt dat verschillende waarnemers vraagtekens zetten bij de methodologie en de daaruit voortkomende statistieken van de EDS-onderzoeken. Vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld in Conakry melden een gemiddeld percentage van 65 à 70% zonder hiervoor statistieken aan te leveren, aldus OFPRA.⁹⁷

1.5.2

Trends in Type

In toenemende mate praktiseren Guineeërs vrouwelijke genitale verminkingen van de categorie 1 (besneden, geen weefsel verwijderd) in plaats van de categorie 2 (besneden, weefsel verwijderd). Een vergelijking van de resultaten uit het EDS-IV (2012) en het EDS V (2018) onderzoek toont aan dat het percentage vrouwen tussen de 15 en 49 jaar die een besnijdenis in categorie 2 hebben ondergaan afnam van 84% naar 58%. In dezelfde periode nam het percentage vrouwen met een besnijdenis van categorie 1 toe van 6% naar 11%.⁹⁸ Vertrouwelijke bronnen bevestigen dat het steeds vaker voorkomt dat ouders kiezen voor een mildere vorm van FGM.⁹⁹ In stedelijke gebieden komen mildere types van FGM vaker voor dan in rurale gebieden.¹⁰⁰ Volgens een sociaal-antropologisch onderzoek uit 2015 komen symbolische verwondingen en het knippen/knellen van de clitoris vaker voor onder de etnische Soussou en in minder mate onder de Peul en de Malinké.¹⁰¹

⁹³ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; UNICEF, *Analyse des tendances sur les MGF/E*, juni 2019.

⁹⁴ Het is onbekend waardoor de afname van het percentage meisjes veroorzaakt is. Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; UNICEF, *Analyse des tendances sur les MGF/E*, juni 2019.

⁹⁵ Zie ook onder 1.6.

⁹⁶ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

⁹⁷ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 56, november 2017.

⁹⁸ Het percentage vrouwen dat een infibulatie had ondergaan steeg van 7,5% in 2012 naar 9,7% in 2018 en het percentage vrouwen dat niet wist welk type vrouwenbesnijdenis zij had ondergaan steeg van 2,9% naar 21,6%. Zie ook onder 'Simulaties en niet-besnijden'. Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019; UNICEF, *Analyse des tendances sur les MGF/E*, juni 2019.

⁹⁹ Volgens een vertrouwelijke bron zou dit met name gelden voor de etnische Peul, Soussou en de Malinké. Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹⁰⁰ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019; Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

¹⁰¹ Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

Uit het EDS V-onderzoek blijkt dat er sinds 2012 sprake is van een toename van het aantal meisjes dat infibulatie (categorie 3) ondergaat. In 2012 was, onder besneden meisjes van 0 tot 14 jaar, in 6% van de gevallen sprake van infibulatie. In 2018 steeg dit percentage naar 16%. Onder besneden meisjes komt infibulatie meer voor op het platteland dan in stedelijke gebieden met respectievelijk 17% tegen 13%.¹⁰² Volgens een sociaal-antropologisch onderzoek uit 2017 van een Guineese universiteit neemt infibulatie echter af en wordt het in zeldzame gevallen toegepast in rurale gebieden.¹⁰³ Uit een sociaal-antropologisch onderzoek uit 2015 bleek juist dat infibulatie met name in stedelijke gebieden voorkomt.¹⁰⁴

Het aantal vrouwen (in de leeftijdscategorie 15- tot 49-jarigen) dat niet wist welke categorie besnijdenis zij zouden hebben ondergaan nam toe van 3% in 2012 naar 22% in 2018. Volgens UNICEF rijst de vraag of achter deze cijfers mogelijk een toename van het simuleren van besnijdenissen schuilt.¹⁰⁵ Een vertrouwelijke bron schatte in dat ongeveer 70% van de vrouwen niet weet welk type besnijdenis zij hebben ondergaan.¹⁰⁶

1.5.3

Simulaties en niet besnijden

Uit verschillende bronnen blijkt dat er een trend zichtbaar is, met name in stedelijke gebieden, waarbij ouders hun dochters niet laten besnijden.¹⁰⁷

Een deel van de ouders die hun dochters niet besnijden simuleert de besnijdenis. Simulaties worden in Guinee ook wel het *“faire semblant”* ('alsof doen') genoemd en kunnen meerdere handelingen omvatten. Zo is het mogelijk dat de geslachtsorganen van het meisje intact blijven maar ook dat een snee(tje) gemaakt wordt zonder weefselverwijdering. De praktijk van het 'alsof-doen' is bedoeld om de gemeenschap te laten denken dat een meisje is besneden. Voor het simuleren bestaan met name de volgende twee organisatiemogelijkheden:

1. Simulatie van een besnijdenisceremonie: Eerst informeren de ouders iedereen dat de besnijdenis plaats zal gaan vinden. Vervolgens wordt het jonge meisje naar een kliniek gestuurd waarmee de ouders van tevoren hebben afgesproken dat er geen besnijdenis moet plaatsvinden maar alleen een beetje bloed moet vloeien zodat het meisje zelf denkt en gevoeld heeft dat er een besnijdenis heeft plaatsgevonden. Het is belangrijk dat het meisje zelf kan verklaren dat de besnijdenis heeft plaatsgevonden. Na de ingreep wordt het meisje in traditionele klederdracht gehuld, komen familieleden langs en krijgt het meisje cadeaus.¹⁰⁸ Volgens een vertrouwelijke bron worden oudere meisjes ook wel betrokken bij de simulatie van een besnijdenis en weten zij vooraf dat er geen (grote) ingreep zal plaatsvinden.¹⁰⁹

¹⁰² Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹⁰³ Afrique Sociologie, *Guinée : Impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017.

¹⁰⁴ Afrique Sociologie, *La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants*, augustus 2015.

¹⁰⁵ UNICEF, *Analyse des tendances sur les MGF/E*, juni 2019 ; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹⁰⁶ In de EDS-onderzoeken worden honderden vragen gesteld om demografische en gezondheids- gegevens te verzamelen. De vragen over FGM zijn hier een onderdeel van. Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹⁰⁷ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 57, november 2017 ; Afrique Sociologie, *Guinée : Impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017.

¹⁰⁸ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 57, november 2017.

¹⁰⁹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

2. Beide ouders laten elk aan hun familie weten dat de besnijdenis heeft plaatsgevonden in de familie van de andere ouder. Het is mogelijk dat geslachtsorganen van het meisje intact blijven maar het komt ook voor dat een snee(tje) gemaakt wordt zonder weefselverwijdering. Traditioneel gezien hebben schoonfamilies in Guinee veel contact met elkaar. Deze optie is daarom alleen mogelijk wanneer de families van de twee ouders geen contact met elkaar hebben. Volgens een vertrouwelijke bron kan dat bijvoorbeeld het geval zijn bij huwelijken van personen uit verschillende etnische groepen of wanneer een kant van de familie in het buitenland woont.¹¹⁰

Volgens OFPRA tonen deze simulaties de grote sociale druk aangaande FGM aan. Een vertrouwelijke bron gaf aan dat het onduidelijk is in welke mate deze simulaties voorkomen in Guinee.¹¹¹ Volgens OFPRA wordt deze praktijk vooral in Conakry toegepast.¹¹² Voor zover bekend is er één onderzoek waarin wordt gekeken naar de ontwikkeling van deze trend in Guinee door te kijken naar het type besnijdenis dat dochters uit eenzelfde gezin hebben ondergaan. Uit dit onderzoek blijkt dat in stedelijke gebieden het percentage meisjes of vrouwen waarbij een besnijdenis gesimuleerd werd, toeneemt van 1% bij de oudste dochter naar 5% bij de jongste dochter. In rurale gebieden ging dit percentage van 1% naar 2%. De onderzoekers gaan niet in op de statistische significantie van deze cijfers.¹¹³

Verschillende bronnen rapporteerden dat het in steden ook voorkomt dat ouders hun dochters niet besnijden maar ook de besnijdenis niet veinzen.¹¹⁴ Volgens een vertrouwelijke bron is het op het platteland niet mogelijk om een dochter niet te laten besnijden en wordt alleen in zeer zeldzame gevallen gekozen voor het 'doen-alsof'.¹¹⁵ Een andere vertrouwelijke bron stelt dat onbesneden vrouwen en meisjes vrijwel altijd uit Conakry afkomstig zijn.¹¹⁶

Trends in verband met Ebola

In een sociaal-antropologisch onderzoek naar FGM in Guinee werd aan respondenten gevraagd in hoeverre de Ebola-epidemie impact heeft gehad op de praktijk van FGM. Hieruit bleek dat er een verband leek te bestaan tussen gebieden met een hoge prevalentie van Ebola en een afname van FGM. In Guékédou, Faranah en N'Zérékoré werden de hoogste percepties van afname als gevolg van de Ebola-epidemie waargenomen.¹¹⁷

Vanwege de risico's op Ebola, vonden vrouwenbesnijdenissen in de periode van de epidemie in toenemende mate individueel plaats. Collectieve ceremonies brachten

¹¹⁰ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹¹¹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020. Een vertrouwelijke bron gaf aan nog nooit gehoord te hebben van de mogelijkheid om een besnijdenis te veinzen. De praktijk is mogelijk bij een deel van de Guineese bevolking onbekend. Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

¹¹² In het EDS-onderzoek wordt dit laatste type besnijdenis opgenomen onder type I terwijl de WHO dit type besnijdenis niet in deze categorie opneemt. Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 57, november 2017.

¹¹³ Afrique Sociologie, *Guinée : Impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017.

¹¹⁴ Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Afrique Sociologie, *La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants*, augustus 2015.

¹¹⁵ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹¹⁶ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

¹¹⁷ Afrique Sociologie, *La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants*, augustus 2015.

besmettingsrisico's met zich mee.¹¹⁸ Volgens een vertrouwelijke bron is het tevens zeer waarschijnlijk dat tijdens de Ebola-epidemie weinig besnijdenissen in klinieken en ziekenhuizen plaatsvonden. De Guineese bevolking vermeed toen elk contact met medische gebouwen omdat daar het risico op besmetting veel groter was.¹¹⁹

1.6 Leeftijd FGM

In het EDS V onderzoek wordt gekeken naar de leeftijd waarop vrouwen (15 tot 49 jaar) een vrouwenbesnijdenis hebben ondergaan. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende leeftijdsgroepen: onder de vijf jaar, van vijf tot negen jaar, van tien tot veertien jaar en ouder dan vijftien jaar. Uit het EDS V blijkt dat FGM in Guinee voorkomt op elke leeftijd.¹²⁰ Twee derde van de besneden vrouwen is besneden tussen de vijf en de veertien jaar oud. Voor zowel besneden vrouwen (15 tot 49 jaar) als voor reeds besneden meisjes (0 tot 14 jaar) geldt dat de meest voorkomende leeftijdscategorie voor de besnijdenis, de categorie van vijf- tot negen jaar is.¹²¹

Vertrouwelijke bronnen verschillen van mening over de leeftijd waarop de meeste meisjes besneden worden. Samengevoegd stellen deze bronnen dat de meeste meisjes in Guinee besneden worden wanneer zij tussen de vier en de dertien jaar oud zijn.¹²²

Uit verscheidene bronnen blijkt dat er in algemene zin sprake is van een verjonging van de leeftijd waarop de besnijdenis plaatsvindt. Bronnen vermoeden dat het verbod op FGM hiervan de reden is (zie ook onder 1.1). Een andere vertrouwelijke bron stelde dat ouders de besnijdenis op jongere leeftijd laten plaatsvinden opdat meisjes er geen herinnering aan hebben en zodat de genezing voorspoediger verloopt.¹²³ Volgens een vertrouwelijke bron komt besnijdenis op zeer jonge leeftijd, wanneer de meisjes nog baby's zijn, ook steeds meer voor in stedelijke gebieden.¹²⁴

1.6.1 Etnische verschillen

Uit de verklaringen van verschillende bronnen kan worden opgemaakt dat er etnische verschillen bestaan als het gaat om de leeftijd waarop meisjes besneden worden. Zo blijkt uit het EDS V dat besnijdenissen onder meisjes van nul tot vier jaar vaker voorkomen onder de Malinké dan onder andere etnische groepen. Bij de Peul was 49% van de meisjes tussen de 0 en 14 jaar reeds besneden terwijl dit percentage bij de Kissi rond de 16% ligt. Volgens vertrouwelijke bronnen praktiseren sommige Kissi families FGM ook op zeer jonge leeftijd, als het meisje nog een baby is. Meestal vindt de besnijdenis dan plaats op de achtste dag na de geboorte, de dag van het geboortefeest (*baptême*).¹²⁵

¹¹⁸ Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015 ; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹¹⁹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹²⁰ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹²¹ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019. Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹²² Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹²³ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹²⁴ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹²⁵ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019 ; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

Volgens een vertrouwelijke bron kunnen meisjes van de etnische groepen Malinké, Peul en Soussou besneden worden tussen de twee en vijftien jaar.¹²⁶ Volgens twee andere bronnen laten de Peul meisjes meestal besnijden voordat het meisje vijf à zes jaar is. Een vertrouwelijke bron geeft aan dat de besnijdenis bij de Peul in ieder geval plaatsvindt voordat het meisje tien jaar oud is.¹²⁷ Onder de Malinké zou de besnijdenis van peuterleeftijd tot puberteit gedaan kunnen worden en onder de Guerzé kan het op elke leeftijd voorkomen, maar meestal tussen de veertien en veertig jaar oud (zie ook alinea hieronder).¹²⁸ Onder de Landouma, de Koniagui en andere etnische groepen langs de grens met Guinee-Bissau vinden besnijdenissen van meisjes vaker plaats in het kader van inwijdingsrituelen.¹²⁹ Meisjes uit deze etnische groepen worden daarom besneden rond de tienerleeftijd.¹³⁰

Volgens een vertrouwelijke bron verschilt de leeftijd waarop een meisje besneden wordt echter per familie en niet per etnische groep.¹³¹

1.6.2

Besnijdenis na de leeftijd van 15 jaar

Uit het EDS V-onderzoek blijkt dat bij 4% van de besneden meisjes en vrouwen de besnijdenis heeft plaatsgevonden na de leeftijd van vijftien jaar.¹³² Volgens een vertrouwelijke bron wordt 2% van de vrouwen besneden na de leeftijd van 19 jaar.¹³³ Meisjes die ontsnappen aan besnijdenis tot zij 16 jaar oud zijn hebben, volgens een vertrouwelijke bron, een gerede kans om niet meer besneden te worden.¹³⁴ Een vertrouwelijke bron geeft aan dat het in *Basse Guinée*¹³⁵ op het platteland voorkomt dat vrouwen van rond de twintig besneden worden.¹³⁶ Volgens een andere bron komt het in zeer zeldzame gevallen voor dat volwassen vrouwen besneden worden. Wanneer een meisje heeft kunnen ontsnappen aan FGM kan het zijn dat dit geen problemen oplevert zolang de gemeenschap er geen kennis van heeft. Wanneer in deze zeldzame gevallen bekend wordt dat een vrouw geen FGM heeft ondergaan, voeren de ouders en de gemeenschap echter druk uit op een vrouw om zich te laten besnijden.¹³⁷ Volgens een onderzoek komen besnijdenissen van meisjes en vrouwen boven de 16 jaar uitsluitend voor in rurale gebieden.¹³⁸

In een sociaal-antropologisch onderzoek uit 2015 werd respondenten gevraagd of in hypothetische gevallen van besnijdenissen van volwassen vrouwen deze zouden plaatsvinden met toestemming van de betrokken vrouw. Volgens 46% van de respondenten zou de besnijdenis plaats vinden zonder toestemming van de te

¹²⁶ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

¹²⁷ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

¹²⁸ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

¹²⁹ Zie ook Algemeen Ambtsbericht Guinee, pagina 43, juni 2014.

¹³⁰ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020. In sommige gemeenschappen in Guinee is FGM onderdeel van andere tradities die samen de culturele identiteit van de gemeenschap vormen en in stand houden. Zo is FGM in sommige gevallen onderdeel van de overgangsriten naar de volwassen leeftijd. Besnijders hebben, naast het uitvoeren van de besnijdenis, een opvoedingsrol. Zo instrueren besnijders meisjes onder andere over hun rol als vrouwen binnen de gemeenschappen en hun rol als echtgenote, geven zij seksuele voorlichting en onderwijzen zij over het respect voor ouderen. Le Point, *Guinée – Excision : «L'implication de l'homme est fondamentale »*, 6 februari 2018. Zie bijvoorbeeld ook de documentaire « *Excision en pays Kissi* » van Kolian Toly, beschikbaar via de volgende link : <https://youtu.be/JgezTjz8WZo>

¹³¹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹³² Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹³³ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹³⁴ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹³⁵ Naast de administratieve verdeling van het land in acht regio's bestaat in Guinee een natuurlijke verdeling in vier regio's: *Guinée Forestière*, *Basse Guinée*, *Moyenne Guinée* en *Haute Guinée*. Zie kaart in bijlage 5.2.

¹³⁶ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

¹³⁷ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

¹³⁸ Afrique Sociologie, *Guinée : Impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017.

besnijden vrouw, terwijl 41% van de respondenten aangaf dat de te besnijden vrouw betrokken zou worden bij de beslissing. Volgens de onderzoekers is dit verschil te wijten aan de lokale tradities. Zo lijkt het volgens het onderzoek, dat onder de Kissi gehuwde onbesneden vrouwen besneden worden met hun toestemming. Zij worden betrokken bij de discussie en de beslissing. Onder de etnische Guerzé en de Toma lijkt een vrouw niet betrokken te worden bij de beslissing over haar besnijdenis.¹³⁹

Verscheidene bronnen rapporteren dat FGM onder meisjes en vrouwen van zestien jaar of ouder vaker voorkomt onder de etnische Guerzé (ook wel Kpèlès of Kpelle genoemd) in *Guinee Forestière* dan onder andere etnische groepen. Volgens een sociaal-anthropologisch onderzoek uit 2015 zou tien procent van de Guerzé meisjes en vrouwen besneden worden na de leeftijd van vijftien jaar. De besnijdenis is in deze etnische groep en in deze regio onderdeel van een traditioneel inwijdingsritueel waarbij (jonge) vrouwen toegang krijgen tot het *forêt sacré* (heilige bos). Onder deze etnische groep komen ook besnijdenissen voor van vrouwen die reeds meerdere kinderen hebben gekregen. Uit het sociaal-anthropologisch onderzoek blijkt dat Guerzé vrouwen niet worden betrokken bij de beslissing over hun besnijdenis, tenzij ze in Conakry woonachtig zijn. Volgens een vertrouwelijke bron kiezen onbesneden Guerzé vrouwen op latere leeftijd ook zelf voor de besnijdenis vanwege de inwijdingsrituelen en de toegang tot het cultureel erfgoed.¹⁴⁰

Uit het sociaal-anthropologisch onderzoek van 2015 blijkt dat de praktijk van FGM boven de leeftijd van 15 jaar ook wel voorkomt onder de etnische Kissi, Kono, Kouankos en de Toma, hoewel in mindere mate dan onder de Guerzé. In andere etnische groepen zoals onder de Soussou, de Peul en de Malinké zijn besnijdenissen na de leeftijd van 15 jaar marginaal.¹⁴¹ Net als onder de Guerzé, komt het, volgens een vertrouwelijke bron, voor dat vrouwen van de Soussou etniciteit die op het platteland leven en reeds meerdere kinderen hebben gekregen worden besneden. Het zou voor Soussou vrouwen geen zelfstandige keuze betreffen. Er zou grote sociale druk worden uitgeoefend door de gemeenschap. “Het is wellicht geen probleem dat zij niet eerder is besneden maar wanneer zij haar kinderen heeft gekregen is het wel echt de bedoeling dat ze alsnog besneden wordt”, aldus een vertrouwelijke bron.¹⁴²

Dezerzijds is niet bekend of het opleidingsniveau van de vrouw of het meisje invloed heeft op de leeftijd waarop zij besneden wordt.

1.6.3

Onbesneden vrouwen die in het huwelijk treden

Volgens twee vertrouwelijke bronnen komt het in Guinee niet voor dat een onbesneden volwassen vrouw wordt besneden als voorwaarde om in het huwelijk te kunnen treden.¹⁴³ Een vertrouwelijke bron stelt dat het zeer onwaarschijnlijk is dat een onbesneden meisje of vrouw zich zou moeten laten besnijden om in het huwelijk te kunnen treden. De besnijdenis wordt gedaan door families om de seksuele gevoelens van meisjes aan banden te leggen en niet vanwege de voorkeur van

¹³⁹ Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

¹⁴⁰ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

¹⁴¹ Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

¹⁴² Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹⁴³ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

mannen voor besneden vrouwen.¹⁴⁴ Volgens een vertrouwelijke bron komt het in die gevallen dat mannen getrouwd zijn met een onbesneden vrouw voor dat mannen de onbesneden status van hun vrouw gebruiken als argument om een tweede vrouw te kunnen nemen.¹⁴⁵

Volgens een vertrouwelijke bron is het mogelijk dat onbesneden vrouwen meer moeite hebben met het vinden van een huwelijkspartner. De bron gaf hierbij het voorbeeld van een vrouw die drie aanzoeken kreeg. Het huwelijk vond echter niet plaats nadat de man dan wel de familie van de man van de leden van de gemeenschap hoorden dat de vrouw onbesneden was.¹⁴⁶

1.7 Cultuur en religie

Volgens het US Department of State is ongeveer 85% van de Guineese bevolking moslim, 8% is christen en 7% heeft inheemse religieuze overtuigingen. Moslims zijn in alle regio's in de meerderheid. Christenen zijn met name woonachtig in grote steden waaronder Conakry, het zuiden van Guinee en in Guinée Forestière (zie ook bijlage 5.2). Animisme is het meest voorkomend in Guinée Forestière.¹⁴⁷ In het EDS V onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen moslims, christenen, animisten en niet-gelovigen. Het percentage respondenten met deze religieuze overtuigingen was als volgt: 85,9% moslims, 12,5% christenen, 0,1% animisten, 1,5% niet-gelovigen.¹⁴⁸

FGM komt in Guinee voor onder vrijwel alle religies. Volgens het EDS V-onderzoek komt FGM het meest voor onder moslims. Van de islamitische vrouwen tussen de 15 en 49 jaar oud is 97,1% besneden. Bij niet-gelovigen ligt dit percentage op 85,3% en bij christenen gaat het om 77,9%. Ook onder meisjes tussen 0 en 14 jaar oud komt FGM het meest voor wanneer de moeder moslima is (reeds 42% besneden). Onder christenen en niet-gelovigen is het percentage reeds besneden meisjes respectievelijk 17% en 29%.¹⁴⁹ Volgens verschillende bronnen praktiseren protestanten en Jehovah's getuigen geen besnijdenissen bij hun dochters. De beslissing over de besnijdenis ligt echter in sommige gevallen buiten de macht van het gezin (zie ook paragraaf 1.10).¹⁵⁰

Vanwege het voorkomen van FGM onder alle religieuze groepen (maar niet alle stromingen) in Guinee wordt de praktijk door verschillende bronnen voornamelijk gezien als een cultureel verschijnsel.¹⁵¹ In een sociaal-antropologisch onderzoek naar FGM in Guinee werd aan respondenten gevraagd waarom families in Guinee FGM bleven praktiseren. Het 'respect van de traditie' was de reden die door de

¹⁴⁴ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹⁴⁵ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020. Op basis van het percentage onbesneden vrouwen is het de vraag hoe vaak dit voor komt.

¹⁴⁶ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020. Zie ook: Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

¹⁴⁷ US Department of State, *2018 Report on International Religious Freedom : Guinea*, 21 juni 2019

¹⁴⁸ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 49, juli 2019

¹⁴⁹ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

¹⁵⁰ Volgens één vertrouwelijke bron zouden de Coniagui (in de regio van Koundara) geen FGM praktiseren. Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Le Point, *Guinée – Excision : «L'implication de l'homme est fondamentale »*, 6 februari 2018; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 78, 2015.

¹⁵¹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Le Point, *Guinée – Excision : «L'implication de l'homme est fondamentale »*, 6 februari 2018.

meeste respondenten werd aangehaald. De reden dat FGM een 'religieuze eis' zou zijn kwam als vierde reden naar boven.¹⁵²

Uit het EDS V-onderzoek blijkt dat 56% van de vrouwen¹⁵³ en 64% van de mannen gelooft dat besnijdenis vereist wordt door het geloof. Onder moslima's deelt 64% van de vrouwen tussen de 15 en 49 jaar oud deze mening. Onder moslimmannen gelooft 74% dat FGM een vereiste is van het geloof.¹⁵⁴ Volgens OFPRA geven bronnen uit het maatschappelijk middenveld ook aan dat de meeste moslims in Guinee FGM zien als een religieuze verplichting.¹⁵⁵

In sommige gemeenschappen, met name in Guinée Forestière en onder etnische groepen langs de grens met Guinee-Bissau, is FGM onderdeel van andere tradities die samen de culturele identiteit van de gemeenschap vormen en in stand houden. Zo is FGM in sommige gevallen onderdeel van de overgangsriten naar de volwassen leeftijd. Besnijders hebben, naast het uitvoeren van de besnijdenis, een opvoedingsrol. Zo instrueren besnijders meisjes onder andere over hun rol als vrouwen binnen de gemeenschappen en hun rol als echtgenote, geven zij seksuele voorlichting en onderwijzen zij over het respect voor ouderen.¹⁵⁶ Volgens een vertrouwelijke bron vinden deze inwijdingsrituelen onder andere plaats onder de Landouma, de Koniagui en andere etnische groepen langs de grens met Guinee-Bissau.¹⁵⁷

Uit verschillende bronnen blijkt dat bevordering van het opgeven van de traditionele vrouwenbesnijdenissen vaak wordt gezien als een boodschap van de 'witten', een activiteit waarbij Guineeërs zich ter beschikking stellen aan de 'witten', of een poging van de 'witten' om religieuze of traditionele waarden onderuit te halen.¹⁵⁸

1.7.1

Positie van religieuze leiders inzake FGM

De Guineese kerk veroordeelt FGM, aldus een vertrouwelijke bron.¹⁵⁹ OFPRA rapporteerde in 2017 dat de aartsbisschop van de katholieke kerk in Conakry een vastberaden standpunt tegen FGM heeft.¹⁶⁰

In 2016 publiceerde het Guineese Secretariaat Generaal van Religieuze Zaken (*Secrétariat Général aux Affaires Religieuses*) een fatwa (religieus decreet) waarmee FGM verboden werd in Guinee.¹⁶¹ Naar aanleiding van deze fatwa werden in moskeeën geharmoniseerde preken verspreid waarin uitleg werd gegeven over de

¹⁵² Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

¹⁵³ Het ging hier om de vrouwen tussen de 15 en 49 jaar oud die van besnijdenissen gehoord hadden.

¹⁵⁴ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹⁵⁵ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 55, november 2017.

¹⁵⁶ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Afrique Sociologie, *Guinée: Impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017; Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015; Le Point, *Guinée – Excision: «L'implication de l'homme est fondamentale»*, 6 februari 2018. Zie bijvoorbeeld ook de documentaire « *Excision en pays Kissi* » van Kolian Toly, beschikbaar via de volgende link: <https://youtu.be/JgeztJz8WZo>

¹⁵⁷ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹⁵⁸ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Afrique Sociologie, La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

¹⁵⁹ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

¹⁶⁰ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 59, november 2017.

¹⁶¹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; 28TOOMANY, *Guinea: The law and FGM*, pagina 3, september 2018; UNICEF, Kouroussa: *Lancement de la campagne nationale de vulgarisation de la fatwa contre les mutilations génitales féminines /excision*, 28 april 2017; UNICEF, *Briefing notes sur les programmes de l'UNICEF en Guinée*, pagina 39, oktober 2019.

onjuiste gedachte dat FGM een vereiste zou zijn van de islam.¹⁶² Volgens een vertrouwelijke bron werden deze preken op televisie getoond en vonden er debatten plaats via de radio.¹⁶³ In 2018 en 2019 ontwikkelden religieuze leiders van verschillende religies die FGM willen tegengaan, onder leiding van het nationale secretariaat voor religieuze zaken, een nationale strategie voor de bevordering van het opgeven van FGM voor een periode van drie jaar.¹⁶⁴ Verschillende bronnen bevestigen dat er in Guinee islamitische religieuze leiders zijn die zich uitspreken tegen FGM.¹⁶⁵

De positie van religieuze leiders ten aanzien van FGM is moeilijk te peilen, aldus twee bronnen. Er zou een discrepantie zijn tussen de officiële verklaringen van religieuze leiders en hun daadwerkelijke gedachten en acties.¹⁶⁶ Uit een onderzoek onder 197 islamitische religieuze leiders bleek dat 72% van hen aangaf dat zij hun volgelingen adviseerden om de traditie van FGM op te geven. Van de overige respondenten (Guineese burgers) uit het onderzoek gaf 64% echter aan dat islamitische leiders de praktijk van FGM aanmoedigden. Conakry kende het hoogste percentage islamitische leiders die FGM aanmoedigden.¹⁶⁷

De positie van religieuze leiders hangt af van de stroming waartoe zij behoren. Uit een sociaal-antropologisch onderzoek blijkt dat moslims van bepaalde stromingen, waaronder met name de Qadiriyya en Wahabieten, vaker islamitische leiders horen prediken over aanmoedigingen van FGM dan moslims uit andere stromingen. Zo is de soefistische Tijani school terughoudender over FGM. Tijani moslims gaven in het onderzoek aan net zo vaak islamitische leiders te horen die FGM aanmoedigen als ontmoedigen.¹⁶⁸

De positie van religieuze leiders wisselt, volgens een vertrouwelijke bron, afhankelijk van de inzet van de overheid en haar financiële partners. Religieuze leiders die pro-besnijdenis zijn, hebben minder de neiging om categorisch voorstander van FGM te zijn wanneer de overheid zich openlijk uitspreekt tegen FGM en financiële middelen ter beschikking stelt om religieuze leiders te overtuigen. Ze zouden dan bijvoorbeeld zeggen dat besnijdenissen in een mildere vorm moeten plaatsvinden. Religieuze leiders instrueren hun volgelingen om op de gebruikelijke manier te besnijden wanneer de overheid en haar financiële partners zich terugtrekken om andere belangrijke actoren, zoals medisch personeel, te ondersteunen.¹⁶⁹

Volgens een vertrouwelijke bron stellen de hoogste islamitische leiders in Guinee dat FGM geen positieve of negatieve gevolgen kent. OFPRA legt voorts uit dat islamitische leiders die voorstander zijn van FGM de praktijk rechtvaardigen door te stellen dat de profeet Mohammed FGM niet expliciet verboden heeft. Voorstanders

¹⁶² Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Euractiv, *La lutte contre l'excision avance en Guinée*, 13 april 2018.

¹⁶³ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹⁶⁴ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Mosaiqueguinee.com, *Lutte contre les MGF: des leaders religieux valident une stratégie d'intervention à l'abandon de cette pratique*, 3 mei 2019 ; Le Matin Guinée.com, *Kankan : les leaders religieux outillés sur les pratiques d'abandon des MGF et ME*, 27 december 2019.

¹⁶⁵ Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Mosaiqueguinee.com, *Lutte contre les MGF: des leaders religieux valident une stratégie d'intervention à l'abandon de cette pratique*, 3 mei 2019 ; Le Matin Guinée.com, *Kankan : les leaders religieux outillés sur les pratiques d'abandon des MGF et ME*, 27 december 2019.

¹⁶⁶ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Afrique Sociologie, *Guinée : Impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017.

¹⁶⁷ Afrique Sociologie, *Guinée : Impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017.

¹⁶⁸ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Afrique Sociologie, *La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants*, augustus 2015.

¹⁶⁹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

van FGM halen een hadith aan volgens welke de profeet Mohammed tegen een besnijdstster in Medina zou hebben gezegd: "Haal het niet helemaal weg, want dat is beter voor de vrouw en heeft de voorkeur van de man."¹⁷⁰

Een vertrouwelijke bron geeft aan dat de mening of preken van religieuze leiders die FGM aanmoedigen met enige regelmaat wordt verspreid via de media, waaronder via de radio en online artikelen. Dit zou veelal gebeuren via privézendes. Het ministerie van Communicatie vaardigde in 2008 een besluit uit dat de verspreiding van meningen en berichten ter aanmoediging van FGM verbiedt. Volgens de vertrouwelijke bron wordt er echter nauwelijks tegen opgetreden.¹⁷¹

1.7.2 *Positie van Wahabitische moslims*

Uit een sociaal-antropologisch onderzoek blijkt dat onder Wahabitische moslims in Guinee, 59% gelooft dat FGM een vereiste is van de islam. Wahabitische moslims verklaren tevens vaker imams te horen die FGM aanmoedigen dan moslims uit andere stromingen.¹⁷² Ook een vertrouwelijke bron gaf aan dat Wahabitische religieuze leiders in de moskeeën FGM aanmoedigen en dat dit ook wel op televisie wordt getoond of op de radio wordt besproken.¹⁷³

Volgens een vertrouwelijke bron zijn de meeste Wahabieten voorstander van FGM. Wahabitische religieuze leiders zouden wel deelnemen aan de bijeenkomsten over het tegengaan van FGM georganiseerd door de overheid en internationale organisaties. Volgens deze bron hadden deze bijeenkomsten eind januari 2020 nog geen gevolg gehad op de positie van Wahabitische leiders ten aanzien van FGM.¹⁷⁴ Een vertrouwelijke bron stelt dat het onder de Wahabieten vrijwel onmogelijk is om je dochter niet te besnijden. Volgens twee andere bronnen zijn er onder de Wahabieten families die hun dochters besnijden maar ook families die dat niet doen.¹⁷⁵ Een van deze twee vertrouwelijke bron gaf aan dat het zo goed als onmogelijk is om voorlichting te geven over FGM in de gemeenschap van Wahabieten. Leiders uit de gemeenschap zouden dit niet toestaan.¹⁷⁶

1.8 **Uitvoerders van FGM**

Het EDS-onderzoek maakt onderscheid tussen de volgende categorieën uitvoerders van FGM:

- De traditioneel beroepsbeoefenaar, waaronder de traditionele vroedvrouw en de traditionele besnijdstster;
- De medisch deskundige, waaronder artsen, verloskundigen, verpleegkundigen en ander medisch personeel.

Volgens het EDS V-onderzoek was de rol van de traditionele besnijdstster nog steeds belangrijk als het gaat om uitvoerders van FGM. Van de vrouwen van 15 tot 49 jaar

¹⁷⁰ Volgens veel becommentariëring en analyses van Soennitische oelema's is dit een zwakke Hadith omdat deze gerapporteerd werd door een onbekende en is dus onbetrouwbaar. Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 59, november 2017; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

¹⁷¹ Volgens de bron is er geen duidelijke hiërarchie onder de islamitische religieuze leiders in Guinee en heeft het aanspreken van religieuze leiders hierop mede hierdoor weinig effect. Vertrouwelijke bron, 21 april 2020.

¹⁷² Afrique Sociologie, *La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants*, augustus 2015.

¹⁷³ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

¹⁷⁴ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

¹⁷⁵ Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹⁷⁶ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

is 72% besneden door een traditionele besnijdsters. Bij de meisjes van 0 tot 14 jaar ligt dit percentage op 59%.¹⁷⁷

In toenemende mate en ondanks het wettelijke verbod op FGM worden besnijdenissen in Guinee uitgevoerd door medisch personeel.¹⁷⁸ Volgens een vertrouwelijke bron is de toenemende medicalisatie waarschijnlijk het gevolg van de voorlichting die gegeven wordt. Deze voorlichting richtte zich in eerste instantie voornamelijk om de medische gevaren die de besnijdenis met zich meebracht, zoals infectiegevaar en de overdracht van HIV/AIDS en andere ziekten. De bevolking zou deze gevaren proberen te ondervangen door de besnijdenis door medisch personeel uit te laten voeren.¹⁷⁹ Het percentage besneden meisjes van 0 tot 14 jaar dat besneden is door een medisch deskundige is bijna twee keer zo hoog (35%) als bij vrouwen van 15 tot 49 jaar (17%).¹⁸⁰ In de meeste gevallen wordt de besnijdenis dan uitgevoerd door een verloskundige of verpleegkundige. In 1% van de gevallen wordt een besnijdenis uitgevoerd door een arts.¹⁸¹ Medisch personeel begeeft zich voor de besnijdenis naar het ouderlijk huis. Of de besnijdenis wordt, op een discrete manier uitgevoerd bij gezondheidscentra, bijvoorbeeld na sluitingstijd.¹⁸² Volgens een vertrouwelijke bron vinden besnijdenissen plaats in alle soorten ziekenhuizen, klinieken en gezondheidscentra met mogelijke uitzonderingen van de grote publieke ziekenhuizen.¹⁸³ Andere vertrouwelijke bronnen stellen dat besnijdenissen alleen plaatsvinden in privéklinieken en niet in overheidsgebouwen.¹⁸⁴

1.8.1

Traditionele besnijdsters

Het beroep van besnijdsters wordt traditioneel uitgevoerd door vrouwen uit specifieke sociaal-economische klassen die per regio verschillen. Zo komt het beroep in Haute Guinée traditioneel voor onder de beroepsgroep der smeden (de *forgerons*, Franse vertaling van smid). De mannen zijn smid en de vrouwen voeren besnijdenissen uit.¹⁸⁵

Verskillende bronnen geven aan dat het vak van besnijdsters over het algemeen wordt doorgegeven van moeder op dochter, van grootmoeder op kleindochter of van tante op nicht.¹⁸⁶ Uit een onderzoek naar FGM in Guinee blijkt dat een besnijdsters die 'het mes neerlegt', in 59% van de gevallen wordt opgevolgd door een dochter of kleindochter.¹⁸⁷ Omdat het beroep vakmanschap vereist heeft de opvolgster van de besnijdsters in de jaren voordat zij het mes overneemt geassisteerd bij de

¹⁷⁷ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹⁷⁸ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 56, november 2017; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹⁷⁹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹⁸⁰ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹⁸¹ Het gaat hierbij niet om medisch geïndiceerde gevallen van FGM. Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹⁸² Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 56, november 2017; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹⁸³ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

¹⁸⁴ Volgens een vertrouwelijke bron vonden in het regionaal ziekenhuis van Boké tot 2014 besnijdenissen plaats door verloskundigen. Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

¹⁸⁵ Vertrouwelijke bronnen beschrijven deze sociaal-economische klasse of beroepsgroep als een kaste die van oorsprong veel aanzien geniet. Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.; Afrique Sociologie, *Guinée: l'impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017.

¹⁸⁶ Afrique Sociologie, *Guinée: l'impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

¹⁸⁷ Campagnes van nationale en internationale partners richten zich op het aanbod van besnijdsters en proberen besnijdsters en gemeenschappen te overtuigen om publiekelijk het mes neer te leggen.

besnijdenissen.¹⁸⁸ Volgens een vertrouwelijke bron zullen met name gemeenschappen buiten de steden een dochter van de eerdere besnijdster beschouwen als haar opvolgster. Volgens deze bron komt het voor dat de gemeenschap van een nieuwe besnijdster verwacht dat zij eerst haar eigen dochter besnijdt om te bewijzen dat zij de besnijdenis goed kan uitvoeren.¹⁸⁹

Volgens een vertrouwelijke bron is het, vanwege het verbod op FGM, minder gemakkelijk dan in het verleden om vrouwen te vinden die hun moeder willen opvolgen in het vak van besnijdster.¹⁹⁰ Een vertrouwelijke bron gaf aan nooit gehoord te hebben van gevallen van weigering van opvolging in het beroep van besnijdster. De bron vermoedde dat het wel mogelijk is om het beroep van besnijdster te weigeren.¹⁹¹

1.9 FGM en opleidingsniveau

Uit het EDS V-onderzoek blijkt dat er nauwelijks verschil is in het percentage besneden vrouwen (van 15 tot 49 jaar) naar gelang de duur en het niveau van genoten onderwijs. Zo is het percentage besneden vrouwen dat geen onderwijs gevolgd heeft 95%, terwijl het percentage besneden vrouwen dat basis-, middelbaar- of hoger onderwijs heeft gevolgd 94% bedraagt.¹⁹²

Uit het EDS V- en MICS-onderzoek van 2016 blijkt dat er een verband is tussen het opleidingsniveau van de moeder en het voorkomen van besnijdenis onder meisjes van 0 tot 14 jaar. Volgens de cijfers uit het MICS-onderzoek waren dochters van moeders die geen onderwijs hadden genoten in 49% van de gevallen reeds besneden. Bij de dochters van moeders die basisonderwijs hadden genoten lag dit percentage op 36%. Bij dochters van moeders die middelbaar of hoger onderwijs hadden genoten was dit 27%. In het EDS V-onderzoek ging het percentage reeds besneden meisjes van 42% onder dochters van moeder die geen onderwijs had genoten naar 28% onder dochters van moeders die middelbaar of hoger onderwijs hadden genoten.¹⁹³

Volgens vertrouwelijke bronnen komt het tegenwoordig onder 'intellectuele' ouders vaker voor dat zij hun dochters niet (willen) besnijden. Onder 'intellectuelen' worden personen verstaan die een universitaire studie hebben gedaan. Daarnaast worden personen die de middelbare school of een vakopleiding hebben afgerond door de geraadpleegde bronnen beschouwd als intellectueel. Volgens een vertrouwelijke bron is de combinatie van het intellectuele niveau en een bepaalde bekendheid met voorlichting over FGM nodig om ouders tot een beslissing te laten komen hun dochters niet te besnijden.¹⁹⁴

Dezerzijds is niet bekend of het mogelijk is voor een zelfvoorzienende vrouw, die een hoge opleiding en een eigen inkomen heeft, zich te onttrekken aan FGM.

¹⁸⁸ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

¹⁸⁹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

¹⁹⁰ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

¹⁹¹ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

¹⁹² Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹⁹³ UNICEF, *Guinea : Statistical profile on female genital mutilation*, januari 2019; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

¹⁹⁴ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

1.10

Beslissing

Over het algemeen is de moeder primair verantwoordelijk voor de beslissing over en organisatie van de besnijdenis.¹⁹⁵ Volgens een vertrouwelijke bron verwacht de gemeenschap van moeders dat zij deze taak op zich nemen. Ook vrouwen die hun dochters niet willen besnijden conformeren zich desondanks aan deze verwachting door hun dochters te laten besnijden.¹⁹⁶ Moeders laten hun dochters besnijden omdat ze vrezen voor de sociale sancties waar het gezin of het meisje aan wordt blootgesteld wanneer zij haar niet besnijden.¹⁹⁷ Verschillende bronnen geven aan dat vaders weinig betrokken worden of zichzelf betrokken tonen bij de beslissing van de besnijdenis. Sommige bronnen geven aan dat vrouwen het onderwerp niet bespreken met hun echtgenoot omdat het onderwerp taboe is. Andere bronnen geven aan dat mannen zich afzijdig houden en pretenderen niet op de hoogte te zijn van de besnijdenis van hun dochters.¹⁹⁸ Volgens een vertrouwelijke bron komt het voor dat moeders hun dochters laten besnijden tijdens de afwezigheid van hun echtgenoot en tegen zijn wens in.¹⁹⁹ Zie ook paragraaf 1.11.2 over de mogelijkheden tot bescherming door de vader.

Volgens verschillende bronnen komt het voor dat meisjes worden besneden zonder dat de ouders hiervan van tevoren op de hoogte worden gebracht. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer de meisjes in de schoolvakanties naar hun grootouders gaan.²⁰⁰ Volgens een vertrouwelijke bron zijn kinderen in Guinee bezit van de gehele gemeenschap en kunnen familieleden, maar ook andere relaties (bijvoorbeeld de burens, naamgenoten, peetouders) daarom ingrijpen daar waar zij dat nodig achten. Het komt ook voor dat ouders die buitenshuis werken bij thuiskomst constateren dat een familielid hun dochter(s) heeft laten besnijden.²⁰¹ Volgens een vertrouwelijke bron wordt de ingreep door familieleden onder de Soussou voornamelijk door de grootmoeder uitgevoerd. Bij Peul en Malinké is het juist de zus van vaders zijde die deze taak op zich neemt.²⁰² Een vertrouwelijke bron gaf het voorbeeld van een meisje uit een protestants gezin²⁰³ in Guinée Forestière. De gemeenschap had de besnijdenis georganiseerd en plaats laten vinden zonder medeweten of toestemming van de ouders.²⁰⁴ In een online persartikel legt een moeder uit hoe familieleden de besnijdenis van haar dochter planden terwijl de ouders hadden aangegeven hun dochter niet te willen laten besnijden.²⁰⁵

De invloed van andere personen dan de ouders blijkt ook uit een sociaal-antropologisch onderzoek naar FGM in Guinee waaruit blijkt dat de volgende

¹⁹⁵ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020.

¹⁹⁶ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

¹⁹⁷ Volgens een rapport van UNFPA en UNICEF is het noodzakelijk dat er groepsgewijs gekozen wordt voor een nieuwe sociale norm om de huidige sociale norm van FGM te doorbreken. UNFPA – UNICEF, *Analyse des performances de la Phase II, Programme conjoint FNUAP-UNICEF sur les mutilations génitales féminines : Accélérer le changement*, pagina 5, augustus 2018 ; Vertrouwelijke bron, 21 april 2020..

¹⁹⁸ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

¹⁹⁹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

²⁰⁰ Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 58, november 2017.

²⁰¹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; VisionGuinée, *Banlieue de Conakry : Une fillette de 2 ans échappe à l'excision*, 25 augustus 2014.

²⁰² Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

²⁰³ Protestanten praktiseren over het algemeen geen FGM, zie ook 1.7.

²⁰⁴ Er bestond geen familieband tussen het gezin en de gemeenschap waarin zij woonden. De ouders dienden een klacht in. Dezerzijds is niet bekend of hieraan gevolg is gegeven. Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁰⁵ VisionGuinée, *Banlieue de Conakry : Une fillette de 2 ans échappe à l'excision*, 25 augustus 2014.

volgorde van personen invloed hebben op het type besnijdenis dat een meisje zal ondergaan²⁰⁶:

- de moeder van het meisje, die ook de besnijdenis bekostigt;
- de tantes van vaders zijde;
- de grootmoeder (die ook de besnijdenis betaalt, bij de Soussou);
- de besnijdstster;
- de vader (afhankelijk van de regio, met name in stedelijke gebieden, is hij van grotere invloed en staat hij voor de besnijdstster qua volgorde);
- de tantes van moeders zijde;
- de *homonymes*, oftewel naamgenoten²⁰⁷ van het meisjes (onder de Kpèlè, Kissi en Toma).

1.11 Onttrekking aan FGM

1.11.1 Mogelijkheden tot verzet voor betrokkene

Volgens verschillende bronnen zijn meisjes meestal te jong om zich te kunnen verzetten tegen hun besnijdenis.²⁰⁸ Volgens een vertrouwelijke bron zijn meisjes op vijf- tot tienjarige leeftijd niet bekend met het feit dat besnijdenis wettelijk verboden is en beseffen ze ook niet wat de gevolgen zijn van een besnijdenis. Om deze redenen komt het niet of nauwelijks voor dat een meisje zich meldt bij een instantie om bescherming te vragen.²⁰⁹ Een andere vertrouwelijke bron geeft aan dat meisjes zelden vooraf op de hoogte zijn van de gebeurtenis. Er wordt hen voorgehouden dat ze een vrouw worden en dat er een feest zal zijn. Meisjes verkeren daarom zelden in de omstandigheden dat zij bescherming kunnen vragen, aldus de bron.²¹⁰ Volgens twee vertrouwelijke bron durven oudere meisjes zich niet te onttrekken aan FGM omdat ze bang zijn voor stigmatisering door hun leeftijdsgenoten.²¹¹

Onbesneden meisjes worden gestigmatiseerd, mogen niet meedoen met activiteiten en ouders van andere kinderen verbieden hun kinderen met onbesneden meisjes om te gaan. De sociale druk kan zo hoog zijn dat meisjes hun ouders vragen om hen alsnog te laten besnijden. Een onbesneden meisje wordt, met name onder de Peuls en de Malinkés, ook wel *bilakoro* of *bilaporo* genoemd. De term heeft een negatieve connotatie waarbij geen sociaal respect verkregen wordt en niet wordt toegetreden tot de rang van de volwassenen. Het komt voor dat een man met meerdere echtgenotes een echtgenote heeft die onbesneden is. De onbesneden vrouw loopt het risico beschuldigd te worden van huwelijksproblemen.²¹² Volgens een vertrouwelijke bron worden onbesneden vrouwen buitengesloten. Zo mogen zij bij ceremonies bijvoorbeeld niet helpen bij het bereiden van het eten.²¹³

²⁰⁶ Afrique Sociologie, *Guinée : Impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines*, 31 oktober 2017 ; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 58, november 2017.

²⁰⁷ Traditioneel worden kinderen vernoemd naar een familielid, vriend of historisch persoon. Hiermee wordt de persoon waarnaar het kind vernoemd wordt geëerd en wordt relaties aangehaald. De relatie tussen naamgenoten is nauw en over het algemeen doortrokken van vrijgevigheid en genegenheid.

²⁰⁸ Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 81-82, 2015.

²⁰⁹ Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020.

²¹⁰ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²¹¹ Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020.

²¹² Volgens sommige bronnen refereert de term *alléén* aan onbesneden status. Volgens andere bronnen betekent het 'onrein'. Plan International, *Genitale verminking zal geen verdeeldheid meer zaaien*, 6 februari 2019; Vertrouwelijke bronnen, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 82, 2015; Afrique Sociologie, *La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants*, augustus 2015.

²¹³ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

OFpra meldt dat hun gesprekspartners eensgezind waren over de stigmatisatie waaraan jonge vrouwen worden blootgesteld als zij een beroep doen op de autoriteiten om een familiebeslissing ter discussie te stellen. De financiële kosten en de duur van een gerechtelijke procedure zouden bovendien een afschrikwekkende werking hebben.²¹⁴

1.11.2

Mogelijkheden tot verzet/onttrekking door de ouders

Uit een sociaal-antropologisch onderzoek naar FGM in Guinee blijkt dat het vermijden van stigmatisering van meisjes de derde meest gekozen reden is om over te gaan tot FGM. Volgens de onderzoekers toont dit de mate van sociale druk aan en de druk om aan de maatschappelijke norm van besnijdenis te voldoen.²¹⁵ Volgens een bron kan de gemeenschap sancties opleggen wanneer ouders beslissen hun dochters niet te laten besnijden. Zo stelt de Guineese ngo AFASCO²¹⁶ (*Accompagnement des Forces d'Actions Socio-Communautaires*) dat het voorkomt dat ouders uitgestoten worden door hun gemeenschap omdat zij weigeren hun dochters te laten besnijden.²¹⁷ OFpra rapporteerde dat ondanks de druk van familieleden op ouders en de grote sociale druk om over te gaan tot FGM, er geen gevallen bekend waren van fysiek geweld tegen ouders.²¹⁸

In sommige etnische groepen, zoals bij de Toma en de Guerzé, wordt FGM bijna altijd gekoppeld aan het aanbrengen van scarificatie in het gezicht of op de arm. Onder deze etnische groepen is zodoende zichtbaar of meisjes en vrouwen besneden dan wel onbesneden zijn. Volgens een vertrouwelijke bron komt de praktijk van het koppelen van FGM aan het aanbrengen van fysieke kenmerken niet voor onder andere etnische groepen in Guinee.²¹⁹

Families die niet besnijden

Zoals eerder aangegeven in paragraaf 1.5.3 blijkt uit verschillende bronnen dat het in steden voorkomt dat ouders hun dochters niet besnijden.²²⁰ In de stad is de sociale druk op gezinnen minder groot dan op het platteland. Op het platteland is het volgens een vertrouwelijke bron zo goed als onmogelijk om aan FGM te ontkomen.²²¹ Volgens twee vertrouwelijke bronnen komt het voor dat ouders die op het platteland wonen hun dochter naar een familielid in de stad sturen om aan besnijdenis te ontsnappen. Ouders kunnen hun dochters naar de stad of naar een andere regio sturen om aan de besnijdenis te ontsnappen. De familie die het meisje opvangt mag dan niet op de hoogte zijn en ook niet gebracht worden (bijv. door andere familieleden) dat het meisje niet besneden is. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om dochters naar familieleden te sturen die het eens zijn met de bescherming tegen FGM.²²² Volgens OFpra hebben niet alle ouders een maatschappelijke positie die hen de mogelijkheid geeft om zich te verzetten tegen

²¹⁴ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFpra), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 51, november 2017.

²¹⁵ Afrique Sociologie, *La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants*, 29 november 2016.

²¹⁶ AFASCO is een Guineese ngo die zich met name richt op vrouwen- en kinderrechten in Guinee. De ngo werkt onder andere samen met Plan International.

²¹⁷ Le Point, *Guinée – Excision : «L'implication de l'homme est fondamentale »*, 6 februari 2018.

²¹⁸ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFpra), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 60, november 2017.

²¹⁹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Afrique Sociologie, *La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants*, 29 november 2016.

²²⁰ Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Afrique Sociologie, *La perpétuation des MGF en Guinée: Analyse socio-anthropologique des déterminants*, 29 november 2016.

²²¹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

²²² Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

de besnijdenis van hun dochters. Dit hangt af van de plek in het gezin, de mate van financiële onafhankelijkheid en van sociale status.²²³

Verzet door de vader

Vaders kunnen hun dochters in bepaalde omstandigheden beschermen tegen FGM.²²⁴ Vanwege de patriarchale organisatie van de samenleving zou dit gelden voor alle etnische groepen in Guinee.²²⁵ Uit verschillende bronnen blijkt dat de vader een hoge sociale status nodig heeft om zich te kunnen verzetten tegen zijn familieleden, met name zijn moeder en zijn oudere zus.²²⁶ Een vader die economisch afhankelijk is van zijn (samengestelde) familie heeft geen mogelijkheden om zijn dochters te beschermen tegen FGM.²²⁷ Verschillende bronnen geven aan dat de vader zeer stellig moet zijn om zijn beslissing te doen gelden.²²⁸ De beslissing moet vooraf kenbaar gemaakt worden aan de echtgenote, moeder en zussen van de vader, aldus een vertrouwelijke bron. Volgens deze bron is het voor een vader, vanwege traditionele normen echter niet mogelijk om zich te verzetten tegen zijn schoonmoeder.²²⁹ Een voorbeeld van een vader die zijn dochter kon beschermen tegen FGM zoals aangehaald door OFPRA is het geval van de burgemeester van Kouankan. Hij had publiekelijk verklaard dat zijn dochters niet besneden zouden worden en dat hij zijn vrouw zou verstoten wanneer zij zijn beslissing niet respecteerde.²³⁰

Volgens een vertrouwelijke bron bespreken vrouwen het onderwerp van FGM zelden met hun echtgenoot. De vader dient hierin het initiatief te nemen. Veel mannen houden zich echter afzijdig van de besnijdenis van hun dochters en pretenderen er niet van op de hoogte te zijn.²³¹

Verzet door de moeder

Volgens een vertrouwelijke bron hebben moeders uit gemeenschappen waarin vrouwen een belangrijke economische activiteit ontplooiën, meer mogelijkheden om een besnijdenis van hun dochter te weigeren dan moeders uit gemeenschappen waarin vrouwen financieel afhankelijk zijn van hun echtgenoot. Onder de Soussou, Guerzé en Baga zouden vrouwen economisch zeer actief zijn. Wanneer het inkomen van de moeder hoger is dan het inkomen van haar echtgenoot, kan zij weigeren haar dochter(s) te laten besnijden. De bron benadrukt dat wanneer de man meer inkomen heeft, hij de beslissing zal nemen. Als de vrouw een inkomen heeft dat gelijk is aan of hoger is dan dat van haar echtgenoot, zal zij haar dochter kunnen beschermen.²³² Volgens bronnen van OFPRA zijn sommige vrouwen die zich verzetten tegen FGM gedwongen om altijd samen met hun dochters te reizen om

²²³ In een voorbeeld dat OFPRA noemt had een vrouw de besnijdenis van haar dochter kunnen vermijden. De vrouw had zelf een beroep en ondersteunde haar familie financieel. Hierdoor was de moeder van de vrouw afhankelijk van haar en moest zij zodoende de beslissing van haar dochter accepteren. De vrouw kon bovendien vanwege steun van haar zussen weerstand bieden tegen haar moeder. Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 60, november 2017.

²²⁴ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 60, november 2017; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²²⁵ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

²²⁶ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 60, november 2017; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²²⁷ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²²⁸ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

²²⁹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

²³⁰ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 60, november 2017.

²³¹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

²³² Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

hen te beschermen tegen een beslissing van andere familieleden. Dit speelt vooral in de schoolvakanties die meisjes vaak in dorpen op het platteland doorbrengen.²³³

Bescherming door de autoriteiten

Volgens een vertrouwelijke bron zijn er zeldzame gevallen geweest van ouders die het niet eens waren met de mogelijke besnijdenis van hun dochters en zich tot de politie hebben gewend voor bescherming.²³⁴ Voor meer informatie over de bescherming door de autoriteiten, raadpleeg paragraaf 1.12.1.

1.11.3

Mogelijkheden tot zelfstandige vestiging

Volgens een vertrouwelijke bron is het mogelijk voor vrouwen om zich zelfstandig elders te vestigen, ook zonder hulp van familie. Dit gebeurt volgens deze bron wanneer zij gaan studeren in een stad waar de ouders van het meisje geen familieleden of andere kennissen hebben waar zij ondergebracht kan worden. Het komt echter vaak voor dat meisjes die zelfstandig naar een andere regio reizen in de prostitutie terecht komen, aldus de bron.²³⁵

Ook onder volwassen vrouwen komt het voor dat zij zich zelfstandig vestigen. Vrouwen die door hun echtgenoot worden verstoten kunnen traditioneel gezien niet meer terecht bij hun ouders. Zeker wanneer er kinderen zijn zou dit niet aanvaardbaar zijn. Vrouwen zouden daarom proberen zelf ergens een kamer te huren en werk te zoeken. Volgens een vertrouwelijke bron hebben vrouwen die zich zelfstandig vestigen over het algemeen onderwijs genoten en komen zij uit stedelijke gebieden.²³⁶

1.12

Bescherming

1.12.1

Bescherming door de overheid

UNICEF werkt sinds 2000 samen met de Guineese regering aan decentralisatie van beschermingsmechanismen voor kinderen. Deze kinderbeschermingsmechanismen zijn in het hele land aanwezig op regionaal en prefectoriaal niveau. Sinds 2010 zijn ook kinderbeschermingsmechanismen aanwezig op districts- en gemeentelijk niveau in 40 van de 344 gemeentes in Guinee. Deze gemeentes worden *Communes de Convergence* genoemd. Sinds 2014 is in het kader van dit project ook een kinderbeschermingscomité binnen de gemeenschappen zelf (*Comité Villageois de Protection de l'Enfance*) opgericht. Binnen de gemeenschappen worden vrijwilligers geworven die elk een andere groep binnen de gemeenschap vertegenwoordigen (vrouwen, jongeren, traditionele leiders, administratieve leiders). Deze vrijwilligers worden getraind op het gebied van kinderbescherming en zij voeren vervolgens regelmatige gesprekken over dit onderwerp.²³⁷ De overheid en haar partners wijzen vrouwen aan die als mentor ingezet kunnen worden voor jonge onbesneden en ongetrouwde meisjes. Dit gebeurt in gemeenschappen waar voorlichtingscampagnes hebben plaatsgevonden en de gemeenschappen hebben verklaard FGM en vroegtijdige huwelijken²³⁸ uit te bannen. Het doel is om middels gesprekken te

²³³ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 60, november 2017.

²³⁴ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

²³⁵ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

²³⁶ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

²³⁷ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 78, 2015; GuinéeLive, *Les organes du SyPEG échangent pour respecter les droits des enfants en Moyenne Guinée*, 8 april 2015.

²³⁸ Vroegtijdige huwelijken zijn huwelijken waarbij een of beide echtgenoten onder de achttien jaar oud is. Ook huwelijken waarbij een of beide echtgenoten (net) volwassen is maar niet in staat is om toestemming te geven

voorkomen dat meisjes slachtoffer worden van FGM of vroegtijdige huwelijken. Middels dit programma zouden tussen 2014 en 2017 in Guinee ongeveer vijftigduizend meisjes beschermd zijn tegen FGM, aldus een vertrouwelijke bron.²³⁹

Bescherming door de autoriteiten

Uit verschillende bronnen blijkt dat het mogelijk is om bescherming te vragen aan het ministerie van Sociale Zaken of bij OPROGEM.²⁴⁰ Volgens een vertrouwelijke bron is het, in de zeldzame gevallen dat er een melding gemaakt wordt, een familielid dat zich meldt bij de politie omdat deze persoon zich niet gehoord voelt of niet openlijk durft aan te geven tegen de besnijdenis te zijn. Volgens de bron komen deze verzoeken tot bescherming zowel in rurale als in stedelijke gebieden voor.²⁴¹

Verzoeken tot bescherming tegen een dreigende besnijdenis komen echter zelden voor.²⁴² Zo geeft een vertrouwelijke bron aan dat de politie en OPROGEM in de regio Boké nog nooit een geval hebben behandeld van een verzoek tot bescherming.²⁴³ Volgens een vertrouwelijke bron ontving OPROGEM in Conakry in 2019 geen verzoeken tot bescherming. In 2018 waren er drie of vier verzoeken tot bescherming tegen FGM in Conakry.²⁴⁴ Een andere vertrouwelijke bron geeft aan er in de afgelopen jaren ongeveer honderd gevallen zijn geweest van bescherming tegen FGM door de autoriteiten.²⁴⁵

Over het algemeen zijn de meisjes zelf te jong om bescherming te vragen. Bovendien kennen zij hun rechten niet, aldus een vertrouwelijke bron.²⁴⁶ Oudere meisjes beseffen dat wanneer ze een klacht indienen, deze tegen hun moeder of grootmoeder gericht zal zijn.²⁴⁷ Een andere vertrouwelijke bron geeft aan dat meisjes of familieleden geen bescherming vragen omdat het onderwerp FGM taboe is.²⁴⁸

OPROGEM zou in het geval dat een moeder bescherming tegen FGM komt vragen voor haar dochter, de vader sommen zich te melden bij het kantoor van OPROGEM in Conakry. De vader wordt vervolgens voorgelicht en gevraagd om zijn moeder en zussen te informeren over zijn besluit om zijn dochter niet te besnijden. De vader dient vervolgens een verklaring te tekenen in het register van OPROGEM waaruit blijkt dat hij zijn dochter niet zal laten besnijden.²⁴⁹

In een van de gevallen in Conakry waar OPROGEM ingreep lichtte een ngo hen in over een collectieve besnijdenisceremonie waarbij een groep meisjes besneden zouden worden. Uit de controle van de meisjes door een arts bleek dat de meisjes niet besneden waren. Het ging om een geval van simulatie of 'doen-alsof', zie ook paragraaf 1.5.3.²⁵⁰ In het tweede geval voorkwam OPROGEM, volgens een vertrouwelijke bron, de besnijdenis van vijftig meisjes. OPROGEM informeerde de ouders over de mogelijke gevolgen van een besnijdenis. Alle ouders dienden

voor het huwelijk worden beschouwd als vroege huwelijken. De termen kindhuwelijken, vroegtijdige huwelijken en gedwongen huwelijken overlappen elkaar. Zie ook: <https://www.unfpa.org/child-marriage-frequently-asked-questions#what-is-the-difference-between-child-marriage,early-marriage-and-forced-marriage?>

²³⁹ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

²⁴⁰ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

²⁴¹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁴² Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

²⁴³ Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020.

²⁴⁴ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

²⁴⁵ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁴⁶ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020.

²⁴⁷ Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020.

²⁴⁸ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

²⁴⁹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁵⁰ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

vervolgens een verklaring te tekenen waarin zij aangaven hun dochters niet te zullen besnijden.²⁵¹ Het is niet bekend of OPROGEM deze gevallen opvolgt om na te gaan of er later niet alsnog sprake is van besnijdenis.

OPROGEM en het ministerie van Sociale Zaken hebben vertegenwoordigers tot op prefectoriaal niveau. Er zijn geen vertegenwoordigers op gemeentelijk niveau.²⁵² Buiten de stad hebben meisjes weinig tot geen toegang tot hulp van de politie. De gendarmerie is verantwoordelijk voor handhaving en veiligheid buiten de steden. Volgens een vertrouwelijke bron verblijven medewerkers van de gendarmerie echter vaak binnen de steden omdat de omstandigheden buiten de steden niet toereikend zijn. Zo zou er geen elektriciteit, telefoon- en internetbereik zijn. Veel dorpen zijn nauwelijks bereikbaar per auto. Wanneer OPROGEM een melding ontvangt kunnen zij zich alleen naar deze dorpen begeven wanneer zij beschikking hebben over een motor, aldus de bron. In de regio's heeft de politie vaak zowel geen auto als geen motor ter beschikking. Voor dringende zaken maken zij gebruik van particuliere voertuigen.²⁵³

1.12.2 *Bescherming door overige organisaties*

Het onderwerp van besnijdenis van meisjes is taboe in Guinee.²⁵⁴ Volgens een vertrouwelijke bron wordt er ook in ziekenhuizen, op de afdeling gynaecologie nauwelijks over gesproken.²⁵⁵ Ook is het niet mogelijk om over een dergelijk onderwerp te spreken met een imam, dorpshoofd of wijkhoofd.²⁵⁶

AGUIAS

De Guineese vereniging van maatschappelijk werkers (*Association Guinéenne des Assistantes Sociales*, AGUIAS) stelt sinds 2006 een gratis telefoonnummer ter beschikking, het "*numéro vert 116*". Slachtoffers van geweld kunnen naar dit gratis nummer bellen om melding te maken van hun situatie. De gesprekken zijn vertrouwelijk. Het is de bedoeling dat minderjarige slachtoffers hulp kunnen krijgen. Volgens de voorzitter van de vereniging zou de telefoonlijn gratis en 24 uur per dag bereikbaar zijn in vrijwel het gehele land. Volgens de bronnen van OFPRA ontving de telefoonlijn in 2016 46.771 telefoontjes waarvan acht procent over FGM gingen. Volgens een bron rapporteert de callcentermedewerker van AGUIAS een verzoek tot bescherming tegen FGM aan de dichtstbijzijnde *celulle de prise en charge pour les femmes et les enfants victimes de VBG* van het slachtoffer. De politie of gendarmerie van deze locatie is vervolgens verantwoordelijk voor het ondernemen van actie.²⁵⁷

Volgens een rapport van OFPRA financierde UNICEF de callcenter telefonisten. Een medewerker van UNICEF gaf aan dat er veel structurele factoren waren die een negatieve invloed hadden op de mogelijkheden om de telefoonlijn permanent te bemannen.

²⁵¹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

²⁵² Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020.

²⁵³ Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020.

²⁵⁴ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

²⁵⁵ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

²⁵⁶ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

²⁵⁷ Vertrouwelijke bron, 28 januari 2020; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 47, november 2017; Courriers d'Afrique, *Guinée – Violences basées sur le genre : l'association Guinéenne des assistantes sociales met en place un numéro vert*, 2 november 2016.

Uit verschillende bronnen blijkt dat AGUIAS ook een opvanghuis heeft voor slachtoffers van geweld in Kènendè (Dubrèka). Het opvanghuis heeft een capaciteit van 48 tot 60 plaatsen. Uit een online artikel blijkt dat in het opvanghuis ook uit het buitenland terugkerende Guineese slachtoffers van geweld opgevangen kunnen worden.²⁵⁸ Dezerzijds is niet bekend of en hoeveel vrouwen in het huis zijn opgevangen in verband met bescherming tegen FGM.

1.12.3

Safe-houses

De Guineese vereniging AGUIAS heeft een opvanghuis voor slachtoffers van geweld (zie paragraaf 1.12.2).²⁵⁹

Volgens een vertrouwelijke bron zijn van overheidswege geen opvanghuizen voor vrouwen of meisjes die zich willen onttrekken aan FGM.²⁶⁰ UNICEF, het Britse *Department for International Development* (DfID) en de overheid werken aan de oprichting van opvangcentra (*centres intégrés*) in Siguiri, Mamou, Koundara en Labé. Deze opvangcentra zijn bedoeld om minderjarige migranten zeer tijdelijk op te kunnen vangen en indien nodig medische zorg en/of psycho-sociale zorg te verstrekken. De centra zijn ook toegankelijk voor minderjarigen die om andere redenen dan migratie bescherming nodig hebben.²⁶¹

Een vertrouwelijke bron gaf aan geen tehuizen te kennen voor vrouwen of meisjes die zich willen onttrekken aan FGM.²⁶²

1.13

FGM bij terugkeer

Er is geen informatie beschikbaar over wat er gebeurt als een onbesneden meisje of vrouw na afwijzing van de asielaanvraag terugkeert naar Guinee.

²⁵⁸ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 47, november 2017 ; Courriers d'Afrique, *Guinee – Violences basées sur le genre : l'association Guinéenne des assistantes sociales met en place un numéro vert*, 2 november 2016 ; Immigration and Refugee Board of Canada, *Guinée : information sur la violence conjugale, y compris sur les lois, la protection offerte aux victimes et les services de soutien*, 14 oktober 2015 ; Actualité Féminine, *Interviews : AGUIAS envisage de donner un abri temporaire aux immigrés*, 7 maart 2017.

²⁵⁹ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 47, november 2017 ; Courriers d'Afrique, *Guinee – Violences basées sur le genre : l'association Guinéenne des assistantes sociales met en place un numéro vert*, 2 november 2016.

²⁶⁰ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁶¹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020..

²⁶² Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020..

2 Minderjarigen

2.1 Wet- en regelgeving (wettelijke bepalingen)

2.1.1 *Meerderjarig*

Volgens het *Code de l'Enfant* is elke persoon onder de 18 jaar oud een kind. Volgens het burgerlijk wetboek (*Code Civil*) van oktober 2019 wordt een persoon meerderjarig als hij 18 jaar is.²⁶³ Volgens hetzelfde burgerlijk wetboek wordt een minderjarige die gehuwd of 'geëmancipeerd'²⁶⁴ is beschouwd als meerderjarig.²⁶⁵

Artikelen 268 tot 276 van het *Code de l'Enfant* behandelen de handlichting (*émancipation*) van een kind. Een geëmancipeerd kind is, net als een volwassene, in staat om alle burgerlijke rechtshandelingen uit te voeren. Een geëmancipeerd kind staat niet langer onder het gezag van zijn ouders. De ouders zijn niet aansprakelijk voor schade die het kind, na zijn/haar emancipatie veroorzaakt. De handlichting is wettelijk bepaald door het huwelijk van een minderjarige. Kinderen, ook ongehuwd, kunnen worden geëmancipeerd vanaf de leeftijd van 16 jaar. Om te trouwen of om geadopteerd te worden dienen geëmancipeerde kinderen zich te houden aan dezelfde regels als ongeëmancipeerde kinderen.²⁶⁶ Het is onbekend hoe vaak dit

2.1.2 *Handelingsbekwaam*

Artikel 168 van het *Code de l'Enfant* bepaalt dat elke rechtshandeling door een persoon onder de 18 jaar oud, zonder tussenkomst van zijn juridische vertegenwoordiger (gezaghebbende, voogd) ongeldig is, met uitzondering van de bepalingen zoals uiteengezet in het burgerlijk wetboek.²⁶⁷

2.1.3 *Leerplicht*

Op grond van decreet N. 97/196/PRG/SGG van 21 augustus 1997 is het primair onderwijs in Guinee verplicht. Het primair onderwijs duurt zes jaar en begint op zes- of zevenjarige leeftijd. Volgens verschillende bronnen is het primair onderwijs verplicht tot de leeftijd van zestien jaar.²⁶⁸ In rurale gebieden beginnen kinderen in de praktijk op latere leeftijd met het basisonderwijs dan in stedelijke gebieden.²⁶⁹

In maart 2020 vond een referendum plaats waarin de bevolking zijn stem uit kon brengen over een wijziging van de grondwet. De nieuwe grondwet werd

²⁶³ In het vorige burgerlijke wetboek werd een kind meerderjarig op 21-jarige leeftijd. Volgens een vertrouwelijke bron is het burgerlijk wetboek op dit punt aangepast zodat het zou overeenkomen met het *Code de l'Enfant*. *Code Civil de la République de Guinée*, artikel 578, 15 oktober 2019; *Code de l'Enfant Guinéen*, artikel 1, 19 augustus 2008; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁶⁴ Middels een uitspraak van de rechter kan een minderjarige van 16 jaar of ouder aangemerkt worden als handelingsbekwaam. *Code Civil de la République de Guinée*, artikel 572, 15 oktober 2019; *Code de l'Enfant Guinéen*, artikel 271, 19 augustus 2008.

²⁶⁵ *Code Civil de la République de Guinée*, artikel 572, 15 oktober 2019; *Code de l'Enfant Guinéen*, artikel 275, 19 augustus 2008.

²⁶⁶ *Code de l'Enfant Guinéen*, artikel 268 tot 276, 19 augustus 2008; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 36-37, 2015.

²⁶⁷ *Code de l'Enfant Guinéen*, artikel 168, 19 augustus 2008; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 36-37, 2015.

²⁶⁸ UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 58, 2015; Institut de Statistique de l'UNESCO, *Guinée, Education et alphabétisme*, geraadpleegd op 25 februari 2020, <http://uis.unesco.org/fr/country/gn>; Commission nationale de réflexion sur l'Education, *Documents de travail*, pagina 44, 2017; US Department of State, *Guinea 2018 Human Rights Report*, pagina 18, mei 2019; UNESCO, *World Data on Education*, pagina 2 en 5, 2010/11; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

²⁶⁹ UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 58, 2015.

aangenomen.²⁷⁰ Een van de aanpassingen betrof het instellen van een onderwijsverplichting tot de leeftijd van 16 jaar.²⁷¹

2.1.4

Burgerlijk en strafrechtelijke bepalingen

In oktober 2019 werd een nieuw burgerlijk wetboek van kracht. Sindsdien is de minimale wettelijke leeftijd om in het huwelijk te treden 18 jaar voor zowel mannen als vrouwen. Minderjarigen kunnen in principe niet in het huwelijk treden.²⁷² Tot oktober 2019 was de wettelijke leeftijd om in het huwelijk te treden 21 jaar. Met toestemming van de ouders konden mannen trouwen vanaf de leeftijd van 18 jaar en vrouwen vanaf de leeftijd van 17 jaar.²⁷³ Volgens het US Department of State staat het traditionele recht huwelijken toe vanaf de leeftijd van 14 jaar.²⁷⁴

De strafrechtelijke meerderjarigheid is vastgesteld op de leeftijd van 18 jaar.²⁷⁵ Volgens het *Code de procédure pénale* gelden de volgende uitzonderingen voor minderjarigen vanaf de leeftijd van 16 jaar:

- vanaf 16 jaar leggen minderjarigen een eed af wanneer zij als getuigen worden opgeroepen;²⁷⁶
- de kinderrechter (of jury) kan beslissen geen rekening te houden met verzachtende omstandigheden wegens minderjarigheid;²⁷⁷
- een minderjarige van 16 jaar of ouder die beschuldigd wordt van misdaden wordt berecht door een juryrechtbank voor minderjarigen.²⁷⁸

Volgens het Code de l'Enfant gelden voor minderjarigen van 16 tot 18 jaar die een misdaad hebben gepleegd de volgende straffen.²⁷⁹ De straffen zijn gekoppeld aan de straffen die opgelegd kan worden aan een volwassene die eenzelfde misdaad had begaan.

- vijf tot tien jaar gevangenisstraf voor misdaden waarvoor volwassenen een levenslange gevangenisstraf of de doodstraf opgelegd kunnen krijgen;
- een gevangenisstraf van de helft of meer voor misdaden waarvoor een volwassene een gevangenisstraf van tien tot twintig jaar voor opgelegd zou krijgen;
- twee tot vijf jaar gevangenisstraf voor misdaden waarvoor volwassenen hun burgerrechten zouden verliezen.

²⁷⁰ Het referendum was omstreden. De politieke oppositie beschuldigde de huidige president Condé ervan de nieuwe grondwet te willen gebruiken om gedurende een nieuwe termijn aan te blijven. Eind 2020 vinden in Guinee presidentsverkiezingen plaats. Al Jazeera, *Guinean President Alpha Conde enacts new constitution*, 7 april 2020; Jeune Afrique, *Guinée : que contient le projet de nouvelle Constitution proposé par Alpha Condé ?*, 20 december 2019.

²⁷¹ Journal de Conakry, *Guinée: L'école obligatoire et gratuite jusqu'à 16 ans dans le projet de nouvelle constitution*, 14 februari 2020.

²⁷² Uitzonderingen kunnen aangevraagd worden via de plaatselijke rechtbank. Code Civil, artikel 241 en 243. Volgens een vertrouwelijke bron is er weinig aandacht besteed aan de verspreiding en bekendmaking van het nieuwe Code Civil. Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁷³ Code Civil 1998, artikel 280 en 284; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 49, november 2017; US Department of State, *Guinea 2018 Human Rights Report*, pagina 19, mei 2019.

²⁷⁴ US Department of State, *Guinea 2018 Human Rights Report*, pagina 19, mei 2019.

²⁷⁵ Code de l'Enfant Guinéen, artikel 338, 19 augustus 2008; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 38, 2015.

²⁷⁶ Code de la procédure pénale, Artikel 111.

²⁷⁷ Code de la procédure pénale, Artikel 700.

²⁷⁸ Wanneer het gaat om beschuldigingen van strafbare feiten of wanneer minderjarigen jonger zijn dan 16 jaar wordt de zaak behandeld door een kinderrechtbank. Code de la procédure pénale, Artikel 718.

²⁷⁹ Code de l'Enfant Guinéen, artikel 346, 19 augustus 2008.

2.1.5 Aanvragen reisdocumenten

Een minderjarige kan in het bezit worden gesteld van een zelfstandig paspoort, mits de ouders of voogd hiervoor toestemming verlenen.²⁸⁰ Volgens vertrouwelijke bronnen is het voor minderjarigen ook mogelijk om zonder toestemming van de ouders een paspoort te verkrijgen. Hiertoe zijn twee onofficiële mogelijkheden:

- corruptie, oftewel het omkopen van de ambtenaar bij wie het paspoort wordt aangevraagd;
- het aanvragen van een *Jugement Supplétif*, ofwel een verlate geboorteregistratie waarbij de geboortedatum wordt veranderd waardoor men op papier meerderjarig is.

Het is niet bekend in welke mate minderjarigen via deze wegen een paspoort verkrijgen.²⁸¹

Op grond van een decreet uit 1995 zou elke Guineese burger van 15 jaar of ouder een nationale identiteitskaart dienen te hebben.²⁸² Alle geraadpleegde vertrouwelijke bronnen stellen echter dat de identiteitskaart in Guinee pas verkregen kan worden vanaf 18 jaar.²⁸³ In de praktijk hebben ook veel volwassenen geen identiteitsbewijs. Volgens schattingen heeft tot twee derde van de volwassenen op het platteland in Guinee geen identiteitskaart of geboorteakte.²⁸⁴

2.1.6 Zelfstandig reizen

Volgens een vertrouwelijke bron is het wettelijk gezien nodig om toestemming te hebben van de ouders om het land uit te kunnen reizen. In de praktijk wordt dit weinig toegepast.²⁸⁵

Kinderen die alleen reizen of met één van de twee ouders, hebben officieel een toestemmingsverklaring nodig van beide ouders (*autorisation parentale de sortie du territoire*). Dit document wordt afgegeven door de OPROGEM.²⁸⁶ Volgens een vertrouwelijke bron bestaat dit document sinds 2019.²⁸⁷ Op het vliegveld is de controle op (alleenreizende) minderjarigen strenger dan bij de grensposten over land.²⁸⁸ Desalniettemin geven vertrouwelijke bronnen aan dat minderjarigen alléén, dan wel met een volwassene (zijnde niet de ouder) kunnen reizen zonder dat er gevraagd wordt naar een toestemmingsverklaring.²⁸⁹ Een vertrouwelijke bron geeft aan dat mensen uit rurale gebieden niet weten dat dit document bestaat.²⁹⁰

²⁸⁰ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

²⁸¹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

²⁸² Aminata.com, *La lutte pour l'obtention d'une carte d'identité nationale est légitime*, 9 maart 2016 ; Immigration and Refugee Board of Canada, *Guinée : information sur la carte d'identité nationale, y compris les exigences et la marche à suivre pour obtenir la carte, les délais de délivrance ; information sur les détails de la carte ainsi que sur son processus de laminage*, 25 november 2014. Volgens een rapport van UNICEF komen minderjarigen vanaf 16 jaar in aanmerking voor een identiteitskaart. UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 37, 2015.

²⁸³ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

²⁸⁴ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 74, november 2017.

²⁸⁵ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁸⁶ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

²⁸⁷ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

²⁸⁸ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁸⁹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

²⁹⁰ Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

Guinee is, net als zijn buurlanden, lid van de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (ECOWAS²⁹¹). Binnen ECOWAS bestaat het recht op vrij verkeer van personen en goederen. Volgens een bron van de Franse organisatie OFPRA heeft de grenspolitie strenge instructies gekregen over de controle van minderjarigen. Voor een minderjarige die met een volwassene reist dient de politie de relatie met de volwassene na te gaan. Wanneer het geen familierelatie betreft (zelfde achternaam, familie van vaders zijde) dient de politie de minderjarige tegen te houden aan de grens. Zo zouden alleenreizende minderjarigen uit Sierra Leone regelmatig teruggestuurd worden vanaf de Sierra Leoons-Guineese grens in Madina-Oula.²⁹² Volgens een vertrouwelijke bron kan, wanneer een toestemmingsverklaring ontbreekt, ook gevraagd worden naar een geboorteakte waaruit de familieband blijkt.²⁹³

Een vertrouwelijke bron geeft aan dat minderjarigen niet standaard gecontroleerd worden bij de grens.²⁹⁴ Volgens een andere bron zouden minderjarigen door middel van het betalen van steekpenningen altijd de landsgrenzen²⁹⁵ over kunnen, ook zonder identiteitsbewijs of paspoort.²⁹⁶ Een derde vertrouwelijke bron geeft aan dat grensautoriteiten trachten alleenstaande minderjarigen die willen migreren te overtuigen om in Guinee te blijven. De bron geeft daarbij aan dat dit niet altijd lukt.²⁹⁷

De grenzen met de buurlanden zijn poreus. Alleenstaande minderjarigen maken hiervan gebruik en vermijden de officiële grensovergangen.²⁹⁸

2.2 Opvang minderjarigen

2.2.1 Traditionele opvang minderjarigen

Net als in andere Afrikaanse landen zijn in de praktijk niet alleen de ouders maar de hele samengestelde familie (*famille étendue*) verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. Als beide ouders overlijden, worden de kinderen in de meeste gevallen opgevangen door familieleden in de ruime zin of andere bekenden, die verbonden zijn met de familie. Ooms, tantes, oudere broers en zusters zijn volgens de traditionele gewoonten de aangewezen personen om kinderen op te vangen.²⁹⁹ Volgens bronnen van UNICEF dient deze persoon voor het kind te zorgen zoals hij zou zorgen voor een van zijn eigen kinderen en het kind te voorzien in alle materiële en sociale behoeften. Ook wanneer ouders niet overleden zijn komt het traditioneel voor dat kinderen worden ondergebracht bij familieleden of kennissen. Zo blijkt uit de EDS V dat 35% van de huishoudens een of meer kinderen opvangt die niet bij (een van) hun ouders wonen. Deze traditie wordt ook wel *confiage* genoemd en

²⁹¹ In het Engels staat ECOWAS voor *Economic Community Of West-African States*. In verschillende bronnen wordt gerefereerd naar de Franse afkorting CEDEAO, *Communauté économique des Etats de l'Afrique de l'Ouest*.

²⁹² Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 31-32, november 2017.

²⁹³ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

²⁹⁴ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

²⁹⁵ De bron had het enkel over de grenzen over land, niet de grens op de luchthaven.

²⁹⁶ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁹⁷ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

²⁹⁸ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

²⁹⁹ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 61, 2015.

bestaat buiten elk wettelijk kader. Het gastgezin komt niet onder toezicht van de autoriteiten te staan.³⁰⁰

Volgens UNICEF wordt de beslissing ten aanzien van *confiage* genomen door het gezin (vader, moeder, broers en zussen). Andere leden van de samengestelde familie, buren en lokale leiders (zoals het dorpshoofd of wijkhoofd) worden op de hoogte gesteld. Zij kunnen advies geven of hulp bieden. De mening van het kind wordt soms meegewogen, aldus UNICEF. Ouders kiezen voor *confiage* om diverse redenen bijvoorbeeld vanwege ziekte van (één van de) ouders, scheiding van de ouders, hulp aan familie (bijvoorbeeld als hulp in de huishouding of om voor jongere kinderen te zorgen), voor het versterken van de familieband (ook bij aangetrouwde familie), (beter) onderwijs of algemene opvoeding.³⁰¹

De omstandigheden voor kinderen die aan een familielid worden toevertrouwd kunnen volgens verschillende bronnen minder gemakkelijk zijn dan voor de andere kinderen binnen dat gezin. Zo moeten deze kinderen vaak werken voor hun eigen levensonderhoud en kunnen zij dan niet naar school. Deze omstandigheden zouden voor sommige kinderen reden zijn het huis te verlaten. Volgens UNICEF zijn er ook gevallen waarbij kinderen op adequate wijze worden opgevangen.³⁰²

Volgens een vertrouwelijke bron komt het voor dat verlaten kinderen tijdelijk worden opgevangen door de persoon die het kind vindt. In veel gevallen zou de vinder het kind vervolgens blijven opvoeden.³⁰³

Naar aanleiding van de Ebola-epidemie werden 6220 kinderen in Guinee geregistreerd als wees door het verlies van één of beide ouders.³⁰⁴ In Guinee werden alle kinderen die beide ouders verloren, namelijk 773 kinderen, opgevangen door hun samengestelde familie.³⁰⁵ Volgens een vertrouwelijke bron zijn in Guinee, anders dan in Liberia en Sierra Leone, geen opvangcentra opgericht voor de opvang van kinderen van wie de ouders overleden waren aan Ebola.³⁰⁶

Geen opvang binnen de samengestelde familie

Volgens vertrouwelijke bronnen is het zeldzaam dat een kind niet wordt opgevangen door de samengestelde familie.³⁰⁷ Wanneer deze familie arm is moet het kind vaak werken, bijvoorbeeld in de stad. Dat betekent echter niet dat het kind niet welkom is in zijn samengestelde familie. Volgens de vertrouwelijke bron moet er daarom meer gedaan worden aan ondersteuning van gezinnen die een kind uit de samengestelde familie opvangen zodat deze ook naar school kunnen.³⁰⁸

³⁰⁰ Search for Common Ground, *Etude sur les violences faites aux enfants en République de Guinée*, pagina 41, oktober 2014 ; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 22, 62 en 68, 2015 ; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 72, juli 2019 ; Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020. Zie ook Algemeen Ambtsbericht Guinee, pagina 53, juni 2014.

³⁰¹ Search for Common Ground, *Etude sur les violences faites aux enfants en République de Guinée*, pagina 41, oktober 2014 ; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 22, 62 en 68, 2015

³⁰² Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 61, 2015. Zie bijvoorbeeld ook InfoMigrants, *Guinée : quand les jalousies familiales poussent les jeunes au départ*, 16 april 2019 ; Search for Common Ground, *Etude sur les violences faites aux enfants en République de Guinée*, oktober 2014.

³⁰³ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

³⁰⁴ UNICEF, *Guinea Ebola Situation Report*, pagina 5, 9 december 2015.

³⁰⁵ De vrees voor Ebola was in de zomer van 2014 in sommige gemeenschappen echter hoger dan de kracht van familierelaties waardoor kinderen geen opvang in de familie kregen. Uit berichtgeving van februari 2015 en later blijkt dat de meeste kinderen alsnog opgevangen werden door hun samengestelde familie. UNICEF, *Note d'actualité, Des milliers d'enfants sont orphelins à cause du virus Ebola, selon l'UNICEF*, 30 september 2014; UNICEF, *More than 16,000 children lost parents or caregivers to Ebola – many are taken in by communities* : UNICEF, 6 februari 2015; Le Figaro.fr, *Que vont devenir les orphelins d'Ebola*, 14 januari 2016; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020..

³⁰⁶ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³⁰⁷ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

³⁰⁸ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

Volgens vertrouwelijke bronnen kunnen er verschillende redenen zijn voor het ontbreken van opvang binnen de samengestelde familie. Zo geven deze bronnen aan dat het vaker voorkomt dat bepaalde kinderen geen opvang binnen de familie krijgen. Dit betreft bijvoorbeeld kinderen die strafbare feiten hebben gepleegd, gehandicapte kinderen, buitenechtelijke kinderen en baby's waarvan de moeder overlijdt in het kraambed. Buitenechtelijke kinderen worden door hun moeders verlaten terwijl baby's waarvan de moeder overlijdt in het ziekenhuis niet opgehaald worden door familieleden.³⁰⁹

In stedelijke gebieden zijn familieleden steeds vaker huiverig voor het opnemen van een kind binnen hun gezin vanwege economische redenen maar ook vanwege mogelijke aantijgingen van misbruik en exploitatie.³¹⁰

2.2.2

Wet- en regelgeving t.a.v. opvanghuizen

Voor de opvang van weeskinderen of kinderen wiens ouders niet meer voor hen kunnen of willen zorgen is de volgende wet en het volgende besluit van belang:

- De Code de l'Enfant Guinéen (Loi L/2008/011/AN) van 19 augustus 2008. In artikelen 217 tot 264 wordt ingegaan op voogdij. In artikel 219 is vastgelegd dat wanneer de ouders geen voogd hebben aangewezen, het familielid met de hoogst beschikbare graad als voogd wordt aangesteld. Wanneer er meerdere personen in aanmerking komen om voogd te worden, bepaalt de familieraad (*Conseil de famille*) waar het kind wordt ondergebracht.³¹¹ In 2018 begon de regering aan een herziening van de Code de l'Enfant.³¹² Het Guineese parlement keurde de nieuwe Code de l'Enfant in december 2019 goed. Eind februari 2020 was de wet nog niet aangenomen door de president.³¹³
- Het Arrêté N°5383/MASPFE/CAB/2014 portant sur la Création, Ouverture, Suivi, Contrôle et Fermeture des Centres d'Accueil en République de Guinée (Zie bijlage 5.4). Het ministerie van Sociale Zaken heeft in 2014 dit besluit uitgebracht betreffende de oprichting, opening, monitoring, controle en sluiting van opvangcentra voor kinderen in Guinee. Het besluit is openbaar en is in 2015 verspreid middels zes regionale workshops met relevante actoren op het gebied van kindbescherming. De Guineese overheid meldde in augustus 2018 dat het besluit weinig bekendheid genoot en weinig wordt toegepast.³¹⁴ Volgens een vertrouwelijke bron wordt het besluit en de inhoud ervan verder bekend gemaakt via bezoeken aan opvanghuizen (zie ook onder 2.2.6).³¹⁵

Het ministerie van Sociale Zaken en OPROGEM zijn belast met de opvang van alleenstaande minderjarigen in het algemeen en de opvang van repatrianten.³¹⁶

³⁰⁹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020; Zie ook het volgende persbericht als voorbeeld: GuineeMatin, *Abandon d'enfant: une famille poursuivie devant l'OPROGEM à Conakry*, 3 februari 2020.

³¹⁰ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020; Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen Ambtsbericht Guinee*, juni 2014.

³¹¹ Code de l'Enfant Guinéen, 19 augustus 2008; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

³¹² UN CRC, *Combined third to sixth periodic reports submitted by Guinea under article 44 of the Convention, due in 2017**, CRC/C/GIN/3-6, pagina 6, 7 augustus 2018.

³¹³ GuineeMatin, *Guinée: le Parlement adopte le nouveau de Code de l'enfant*, 4 december 2019; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³¹⁴ MASPFE, *Arrêté portant sur la Création, Ouverture, Suivi, Contrôle et Fermeture des Centres d'Accueil en République de Guinée*, 2014 ; UN CRC, CRC/C/GIN/3-6, pagina 20, 7 augustus 2018; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³¹⁵ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³¹⁶ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Guinee*, pagina 55, 2014; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

2.2.3

Opvanghuizen in Guinee

De Guineese overheid geeft prioriteit aan opvang binnen de familie ten opzichte van opvang in institutionele weeshuizen.³¹⁷ In artikel 3 van het besluit N°5383/MASPFE/CAB/2014 wordt aangegeven dat de familie het ideale kader is voor de ontwikkeling van een kind. De opvang van een kind in een weeshuis moet een laatste redmiddel zijn.³¹⁸

De overheid startte tijdens de verslagperiode een pilotproject waarbij kwetsbare kinderen in gastgezinnen werden opgevangen in plaats van in een opvanghuis. In Conakry werden vijf gastgezinnen geworven. In de andere regio's werden drie gastgezinnen geworven. Voor de opvang in gastgezinnen was nog geen wetgeving beschikbaar.³¹⁹ Volgens een vertrouwelijke bron had er nog geen evaluatie plaatsgevonden van het project en bestonden er nog geen criteria voor de selectie van gastgezinnen. Als de pilot succesvol blijkt dient ook nog een systeem van opvolging van de gastgezinnen ontworpen te worden.³²⁰

De Guineese overheid heeft zelf geen wees- of opvanghuizen waar minderjarigen langdurig opgevangen kunnen worden.³²¹ Opvang- en weeshuizen worden in Guinee gerund door (inter)nationale ngo's, stichtingen en privépersonen.³²² De overheid werkt samen met deze opvanghuizen om kinderen onderdak te geven. Zo werden tijdens de verslagperiode kwetsbare kinderen in Conakry, waaronder verlaten kinderen, gehandicapte kinderen en kinderen die slachtoffer werden van kinderarbeid, door de *Direction Nationale de l'Enfance* (DNE) (tijdelijk) geplaatst bij het opvanghuis *Centre Régina Maris* en *La Maison du Bonheur* (zie paragraaf 2.2.7 en 2.2.8 voor een beschrijving van deze opvanglocaties).³²³ Ook de rechtbank in Conakry plaatste tijdens de verslagperiode in sommige gevallen kinderen in wees- of opvanghuizen.³²⁴

De DNE houdt een lijst bij van bij hen bekende opvanghuizen.³²⁵ Deze lijst is niet uitputtend. Van de opvanglocaties die bekend zijn, hebben drie opvanghuizen een vergunning. Volgens een vertrouwelijke bron tracht de DNE de opvanghuizen die op deze lijst staan te ondersteunen om aan de criteria te voldoen zoals gesteld in het besluit van 2014 (zie ook onder 2.2.6).³²⁶ Volgens het US Department of State waren er in Guinee in 2017 tal van geregistreerde en ongeregistreerde weeshuizen. In dit rapport wordt aangegeven dat er gedurende 2017, 49 geregistreerde weeshuizen de zorg van 4822 kinderen op zich namen.³²⁷ Dit cijfer lijkt echter gebaseerd te zijn op een rapport van de DNE uit 2005 waarin dezelfde cijfers vermeld werden.³²⁸

³¹⁷ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

³¹⁸ MASPFE, *Arrêté portant sur la Création, Ouverture, Suivi, Contrôle et Fermeture des Centres d'Accueil en République de Guinée*, pagina 3, 2014.

³¹⁹ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020.

³²⁰ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³²¹ De overheid heeft wel twee opvangcentra voor minderjarige migranten waar minderjarigen maximaal twee weken opgevangen kunnen worden. Zie onder 2.2.4.

³²² Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 64, 2015.

³²³ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

³²⁴ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

³²⁵ De lijst komt voort uit een verzoek aan alle vertegenwoordigers van de DNE in de prefecturen waarin werd verzocht om bekende weeshuizen en opvanglocaties door te geven.

³²⁶ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³²⁷ Dit cijfer was in het US Department of State Human Rights Report over 2015 ook opgenomen. US Department of State, *Guinea 2018 Human Rights Report*, pagina 19, mei 2019.

³²⁸ UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 63-64, 2015.

Naast de opvanghuizen die op deze lijst staan, zijn er in verschillende steden en gemeenten particulieren³²⁹ die de zorg van kinderen vrijwillig op zich nemen. Zij nemen enkele tot meer dan vijftig kinderen onder hun hoede. Dit type zeer informele opvang is volledig afhankelijk van donaties van particulieren en heeft weinig mogelijkheden voor het werven van fondsen via grotere sponsors of internationale organisaties. Vanwege gebrek aan financiële middelen en het gebrek aan kennis van de Franse taal vallen zij buiten de werkgroepen die door de overheid georganiseerd worden in het kader van de opvang en bescherming van minderjarigen.³³⁰

2.2.4

Lijst van opvanghuizen

In Guineese online media verschijnen regelmatig berichten van donaties van particulieren, verenigingen of bedrijven uit Guinee aan wees- of opvanghuizen. Aan de hand van deze berichten is de onderstaande lijst van opvanghuizen samengesteld. Een deel van de opvanghuizen van de onderstaande lijst staat op de lijst van opvanghuizen van de DNE. De lijst van de DNE bevat echter ook namen van opvanghuizen waarover geen informatie op internet gevonden kon worden. Onderstaande lijst is niet uitputtend. In de onderliggende artikelen is in sommige gevallen informatie te vinden over de aantallen kinderen die worden opgevangen of de omstandigheden van de opvang. Deze informatie kon niet bevestigd worden en is daarom niet opgenomen in het ambtsbericht.

- *Aide aux Enfants Déshérités de Guinée*, Bambeto (Conakry);³³¹
- *Alliance Maison*, Kaporé (Conakry);³³²
- *Association d'Aide aux Enfants Déshérités*, Coyah (Kindia);³³³
- *Centre d'appui aux sans-abris et Orphelins de Guinée* (CASOG), Ratoma (Conakry);³³⁴
- Centre Régina Maris, Ratoma (Conakry), zie paragraaf 2.2.7 onder Centre Régina Maris;
- *Dimakhané*, Ratoma (Conakry);³³⁵
- *Enfants et Jeunes en Compassion*, Ratoma (Conakry);³³⁶
- FELFEDEF, Matoto (Conakry);³³⁷
- *Foyer Anne Marie Kolié* of *Orphelinat M.C. de Kouryah*, Coyah (Kindia);³³⁸
- *Foyer de Jour pour les enfants de rue*, Dubréka (Conakry);³³⁹
- *Foyer de l'Espoir* in Macenta, Nzérékoré en Conakry;³⁴⁰

³²⁹ Volgens een vertrouwelijke bron zijn het over het algemeen weduwen.

³³⁰ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020.

³³¹ GuinéeMatin.com, *Enfants déshérités de Bambéto : Ibrahima Saïkou, alias CIA, dit tout à GuinéeMatin*, 8 juni 2018.

³³² GuinéeMatin.com, *Humanitaire : la Jeune Chambre internationale Conakry Leaders au secours des enfants déshérités*, 20 januari 2018.

³³³ Guinée7.com, *Humanitaire : 40 enfants déshérités de Coyah, bénéficient d'un don de la part du Club Rotaract de Conakry Camayenne*, 26 september 2018.

³³⁴ Lepointplus.info, *Conakry: l'ONG (AFJOG) entame une série de contributions aux démunis*, 29 juli 2018 ; Portail Officiel Gouvernement Guinéen, *MASPF, le gouvernement et son partenaire Aigle Azur offrent des vivres à la Direction nationale de l'Enfance pour les enfants de l'orphelinat CASOG*, 17 juli 2017.

³³⁵ MosaïqueGuinée.com, *Humanitaire : l'orphelinat Dimakané de Coyah bénéficie de l'appui d'une ONG de la place*, 2019 ; Rotary, *Education une priorité pour tous*, oktober 2017 ; Orange Fondation, *Sylla Aminata, une vie dédiée aux orphelins*, 8 maart 2016.

³³⁶ Alerteur, *Guinée : « les Petits Anges de Guinée » continuent sa distribution de dons dans les centres d'orphelinat*, 19 maart 2019.

³³⁷ Vision Guinée, *Ecobank Guinée redonne le sourire à des enfants lors de 'Ecobank Day'*, 10 december 2018

³³⁸ AGP Guinée, *Coyah-Société : Travaux d'achèvement de l'orphelinat de Kouryah*, 10 februari 2020 ; Guinée7.com, *Coyah : Deux Orphelinats, deux parcours, un destin commun*, 18 september 2014.

³³⁹ Microprojets.org, *Un foyer d'accueil pour les enfants des rues de Conakry, geraardpleegd op 2 maart 2020 ; Globe reporters, Au foyer de l'espoir de Conakry, on redevient des enfants comme les autres*, 15 november 2018.

³⁴⁰ Laguinéenne.info, *L'orphelinat foyer de l'espoir œuvre en faveur des enfants en situation difficile*, 9 april 2018.

- *Foyers Saint-Joseph* in Conakry, Labé en Nzérékoré;³⁴¹
- *Hadja Fatoumata Traoré Kagbélé*, Dubréka (Conakry);³⁴²
- *Humanisme sans Frontière*, Matoto (Conakry);³⁴³
- *Kiridiya*, Matoto (Conakry);³⁴⁴
- *La Maison du bonheur*, ofwel *Hakuna Matata*, Matoto (Conakry), zie onder 2.2.8;
- *Le Bon Samaritain*, Ratoma (Conakry);³⁴⁵
- *Orphelinat Cardinal Robert Sarah*, Coyah (Kindia);³⁴⁶
- *Orphelinat de Coyah*, Coyah (Kindia);³⁴⁷
- *Orphelinat enfants et jeunes Compassion*, Ratoma (Conakry);³⁴⁸
- *Orphelinat Espoir des Enfants de Kindia*, Kindia (Kindia);³⁴⁹
- *Orphelinat Karana*, onbekende locatie;³⁵⁰
- *Orphelinat Kolkendé Wyia*, Kissidougou (Faranah);³⁵¹
- *Orphelinat-Maison des Enfants de Sobanet*, Boffa (Boké) ;³⁵²
- *Orphelinat Mamadou et Bineta* in Dubréka (Conakry) en Mangata (Boké);³⁵³
- *Orphelinat Saint Kisito*, Gouécké (Nzérékoré);³⁵⁴
- *Peace and Love*, Matoto (Conakry);³⁵⁵
- *SOS Village* in Conakry, Nzérékoré en Kankan, zie paragraaf 2.2.5 onder SOS Kinderdorpen;
- *Source de Vie*, Yattaya (Conakry);³⁵⁶

Opvangcentra voor minderjarige migranten

In Conakry heeft de IOM sinds april 2019 een *Migrant Reception Centre*. Er is een aparte vleugel voor minderjarigen en voor vrouwen met kinderen. Terugkerende migranten, waaronder minderjarigen, kunnen drie dagen in het centrum verblijven.³⁵⁷ Volgens een vertrouwelijke bron werden uit het buitenland

³⁴¹ Aconakrylive.com, *Bolloré Guinée au secours d'un orphelinat à Kountia*, 6 oktober 2018 ; Kephass Conakry, *Un avenir pour les enfants des rues*, <https://www.enfantsdesrues-kephas.com/>, geraadpleegd op 27 maart 2020.

³⁴² Actualité Féminine, *Dubréka : un orphelinat bénéficie d'une bibliothèque de la part de Club Rotaract Conakry Ratoma*, 13 februari 2019.

³⁴³ Guinée Diversité, *Le centre d'accueil humanisme sans frontière bénéficie d'un don de la fondation Amidor*, 11 januari 2018.

³⁴⁴ Vision Guinée, *Ecobank Guinée redonne le sourire à des enfants lors de 'Ecobank Day'*, 10 december 2018 ; Guineematin.com, *Conakry : le Club des Jeunes Filles vole au secours des orphelins de Kiridiya*, 25 december 2018 ; Soleil FM, *Maman Marie de l'orphelinat Kiridiya : « nous n'avons aucun don de l'Etat »*, 27 augustus 2018.

³⁴⁵ Guineematin.com, *Vivo Energy Guinée: la fête des femmes célébrée sous le signe de la générosité*, 8 maart 2018.

³⁴⁶ Orphelinat Cardinal Robert Sarah, <http://orphelinatdeguinee.com>, geraadpleegd op 2 maart 2020.

³⁴⁷ Africaguinee.com, *La fondation Orange Guinée récompense 2 projets du 'coups de cœur ô Féminin »*, 27 februari 2018.

³⁴⁸ GuineeMatin.com, *Mandela Day: la foundation Solidarité Féminine offre des vivres à des élèves orphelins*, 19 juli 2019.

³⁴⁹ Facebook, *Orphelinat Espoir des Enfants – Kindia – OEEK*, https://www.facebook.com/pg/Orphelinat-Espoir-Des-Enfants-Kindia-OEEK-365268067325424/about/?ref=page_internal geraadpleegd op 2 maart 2020.

³⁵⁰ Global Giving, *Reports on Help, 250 youth recover from Ebola in Guinea: Dollars and shoes in Guinea*, 10 maart 2017.

³⁵¹ Pirogue Orphelinat, *Historique de l'orphelinat Kolkendé Wyia*, <https://www.pirogueorphelinat.org/historique-de-l-orphelinat/> geraadpleegd op 2 maart 2020.

³⁵² Les Jésuites de la Province de l'Afrique Occidentale (AOC), *Un paradis pour les enfants-orphelins à Sobanet*, 21 november 2018.

³⁵³ Mamadou et Bineta, *Orphelinat à Dubréka*, <http://www.mamadouetbineta.org/orphelinat.html> , geraadpleegd op 2 maart 2020 ; Guinée7.com, *«les lundis de l'Harmattan » riche en événements ce 20 mars*, 21 november 2017.

³⁵⁴ Association Kpon-Ma Guinée Ardeche, *Orphelinat Saint kisito*, <https://associationkponmaguineeardeche.wordpress.com/presentation-de-lassociation/orphelinat-saint-kisito/> , geraadpleegd op 2 maart 2020 ; Bunia Actualité, *Orphelinat Saint Kizito : un deuxième enfant trouve un parrain. Le plaidoyer de buniaactualite.com se poursuit*, 11 december 2017.

³⁵⁵ La voix du Nord, *Comines : Frédéric a tout quitté pour ouvrir un orphelinat en Guinée*, 24 février 2019.

³⁵⁶ Guineeline.com, *Le lions Club Conakry Takhounyi parraine 3 enfants de FITIMA à plus de 10 millions GNF*, 21 maart 2015 ; Hope of Guinea, *Our projects, Donations*, <http://hopeofguinea.org/our-projects/>, geraadpleegd op 20 april 2020.

³⁵⁷ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020; OIM, *Ouverture du premier Centre d'accueil, de transit et d'orientation des migrants en Guinée*, 19 april 2019.

teruggekeerde alleenstaande minderjarigen voorheen opgevangen bij het opvanghuis *SOS Mineurs*.³⁵⁸

In het kader van de tijdelijke opvang van alleenstaande minderjarige migranten plaatste de overheid kinderen onder andere bij de opvanghuizen van *Sabou Guinée*³⁵⁹ en *SOS Mineurs*³⁶⁰. Minderjarige migranten worden ook wel tijdelijk opgevangen in opvangcentra (*Centre d'appui intégré*) van de overheid³⁶¹ in Koundara en Siguiri. De opvang is bedoeld voor maximaal twee weken totdat de familie getraceerd is en eventueel een bemiddeling voor terugkeer heeft plaatsgevonden. In deze centra zouden ook andere kwetsbare minderjarigen zoals slachtoffers van geweld opgevangen kunnen worden. Het is dezerzijds niet bekend of en in hoeverre dit in de praktijk ook gebeurt. Tijdens de verslagperiode werkte de overheid aan het herstel van een opvangcentrum in Labé en werd nagedacht over een opvangcentrum in Mamou.³⁶²

De overheid plaatst alleenstaande minderjarigen die zij opvangen bij terugkeer of die onderschept zijn terwijl zij op weg waren naar het buitenland in sommige gevallen tijdelijk in gastgezinnen. Dit zou met name gebeuren bij minderjarigen die niet terug kunnen of willen keren naar hun ouders en/of gemeenschap. De opvang in gastgezinnen is tijdelijk, tot bemiddeling tussen de minderjarige en de familie of gastgemeenschap terugkeer toelaat.³⁶³ Volgens een vertrouwelijke bron is het in Guinee nog niet voorgekomen dat een vrijwillig teruggekeerde alleenstaande minderjarige langdurig werd opgevangen in een opvanghuis.³⁶⁴

2.2.5 Voorzieningen in de opvanghuizen

Tussen de verschillende opvanghuizen voor kinderen bestaan grote verschillen in de voorzieningen voor kinderen wat betreft het aantal beschikbare plekken, onderwijs, beschikbaarheid van medische zorg, beschikbaarheid van voedsel, nachtopvang, kleding en sanitaire voorzieningen. Zo zijn er opvanghuizen die gerund worden door particulieren waar kinderen twee à drie keer per dag een maaltijd van gekookte rijst krijgen, allen gezamenlijk in een groot vertrek op de grond slapen, deeltijds naar een publieke school gaan en amper tot geen toegang hebben tot medische zorg. In opvanghuizen die gerund worden door grote internationale organisaties, zoals *SOS Kinderdorpen*, zijn de voorzieningen beter met de nabootsing van een gezinsstructuur in een huis waar kinderen een kamer delen met één ander kind en een eigen bed hebben, gevarieerde voeding krijgen en privé-onderwijs genieten in de leeftijd van drie tot achttien jaar. Er zijn particulieren die slechts vier à vijf kinderen opvangen en er zijn grote opvangcentra waar tot driehonderd kinderen opgevangen kunnen worden.³⁶⁵

Volgens een vertrouwelijke bron moet de overheid zich, vanwege het gebrek aan alternatief, tevredenstellen met de initiatieven van het maatschappelijk middenveld op het gebied van opvang van minderjarigen. De overheid zou volgens deze vertrouwelijke bron werken aan de geleidelijke verbetering van de omstandigheden

³⁵⁸ Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

³⁵⁹ De Guineese ngo *Sabou Guinée* richt zich op de bescherming van kinderen. Zie ook paragraaf 2.2.7 onder *Sabou Guinée*.

³⁶⁰ De organisatie *SOS Mineurs* richt zich op de opvang en re-educatie van minderjarigen die in aanraking zijn gekomen met justitie.

³⁶¹ Deze opvangcentra zijn opgericht in samenwerking met UNICEF en DfID.

³⁶² Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

³⁶³ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

³⁶⁴ Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

³⁶⁵ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020.

voor kinderen in opvanghuizen (zie onder 2.2.6). Aangezien de overheid zelf geen opvanghuizen heeft en de samenwerking met de bestaande opvanghuizen goed wil houden zouden pogingen tot verbeteringen van de omstandigheden langzaam verlopen.³⁶⁶ Andere bronnen geven aan dat weeshuizen een soort bedrijven zijn geworden waar kinderen worden gebruikt als werkkapitaal. Volgens een vertrouwelijke bron ontbreekt het deze opvanghuizen aan financiële middelen en kennis van management.³⁶⁷

2.2.6

Toezicht op opvanghuizen

Opvanghuizen staan onder toezicht van het ministerie van Sociale Zaken.³⁶⁸ Onder dit ministerie is de Direction Nationale de l'Enfance (DNE) verantwoordelijk voor het toezicht. Volgens artikel 24 van het besluit betreffende de oprichting, opening, monitoring, controle en sluiting van opvangcentra voor kinderen in Guinee wordt monitoring en controle uitgevoerd door een gemengd team van de DNE en OPROGEM.³⁶⁹ Volgens een vertrouwelijke bron zou ook het ministerie van Justitie betrokken zijn bij het toezicht op opvanghuizen.³⁷⁰

Volgens een rapport van UNICEF gaf een medewerker van de DNE in juli 2014 aan dat opvanghuizen in Guinee niet onderworpen werden aan een periodieke beoordeling en dat – als er een beoordeling werd gedaan – deze globaal gezien niet aan de internationale normen voldeed.³⁷¹ Volgens een vertrouwelijke bron voldoen de wees- en opvanghuizen in Guinee niet (volledig) aan de normen die de overheid stelt.³⁷²

De Guineese regering meldde in augustus 2018 dat het besluit betreffende de oprichting, opening, monitoring, controle en sluiting van opvangcentra voor kinderen weinig bekendheid genoot en weinig werd toegepast.³⁷³ In een rapport adviseert het VN-Comité inzake de rechten van het kind, de Guineese regering onder andere om de omstandigheden van kinderen die opgroeien buiten de familie regelmatig te monitoren en om het besluit van 2014 verder te verspreiden en te handhaven.³⁷⁴

Verscheidene bronnen geven aan dat het toezicht op de opvanghuizen ontoereikend en/of onregelmatig is of in het geheel niet plaatsvindt. Als er een bezoek plaatsvindt zouden alléén gesprekken met de manager of oprichter van de opvangcentra worden gevoerd. Daarnaast worden de vertrekken niet bezocht en controleert de bezoekende instantie niet in hoeverre de omstandigheden overeenkomen met de uitspraken van de manager/oprichter.³⁷⁵ Volgens een andere vertrouwelijke bron vindt voor de controle van opvanghuizen twee keer per jaar een gezamenlijk bezoek plaats van de DNE, de kinderrechtbank³⁷⁶ en OPROGEM. De gezamenlijke missie zou een rapport opstellen waarin wordt aangegeven aan welke criteria het opvanghuis

³⁶⁶ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³⁶⁷ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020.

³⁶⁸ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³⁶⁹ MASPFE, *Arrêté portant sur la Création, Ouverture, Suivi, Contrôle et Fermeture des Centres d'Accueil en République de Guinée*, pagina 18, 2014.

³⁷⁰ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³⁷¹ UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 63, 2015.

³⁷² Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

³⁷³ UN CRC, *Rapport valant troisième à sixième rapports périodiques soumis par la Guinée en application de l'article 44 de la Convention, attendus en 2017**, pagina 20, 7 augustus 2018.

³⁷⁴ UN CRC, *Concluding observations on the combined third to sixth periodic reports of Guinea**, pagina 8, 28 februari 2019.

³⁷⁵ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 3 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³⁷⁶ De kinderrechtbank bestaat sinds 2008 en is in Conakry onder andere betrokken bij het plaatsen van kinderen in opvanghuizen.

voldoet. Op grond van dit rapport wordt bepaald welke ondersteuning en/of begeleiding het opvanghuis nodig heeft. Het rapport zou niet worden gedeeld met het opvanghuis. Wel zou tijdens het bezoek direct mondelinge toelichting gegeven worden over de criteria waaraan niet wordt voldaan.³⁷⁷ Uit twee vertrouwelijke bronnen blijkt dat OPROGEM zelfstandig bezoeken uitvoert.³⁷⁸ Medewerkers van OPROGEM zouden alléén de tehuizen bezoeken waarmee de politie-eenheid samenwerkt. In Conakry zou het gaan om de huizen CASOG, Dimakane, SOS Mineurs, Centre Régina Maris, La Maison du Bonheur en Sabou Guinée.³⁷⁹

Sinds de invoering van het besluit uit 2014 is het noodzakelijk om aan zestig tot zeventig procent van de voorwaarden te voldoen om een vergunning te krijgen. Eind januari 2020 waren er volgens een vertrouwelijke bron in Guinee drie huizen die op grond van het besluit van 2014 een vergunning hadden gekregen voor het openen van een opvanghuis. Het ging om twee huizen in Conakry, waaronder La Maison du Bonheur, en één huis in de regio van Nzérékoré.³⁸⁰ Internationale organisaties die kinderen opvangen, zoals SOS kinderdorpen, hebben volgens een vertrouwelijke bron een vergunning als ngo.³⁸¹

Opvanghuizen die geen vergunning hebben, worden volgens een vertrouwelijke bron ondersteund en begeleid. Deze ondersteuning en begeleiding bestaat uit missies van het ministerie van Sociale Zaken die bijhouden in hoeverre bestaande opvanghuizen voldoen aan de criteria zoals gesteld in het besluit van 2014. Het is onduidelijk hoe vaak dit soort missies bezoeken brengen aan de opvanghuizen. Het doel van deze bezoeken is voornamelijk om de oprichters en/of managers van de huizen te informeren over de officiële criteria en hen te stimuleren om daaraan te voldoen.³⁸²

Eén vertrouwelijke bron gaf aan dat er in de gemeenten Matoto en Ratoma tweemaandelijks bijeenkomsten plaatsvinden tussen opvanghuizen en ambtenaren ter coördinatie van de bescherming van kinderen. De bron gaf aan geen kennis te hebben van dergelijke bijeenkomsten op nationaal niveau.³⁸³

2.2.7

Beschrijving van enkele opvanghuizen

Hierna volgt een beschrijving van de omstandigheden in een aantal opvanghuizen waar tijdens de verslagperiode uitgebreidere informatie over verkregen is. Dit is geen uitputtende lijst van opvanghuizen noch een representatief beeld van de verschillende opvangcentra in Guinee. Voor een beschrijving van het opvanghuis La Maison du Bonheur zie paragraaf 2.2.8.

Sabou Guinée

Sabou Guinée is een Guineese ngo die zich sinds 1994 op de bescherming van kinderen richt. Sabou Guinée had acht opvangcentra in onder andere Labé, Kindia, Conakry, Mamou, Nzérékoré en Guéckédou. Vanwege een gebrek aan financiële middelen sloot Sabou Guinée in 2014 vier opvangcentra. In 2016 werd het opvangcentrum in Kindia gesloten. In 2017 werden opnieuw twee opvangcentra gesloten. Sindsdien is alléén het opvangcentrum in Labé geopend. De organisatie is voornemens ook het opvangcentrum in Labé te sluiten. De opvangcentra waren bedoeld voor de tijdelijke opvang van minderjarigen en jongeren die terugkeerden

³⁷⁷ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³⁷⁸ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

³⁷⁹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

³⁸⁰ De namen van de andere huizen zijn niet bekend. Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

³⁸¹ Vertrouwelijke bron, 21 april 2020.

³⁸² Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³⁸³ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020.

uit het buitenland ofwel op de migratieroute werden onderschept. De minderjarigen werden in principe vijftien dagen in het centrum opgevangen. Dit gebeurde tot Sabou Guinée de familie had kunnen traceren en had kunnen bemiddelen over de terugkeer van de minderjarige of jongere. In sommige gevallen kon Sabou Guinée de familie niet terugvinden of had de bemiddeling geen effect en bleven minderjarigen of jongeren daarom tot een jaar in het opvangcentrum. In zeer zeldzame gevallen komt het voor dat minderjarigen langer dan een jaar bij Sabou Guinée blijven.³⁸⁴

Centre Régina Maris

Het Centre Régina Maris in Kipé, Ratoma (Conakry) is een opvanghuis voor weeskinderen, kinderen met een fysieke handicap, kinderen met een licht verstandelijke beperking en verlaten kinderen. Het opvanghuis werd in 2002 opgezet door een apostolisch nuntius en werd begin februari 2020 gerund door Henriette Bouillé.³⁸⁵ Centre Régina Maris heeft geen vergunning van de Guineese overheid. Dit opvanghuis bevindt zich momenteel in het proces van ondersteuning en begeleiding om aan de voorwaarden te voldoen, aldus een vertrouwelijke bron.³⁸⁶

In het Régina Maris worden enkele tientallen kinderen tussen de drie en zeventien jaar opgevangen.³⁸⁷ Vanwege gebrek aan financiële middelen is het regelmatig moeilijk om aan voldoende voedingsmiddelen te komen. Voor de watervoorziening hebben de kinderen sinds 2019 toegang tot een dieptewaterput (boorput).³⁸⁸ Het opvanghuis ontvangt geen financiële of materiële steun van de overheid. Ze zijn afhankelijk van de inkomsten van de eigen school om te voorzien in de basisbehoeften van de kinderen. Ook ontvangt het huis onregelmatige donaties van kleding, voedingsmiddelen, geld en overige van particulieren, ambassades, ngo's en verenigingen.³⁸⁹

Het opvanghuis runt binnen het centrum een eigen kleuterschool en basisschool waar ook kinderen uit de wijk les krijgen. De kinderen in de wijk betalen schoolgeld. Wanneer het opvanghuis financiële moeilijkheden heeft, worden nieuwe leerlingen op de school toegelaten. De school is daarmee de afgelopen jaren gegroeid tot driehonderd kinderen. In elke klas zitten dertig tot veertig kinderen. Wanneer kinderen naar de middelbare school of naar de universiteit gaan wordt ad-hoc gekeken hoe de schoolkosten zullen worden voldaan. Kinderen die de volwassen leeftijd bereiken mogen uit het huis vertrekken of langer blijven.³⁹⁰

In drie slaapzalen slapen elk twaalf à dertien kinderen. De jongste kinderen slapen met twee in een eenpersoonsbed. In elke slaapzaal waren minimaal twee bedden kapot of doorgezakt. De oudste kinderen en jongvolwassenen hebben een vierde

³⁸⁴ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020. Zie ook het Algemeen ambtsbericht Guinee van juni 2014.

³⁸⁵ Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020; Actualité Féminine, *L'orphelinat Regina Maris reçoit un appui du club Rotaract Conakry*, 30 september 2017 ; Fatala-infos.net, *L'ONG jeunes utiles 224, fait un don à l'orphelinat Regina Maris*, 15 september 2019; Vision Guinée, *Humanitaire: la Miss Guinée Amérique du nord 2012 fait un don aux orphelins*, 30 juli 2015.

³⁸⁶ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

³⁸⁷ Volgens een vertrouwelijke bron zorgde het opvanghuis begin 2020 voor 55 kinderen. In een artikel uit 2015 is sprake van opvang van 35 kinderen. Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020; Vision Guinée, *Humanitaire: la Miss Guinée Amérique du nord 2012 fait un don aux orphelins*, 30 juli 2015

³⁸⁸ Deze boorput is betaald door het United Nations Development Programme. PNUD, *Guinée, Le PNUD offre un forage à un orphelinat de Conakry*, 14 aout 2019; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

³⁸⁹ Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020. Voorbeelden van donaties die het opvanghuis ontving: Actualité Féminine, *L'orphelinat Regina Maris reçoit un appui du club Rotaract Conakry*, 30 september 2017 ; Fatala-infos.net, *L'ONG jeunes utiles 224, fait un don à l'orphelinat Regina Maris*, 15 september 2019; Vision Guinée, *Humanitaire: la Miss Guinée Amérique du nord 2012 fait un don aux orphelins*, 30 juli 2015.

³⁹⁰ Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

slaapzaal opgedeeld in drie vertrekken afgeschermd met gordijnen of plastic. De slaapvertrekken liggen boven de school en zijn rolstoeltoegankelijk. De manager van het Régina Maris slaapt terplekke. Een aantal kinderen slaapt samen met haar in haar slaapvertrek. Op elke slaapzaal verblijft een vrouwelijke medewerker van het opvanghuis die ook wel een *maman SOS* wordt genoemd. Het opvanghuis biedt daarnaast werk aan een kokkin, twee bewakers, schoonmakers en wasvrouwen. De oudste kinderen dragen bij aan het huishoudelijk werk waardoor zij onder andere kunnen leren schoonmaken en koken.³⁹¹

Voor de medische zorg in het opvanghuis was tot eind 2019 een verpleegkundige werkzaam. Deze verpleegkundige taken zijn sinds 2020 overgenomen door de directrice van het opvanghuis omdat de verpleegkundige niet meer op kwam dagen. In het opvanghuis is een aparte kamer met twee bedden voor de zieken. Wanneer een kind naar een arts of ziekenhuis gebracht moet worden, gaat de manager op zoek naar donaties om de kosten te kunnen betalen. Volgens een vertrouwelijke bron kan het voorkomen dat een operatie of andere medische ingreep moet worden uitgesteld tot er voldoende geld beschikbaar is. In 2020 hielp de Wereldbank bij de medische zorg van een incontinent meisje woonachtig in het Régina Maris dat in Senegal behandeld moest worden.³⁹²

Het ministerie van Sociale Zaken en OPROGEM hebben het Centre Régina Maris de afgelopen jaren op verschillende momenten gevraagd om kinderen (tijdelijk) op te vangen.³⁹³ Volgens een vertrouwelijke bron gaat het vaak om gehandicapte kinderen die de regering nergens anders onder kan brengen.³⁹⁴ Volgens deze vertrouwelijke bron komt het ministerie van Sociale Zaken ook één à twee keer per jaar monitoren hoe het met het opvanghuis gaat. Dit bezoek bestaat uit een gesprek met de directrice.³⁹⁵

Agence Musulmans d'Afrique

De internationale ngo *Agence Musulmans d'Afrique*³⁹⁶ (AMA) uit Koeweit heeft in Guinée vijf islamitische opvangcentra in de provincies Dubréka, Pita, Kankan, Boké en Nzérékoré. Volgens een vertrouwelijke bron bestaat het opvangcentrum in Boké sinds eind 2010 en heeft het de beschikking over een terrein van ruim zes hectaren. Begin februari 2020 werden er 250 kinderen opgevangen. Het centrum heeft een capaciteit van 300 kinderen. Het opvanghuis vangt alleen weesjongens op vanaf de leeftijd van vijf à zes jaar tot zij volwassen zijn. Gemeenschappen of families van kinderen die hun ouders verloren hebben melden zich bij het opvanghuis om de kinderen onder te laten brengen.³⁹⁷

AMA in Boké heeft een eigen school waar vierhonderd leerlingen Frans-Arabisch onderwijs genieten. Scholing begint als de kinderen zeven jaar oud zijn. Op het terrein is tevens een moskee waar koranonderwijs gegeven wordt.³⁹⁸

De opvanghuizen van AMA worden volledig gefinancierd door de ngo, die op zijn beurt weer beroep doet op individuele sponsors. Volgens vertrouwelijke bronnen

³⁹¹ Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

³⁹² Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

³⁹³ Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

³⁹⁴ Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

³⁹⁵ Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

³⁹⁶ Deze internationale ngo staat in Guinee bekend als *Agence Musulmans d'Afrique* maar is internationaal bekend onder de naam *Direct Aid Association*. Meer informatie over deze ngo is te vinden op hun website: <https://direct-aid.org/cms/en/about-us/>

³⁹⁷ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

³⁹⁸ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

ontbreekt het de kinderen aan niets en denken veel Guineeërs uit de buurt van Boké dat de kinderen het er beter hebben dan in hun eigen families.³⁹⁹

In het opvanghuis in Boké zijn zes slaapzalen met stapelbedden. Elk kind heeft een eigen bed met klamboe. In de slaapzalen zijn ventilatoren. Het opvanghuis heeft buiten de school drie sanitaire blokken met elk twaalf douches en toiletten.⁴⁰⁰

Voor de medische zorg is een eerstelijns zorgpost binnen het complex. In de avond en in de nacht wordt deze bemand door een arts. Als de kinderen meer zorg nodig hebben worden zij overgebracht naar het regionale ziekenhuis van Boké. Ook komt het voor dat kinderen in het buitenland, bijvoorbeeld in Senegal, behandeld worden.⁴⁰¹

De kinderen krijgen drie à vier keer per dag een maaltijd. Het opvanghuis heeft zes kokkinnen en zes schoonmakers in dienst.⁴⁰²

Hoewel er volgens een vertrouwelijke bron contact is tussen het opvanghuis van AMA in Boké en de autoriteiten, is het opvanghuis in Boké sinds de oprichting nooit bezocht door een medewerker van het ministerie van Sociale Zaken, de DNE of OPROGEM. De bron sluit niet uit dat er bezoeken hebben plaatsgevonden bij andere opvanghuizen van AMA in Guinee.⁴⁰³

SOS kinderdorpen

SOS Kinderdorpen heeft vestigingen in Conakry⁴⁰⁴, Kankan⁴⁰⁵ en Nzérékoré⁴⁰⁶.⁴⁰⁷ In Conakry heeft de organisatie een volledig kinderdorp. In Labé is geen opvanghuis in de vorm van een kinderdorp maar een programma die kwetsbare kinderen en gezinnen ondersteuning biedt in de vorm van dagopvang, scholing en medische hulp. In Kankan en Nzérékoré heeft SOS Kinderdorpen naast een kinderdorp een programma waarbij “SOS-gezinnen” in de gemeenschap verblijven.⁴⁰⁸

SOS Kinderdorpen vangt kinderen op waarvan de ouders zijn overleden, kinderen die door hun ouders verlaten zijn of waarvan de ouders geen zorg meer kunnen dragen voor de kinderen. Dit laatste geldt bijvoorbeeld in het geval dat de ouder met zorgtaken gehandicapt is geraakt. Kinderen kunnen in het programma geïntegreerd worden als zij acht jaar of jonger zijn. In uitzonderingsgevallen kunnen oudere broers of zussen die niet ouder zijn dan twaalf jaar ook opgevangen worden.⁴⁰⁹

³⁹⁹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 5 februari 2020.

⁴⁰⁰ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

⁴⁰¹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

⁴⁰² Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

⁴⁰³ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

⁴⁰⁴ Voor een beschrijving van het kinderdorp in Conakry, zie ook: SOS Villages d'enfants Canada, *Village d'enfants SOS Conakry*, <https://www.sos-villages-d-enfants.ca/fr/village-denfants-sos-conakry>, geraadpleegd op 27 maart 2020.

⁴⁰⁵ Zie SOS Children's Villages International, *SOS Children's Village Kankan*, <https://www.sos-childrensvillages.org/where-we-help/africa/guinea/kankan>, geraadpleegd op 27 maart 2020.

⁴⁰⁶ SOS Children's Villages International, *SOS Children's Village N'Zérékoré*, <https://www.sos-childrensvillages.org/where-we-help/africa/guinea/nzerekore>, geraadpleegd op 27 maart 2020.

⁴⁰⁷ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020; SOS Villages d'enfants Canada, *Où nous agissons, Afrique, Guinée*, <https://www.sos-villages-d-enfants.ca/fr/quin%C3%A9e>, geraadpleegd op 27 maart 2020.

⁴⁰⁸ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020; SOS Villages d'enfants Monde, *PACOPE Kankan*, [http://www.sosve.lu/fr/Nos-projets/Le-renforcement-des-familles/GUINEE/Kankan/Programme-de-renforcement-des-familles-\(1\).aspx](http://www.sosve.lu/fr/Nos-projets/Le-renforcement-des-familles/GUINEE/Kankan/Programme-de-renforcement-des-familles-(1).aspx), geraadpleegd op 27 maart 2020.

⁴⁰⁹ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020.

Het doel is dat de kinderen terug kunnen naar hun eigen ouders of familie. SOS Kinderdorpen ondersteunt daarom deze families om terugkeer op termijn mogelijk te maken. Twee derde van de kinderen keert uiteindelijk terug naar hun familie.⁴¹⁰

In het kinderdorp in Conakry worden 72 kinderen opgevangen in elf “SOS-huizen”. De capaciteit in Conakry bestaat uit 77 plekken.⁴¹¹ In Kankan (twaalf huizen) en Nzérékoré (dertien huizen) werden begin februari 2020 respectievelijk 70 en 74 kinderen opgevangen. In elk huis woont een SOS-moeder met maximaal zeven kinderen. De kinderen delen met z’n tweeën één kamer waarin een stapelbed staat. Elk SOS-huis bestaat daarnaast uit een woonkamer, twee douches, twee toiletten en een keuken.⁴¹²

De SOS-moeders zijn dag en nacht aanwezig zodat zij en de kinderen zich aan elkaar kunnen hechten. Op de vrije dag en tijdens het verlof van de SOS-moeder worden haar taken overgenomen door haar assistente die ook vertrouwd is met de kinderen. Kleding wordt tweedehands ingekocht. Deze kleding wordt elke drie maanden vervangen. Voor feestdagen krijgen de kinderen nieuwe kleding.⁴¹³

SOS Kinderdorpen beheert een eigen school waar ook kinderen uit de wijk les krijgen. Er is een kinderdagverblijf voor kinderen van één tot twee jaar. Daarna gaan de kinderen naar de kleuterschool tot de leeftijd van vijf à zes jaar. De school ontvangt in totaal zeshonderd leerlingen waarvan zestig kinderen uit het kinderdorp.

SOS Kinderdorpen heeft een medische post waar mensen uit de wijk ook terecht kunnen. Ook werken ze samen met een arts die als externe dienstverlener wordt ingehuurd en sluiten ze overeenkomsten met lokale ziekenhuizen en klinieken.⁴¹⁴

SOS Kinderdorpen werkt samen met de Guineese lokale en nationale autoriteiten. Volgens een vertrouwelijke bron zijn de eisen die SOS Kinderdorpen stellen aan hun eigen dorpen hoger dan de eisen die gesteld worden in het besluit van 2014.⁴¹⁵

Voorbeelden van particuliere opvang bij weduwen

In twee weeshuizen werden dertig tot vijftig wees- en verlaten kinderen opgevangen door weduwen. De weduwen houden geen exacte aantallen bij van de kinderen die bij hen verblijven. Sommige kinderen worden door particulieren naar het weeshuis gebracht wanneer er niemand is om zorg voor hen te dragen. Ook worden de weduwen regelmatig gebeld door het regionale ziekenhuis waar baby’s en jonge kinderen achterblijven wanneer de moeder overlijdt. Deze weeshuizen ontvangen geen hulp van de staat of grote organisaties en zijn dagelijks afhankelijk van kleine donaties van buurtbewoners en spaarzame hulp van enkele bedrijven. De kinderen zorgen grotendeels voor elkaar. Enkele volwassenen die in het huis helpen krijgen hier niet voor betaald. Voor medische hulp zijn de weduwen afhankelijk van ad-hoc donaties. Alle kinderen van zeven jaar en ouder gaan halve dagen naar school. Vijfentwintig kinderen gaan naar een katholieke privéschool, de rest gaat naar het openbaar onderwijs. De klassen bestaan op beide scholen uit zestig tot

⁴¹⁰ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020.

⁴¹¹ De capaciteit van de huizen is in 2019 bijgesteld van tien kinderen per woning naar zeven kinderen per woning.

⁴¹² Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020; SOS Children’s Villages International, *SOS Children’s Village Kankan*, <https://www.sos-childrensvillages.org/where-we-help/africa/guinea/kankan>, geraadpleegd op 27 maart 2020; SOS Children’s Villages International, *SOS Children’s Village N’Zérékoré*, <https://www.sos-childrensvillages.org/where-we-help/africa/guinea/nzerekore>, geraadpleegd op 27 maart 2020; SOS Children’s Villages International, *SOS Children’s Village Conakry*, <https://www.sos-childrensvillages.org/where-we-help/africa/guinea/conakry>, geraadpleegd op 27 maart 2020.

⁴¹³ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020.

⁴¹⁴ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020.

⁴¹⁵ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020.

vijfzeventig kinderen. De kinderen krijgen meestal twee keer per dag, soms drie keer per dag een maaltijd van witte rijst. De opvanghuizen hebben alleen de mogelijkheid om vlees, vis, groente en fruit te serveren wanneer ze dit gedoneerd krijgen. Een van de weeshuizen bestaat uit een groot vertrek waar de kinderen op de grond slapen en een kleiner vertrek waar een weduwe met de baby's en jongste kinderen de nacht doorbrengt. Er is bij dit weeshuis één openbaar toilet en douche beschikbaar achter de gebouwen.⁴¹⁶

2.2.8

La Maison du Bonheur

Het opvanghuis La Maison du Bonheur, ook bekend als Hakuna Matata, is gelegen in de wijk Dabompa in de gemeente Matoto, in de regio Conakry. Het opvanghuis is in 2016 opgericht door een Française, Laurence Rouyer, en is een project van de Franse vereniging 'Hakuna Matata 72'. De oprichtster en tevens directrice onderhoudt een Facebook-pagina waarop vrijwel dagelijks informatie over de kinderen wordt gedeeld alsmede over donaties die het opvanghuis ontvangt.⁴¹⁷ Via andere online kanalen verschijnen af en toe berichten waarin het opvanghuis genoemd wordt, onder andere wanneer het opvanghuis donaties ontvangt.⁴¹⁸ Op YouTube is tevens een video te bekijken waarin foto's en korte video's zijn opgenomen van het opvanghuis.⁴¹⁹

Het opvanghuis heeft twee locaties die ongeveer een kilometer bij elkaar vandaan liggen. In het eerste huis wordt een tiental kinderen van nul tot vier jaar oud opgevangen. La Maison du Bonheur ving eind januari 2020 op de tweede locatie ongeveer zestig kinderen van vier tot vijftien jaar oud op. Het is onbekend wat de exacte capaciteit is van het opvanghuis en of deze met het huidige⁴²⁰ aantal kinderen bereikt is.⁴²¹

Het opvanghuis voor kinderen vanaf vier jaar bestaat uit een kleine eetzaal, een schoolzaal (met schooltafeltjes en een schoolbord), een keuken, vier slaapzalen voor de kinderen, twee kamers voor de verzorgers en een kamer voor de oprichtster en haar gezin. Om het huis is een ruime tuin. In de tuin is een overdekte mezzanine en een met golfplaten overdekt paviljoen. Ook staat in de tuin een toiletgebouw en een kleine kamer die dient als keuken/voorraadkast.⁴²²

De Maison du Bonheur heeft de beschikking over twee auto's waarmee de kinderen bijvoorbeeld naar het ziekenhuis gebracht kunnen worden. Ook gebruikt het personeel van het huis de auto's om de kinderen te vervoeren tijdens uitstapjes.⁴²³

Opgevangen kinderen

In de Maison du Bonheur wonen weeskinderen (van één of twee ouders), verlaten kinderen, mishandelde kinderen, slachtoffers van uitbuiting en kinderen waarvan de ouders de zorg niet meer op zich kunnen nemen door allerlei omstandigheden. De

⁴¹⁶ UMS International, *Orphelinat de Boké: les employés d'UMS offrent vêtements et jouets*, 15 juli 2017 ; YouTube, *Aidons Mme Camara et les orphelins de Boké*, <https://youtu.be/886AWTm-MfQ>, geraadpleegd op 27 maart 2020; Hello Asso, *L'aide mensuelle à la Mama des orphelins de Boké*, <https://www.helloasso.com/associations/les-orphelins-de-guinee/collectes/l-aide-mensuelle-a-la-mama-des-orphelins-de-boke-juin-2019>, geraadpleegd op 27 maart 2020.

⁴¹⁷ De Facebook-pagina is beschikbaar via de volgende link: <https://www.facebook.com/hakunamatata224/>

⁴¹⁸ Zie bijvoorbeeld: Guinee Matin, Conakry: Asmaou Diallo, miss Guinée 2017, offre des vivres à 3 orphelinats, 18 januari 2019 ; Kharandiyé Yigui, *Hakuna Matata Les maisons du bonheur*, <https://www.espoirdesecoliersguineens.fr/orphelinat-hakuna-matata/>, geraadpleegd op 6 maart 2020; Aminata.com, *Hakuna Matata offre un concert à l'honneur des enfants démunis*, 4 februari 2019.

⁴¹⁹ Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=6oWaysIH92U>

⁴²⁰ Vertrouwelijke bron, 27 maart 2020.

⁴²¹ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Aminata.com, *Hakuna Matata offre un concert à l'honneur des enfants démunis*, 4 februari 2019 ; Guinee Matin, Conakry-Asmaou Diallo, miss Guinée 2017, offre des vivres à 3 orphelinats, 18 januari 2019.

⁴²² Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020. Zie ook de video op YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=6oWaysIH92U>.

⁴²³ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

kinderen worden gebracht door particulieren, ngo's of door overheidsinstanties zoals de Direction Nationale de l'Enfance of OPROGEM.

Sinds de oprichting zijn twee kinderen uit de Maison du Bonheur geadopteerd in Guinee.⁴²⁴

Kinderen die door hun familie of ouders zijn overgedragen worden met enige regelmaat bezocht. De opvanglocatie vraagt deze familieleden ook om een financiële bijdrage of bijdrage in natura te leveren, hoewel dit niet verplicht is. Er wordt in het huis niet gewerkt aan het creëren van een band tussen de kinderen en (een van) de verzorgers. Het komt voor dat de kinderen zich desondanks hechten aan een van de verzorgers of bezoekers (bijvoorbeeld familie van andere kinderen of sponsors).⁴²⁵

In 2019 zegde de Maison du Bonheur toe een minderjarige uit Frankrijk op te kunnen vangen. De minderjarige kwam echter niet in Conakry aan op de voor hem geplande vlucht. Het is niet bekend waar deze minderjarige nu verblijft.⁴²⁶

Management en financiering

De oprichtster, Laurence Rouyer, is verantwoordelijk voor het management, de financiering en de communicatie van de opvanglocatie. Beide huizen waar de kinderen verblijven zijn huurhuizen. De huur wordt een maand vooruitbetaald tenzij een grote donatie is ontvangen. Het huis is volledig afhankelijk van donaties en ontving eind januari 2020 geen structurele hulp. Er is regelmatig sprake van financiële onzekerheid. De oprichtster heeft in overleg met de bank toegang tot een tijdelijke lening in het geval dat het geld op is.⁴²⁷

Bijna alle kinderen in het weeshuis hebben een particuliere sponsor. Het sponsorgeld van de kinderen van nul tot zeven jaar wordt ook gebruikt om de scholing van oudere kinderen zonder sponsor te financieren. De Maison du Bonheur ontvangt van tijd tot tijd spontane donaties van particulieren in Frankrijk, België en Guinee. Lokale bedrijven, stichtingen, ambassades, ngo's en verenigingen doneren kleding en voedselproducten zoals rijst, olie en tomatenpuree.⁴²⁸

Personeel

De oprichtster van het huis woont ter plekke met haar gezin. In het opvanghuis voor jonge kinderen werken vier betaalde medewerkers. Het tweede huis voor kinderen vanaf vier jaar biedt betaald werk aan⁴²⁹:

- Twee kokkinnen;
- Een huishoudster;
- Een bewaker (alléén in de avond en nacht) die ook huiswerkbegeleiding geeft;
- Twee verzorgers (vrouwen) die zorgtaken op zich nemen waaronder hygiëne van de kinderen, wassen van kleding en in de gaten houden dat er genoeg voedsel op voorraad is;
- Drie verzorgers (mannen) die de kinderen dagelijks begeleiden en de jonge kinderen tussen de vier en zes jaar oud lesgeven.

Onderwijs

Alle kinderen van zeven jaar en ouder gaan naar een privéschool in de buurt.⁴³⁰

Twee kinderen hadden, volgens een vertrouwelijk bron, mogelijk een geestelijke beperking en bleven daarom op de opvanglocatie. De kinderen tussen de vier en zeven jaar oud krijgen les op de opvanglocatie van een van de verzorgers.

Activiteiten bestaan uit knutselen, beginnend rekenen en beginnend lezen.⁴³¹

⁴²⁴ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴²⁵ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴²⁶ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴²⁷ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴²⁸ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020; Aminata.com, Hakuna Matata offre un concert à l'honneur des enfants démunis, 4 februari 2019.

⁴²⁹ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴³⁰ De schoolplicht begint in Guinee op zes- of zevenjarige leeftijd. Zie ook 2.1.3.

⁴³¹ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

Medische zorg

La Maison du Bonheur heeft een thuisapotheek met onder andere een voorraad paracetamol en overige basismedicijnen en hulpmiddelen zoals ontsmettende zalf, Betadine, pleisters en verbanden. Wanneer een kind door een arts gezien moet worden, wordt het kind naar een eerstelijns zorgpost in de wijk gebracht. Bij deze zorgpost hoeft het opvanghuis over het algemeen geen kosten te betalen. In meer ernstige gevallen worden kinderen naar de eerstelijns zorgpost *Dispensaire Saint Gabriël* gebracht. Sinds de oprichting van het weeshuis is het voorgekomen dat een kind een operatie nodig had en dat deze ook heeft plaatsgevonden. De oprichtster van het huis probeert dan via haar Facebook-pagina extra donaties te verkrijgen.⁴³²

Voeding

Het opvanghuis heeft een watertoren die is aangesloten op een dieptewaterput (boorput). Het water wordt middels een elektrische pomp naar de toren gepompt. Dit water wordt voor consumptie behandeld. Vanwege de vele stroomstoringen werkt het systeem niet optimaal. Om dit op te vangen wordt gebruik gemaakt van een enkele kraan in de tuin die aangesloten is op het Guineese watervoorzieningssysteem. Dit water wordt niet gezuiverd voor gebruik.⁴³³

De kinderen eten drie keer per dag. Bij het ontbijt krijgen ze brood. De twee andere maaltijden bestaan uit witte rijst met een saus.⁴³⁴

Nachtopvang

De oprichtster en een wisselend aantal verzorger(ster)s verblijven 's nachts in het huis. De oprichtster heeft met haar gezin een kamer en er zijn twee kamers voor de verzorgers en verzorgsters.⁴³⁵

Op de locatie voor kinderen vanaf vier jaar zijn vier slaapkamers ingericht als slaapzalen. Jongens en meisjes slapen apart. In elke slaapkamer slapen tussen de tien en twintig kinderen.⁴³⁶

In de slaapkamers staan één of tweepersoons stapelbedden en/of hoogslapers met een matras op de grond eronder. In de tweepersoonsbedden slapen drie tot vier kinderen. In de eenpersoonsbedden slapen een tot twee kinderen. Elke kamer heeft een of meerdere ventilatoren die werken op zonne-energie. Elke kamer heeft ook een kledingkast.⁴³⁷

Het huis biedt ook sponsors de mogelijkheid om te overnachten op de locatie. De verzorger(ster)s worden dan tijdelijk elders ondergebracht.⁴³⁸

Kleding

Het huis voorziet in kleding voor de kinderen middels donaties uit Europese landen of uit Guinee. Elk kind heeft zijn eigen kleding. De kinderen die naar school gaan hebben ook een schooluniform.⁴³⁹

Sanitaire voorzieningen

Voor het wassen van de kleding en ander textiel zijn twee wasmachines beschikbaar. Vanwege stroomstoringen is het niet mogelijk om meer dan twee tot drie keer per dag te wassen.⁴⁴⁰

⁴³² Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴³³ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴³⁴ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴³⁵ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴³⁶ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴³⁷ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴³⁸ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴³⁹ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴⁴⁰ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

De slaapzalen op de eerste verdieping hebben ieder een eigen kleine badkamer met toilet en douche. Alle jongens maken echter gebruik van het sanitair gebouw in de tuin.⁴⁴¹

Toezicht en controle

De Maison du Bonheur heeft een vergunning conform het 'Arrêté portant sur la Création, Ouverture, Suivi, Contrôle et Fermeture des Centres d'Accueil en République de Guinée'. Volgens een vertrouwelijke bron voldoet het opvanghuis niet aan alle criteria uit dit besluit. Zoals eerder aangegeven is het voldoende om aan zestig tot zeventig procent van de criteria te voldoen om een vergunning te verkrijgen.⁴⁴²

Het toezicht door de overheid bestaat uit een gesprek tussen een medewerker van de politie-eenheid OPROGEM en de oprichtster. Deze gesprekken vinden niet op regelmatige basis plaats. Tijdens de controle bezoekt de medewerker van OPROGEM het opvanghuis niet. Ook worden er geen gesprekken gevoerd met de kinderen of medewerkers van het opvanghuis.⁴⁴³

Volgens drie vertrouwelijke bronnen zijn de omstandigheden in de Maison du Bonheur naar lokale omstandigheden goed te noemen.⁴⁴⁴ Volgens één van deze drie bronnen zijn de omstandigheden voor kinderen die hier opgroeien beter dan voor kinderen die in extreem precarie situaties verkeren.⁴⁴⁵ Een vierde vertrouwelijke bron geeft aan dat de omstandigheden vergelijkbaar zijn met de omstandigheden voor lagere sociale groepen. De leefruimte in de Maison du Bonheur is volgens deze bron beperkt, gezien het aantal kinderen en volwassenen dat er verblijft. Daarnaast zouden er onvoldoende toiletten en douches zijn voor de kinderen. De bron stelt tevens dat er onvoldoende personeel is om de hygiëne, voeding en het welzijn van de kinderen goed te kunnen volgen.⁴⁴⁶

2.3 Huiselijk geweld

De mishandeling van kinderen binnen het gezin, op school of op werk is een veel voorkomende vorm van geweld in Guinee, aldus OFPRA.⁴⁴⁷ OFPRA rapporteert dat de Guineese autoriteiten melden dat 92% van de vrouwen tussen de 15 en de 64 jaar oud het slachtoffer is geweest van minimaal één daad van geweld.⁴⁴⁸ Volgens een rapport van UNICEF heeft 89% van de kinderen tussen de 1 en 14 jaar oud minimaal één gewelddadige disciplinaire methode ondergaan in de voorgaande maand waarbij 75% lijfstraffen onderging.⁴⁴⁹ Hoewel mishandeling van kinderen ook openlijk op straat voorkwam, werden de meeste gevallen door families genegeerd of op gemeenschapsniveau opgelost, aldus het US Department of State.⁴⁵⁰ De VN Conventie van de rechten van het kind voor Guinee uitte begin 2019 ernstige

⁴⁴¹ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴⁴² Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

⁴⁴³ Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴⁴⁴ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 29 januari 2020.

⁴⁴⁵ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

⁴⁴⁶ Vertrouwelijke bron, 1 februari 2020.

⁴⁴⁷ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 46, november 2017.

⁴⁴⁸ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 46, november 2017.

⁴⁴⁹ UNICEF, *Briefing notes sur les programmes de l'UNICEF en Guinée*, pagina 42, oktober 2019

⁴⁵⁰ US Department of State, *Guinea 2018 Human Rights Report*, pagina 19, mei 2019.

bezorgdheid over de hoge mate van gendergerelateerd geweld tegen meisjes, waaronder verkrachting, zowel in publieke als in huiselijke sfeer.⁴⁵¹

2.3.1

Wet- en regelgeving ten aanzien van huiselijk geweld

Het Guineese Code de l'Enfant definieert in artikel 295 mishandeling als zijnde de onderwerping van het kind aan martelingen, herhaalde schendingen van zijn fysieke integriteit, detentie of de gewoonte het kind voedsel te ontnemen, of een daad van wreedheid te plegen die mogelijk het emotionele, psychologische of fysieke evenwicht van het kind kan beïnvloeden.⁴⁵² Het Code de l'Enfant stelt fysieke of psychologische mishandeling van kinderen en bewuste onttrekking van voedsel of zorg strafbaar. Het is daarbij niet van belang of de mishandeling in de huiselijke sfeer, op school of elders plaatsvindt. Volgens artikel 403 kan de dader van deze strafbare feiten veroordeeld worden tot een gevangenisstraf van één tot twee jaar en/of een boete van 100.000 tot 250.000 GNF (9,70 tot 24,25 EUR). In artikel 404 wordt vervolgens gesteld dat als er een verwonding (al dan niet bloedend) of ziekte is ontstaan, een gevangenisstraf van één tot drie jaar opgelegd kan worden én een boete van 100.000 tot 500.000 GNF (9,70 tot 48,50 EUR). Als het kind overlijdt, wordt de schuldige veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf.⁴⁵³ In het Wetboek van Strafrecht van 2016 staat onder artikel 245 dat geweld tegen kinderen onder de zestien jaar oud strafbaar is met dezelfde straffen als beschreven in het Code de l'Enfant. Wanneer er sprake is van voorbedachte rade, de gevolgen van het geweld een ziekte of een fysiek onvermogen van meer dan twintig dagen veroorzaakt, wordt de gevangenisstraf verhoogd naar twee tot vijf jaar en/of een boete van 500.000 tot 1.000.000 GNF (48,50 tot 97,05 EUR). Van de dader kunnen tevens een aantal rechten worden onttrokken voor een periode van vijf tot tien jaar.⁴⁵⁴

Volgens verschillende bronnen worden lijfstraffen niet expliciet verboden in het Code de l'Enfant of in het Code Civil.⁴⁵⁵

Het ministerie van Sociale Zaken is verantwoordelijk voor de bescherming van minderjarigen.⁴⁵⁶ Onder dit ministerie is de Direction Nationale de l'Enfance belast met de bescherming van het kind. OPROGEM is een politie-eenheid belast met de verantwoordelijkheid om kwetsbare groepen in de samenleving, waaronder vrouwen en kinderen, te beschermen.⁴⁵⁷

2.3.2

Mogelijkheden tot aangifte

Het is in Guinee mogelijk om aangifte te doen van huiselijk geweld.⁴⁵⁸ In de praktijk worden alleen extreme gevallen van huiselijk geweld gemeld bij de politie. Sommige gevallen van huiselijk geweld worden gemeld bij een vertegenwoordiger van het ministerie van Sociale Zaken. Volgens een vertrouwelijke bron komt het voor dat het ministerie van Sociale Zaken een klacht indient bij de politie over huiselijk geweld jegens een minderjarige. Een veelvoorkomende vorm van huiselijk geweld in Guinee

⁴⁵¹ United Nations, Convention on the Rights of the Child, *CRC/C/GIN/CO/3-6*, pagina 7, 28 februari 2019.

⁴⁵² Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 46, november 2017.

⁴⁵³ Code de l'Enfant Guinéen, artikel 295, 403 en 404, 19 augustus 2008.

⁴⁵⁴ Het gaat onder andere om het stemrecht en het recht om zich verkiesbaar te stellen. Code Pénal 2016, artikel 245.

⁴⁵⁵ UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 85, 2015 ; United Nations, Convention on the Rights of the Child, *CRC/C/GIN/CO/3-6*, pagina 6, 28 februari 2019.

⁴⁵⁶ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

⁴⁵⁷ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

⁴⁵⁸ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

is het branden van handen van kinderen die zich schuldig hebben gemaakt aan diefstal.⁴⁵⁹

Een minderjarige kan niet zelfstandig melding maken van huiselijk geweld of hierover aangifte indienen. Het kind moet worden vergezeld door een ouder, voogd of ngo.⁴⁶⁰

De Guineese bevolking heeft weinig vertrouwen in het rechtssysteem. Gemeenschappen hechten over het algemeen meer aan de lokale waarden en tradities en gerechtigheid zou daarom binnen de gemeenschap gezocht worden.⁴⁶¹ Volgens het US Department of State worden de meeste gevallen van geweld tegen kinderen door families genegeerd of op gemeenschapsniveau beoordeeld. De rechtzoekende legt de zaak dan voor aan een dorpshef, wijkhef of raad van wijze mannen. Wanneer een zaak niet naar tevredenheid van alle partijen opgelost kan worden kan deze worden verwezen naar het formele rechtssysteem.⁴⁶² Volgens OFPRA legden leden van de Peul gemeenschap uit dat het in de Fouta⁴⁶³ ondenkbaar is om een familielid of dorpsgenoot voor het gerecht te brengen.⁴⁶⁴ Actoren uit het maatschappelijk middenveld die slachtoffers van geweld aanmoedigen tot een rechtszaak worden door de familie van het slachtoffer als onruststokers beschouwd.⁴⁶⁵

Minderjarige slachtoffers van geweld hebben volgens het VN-Comité voor de rechten van het kind onvoldoende toegang tot het rechtssysteem, met name in gevallen van seksueel geweld. De beperking van toegang tot het rechtssysteem zou te maken hebben met stigmatisering, onvoldoende kennis en begrip van de juridische procedures, en bemiddeling en invloed door ouders en/of publieke of religieuze personen. Ook is er sprake van een lage mate van onderzoek en vervolging van daders. De VN geeft voorts aan ernstig bezorgd te zijn over de beperkte bescherming en assistentie die de Guineese overheid biedt aan minderjarige slachtoffers van geweld. Deze bescherming en hulp wordt voornamelijk verzorgd door ngo's.⁴⁶⁶

Rechtsbijstand

Volgens vertrouwelijke bronnen kan een kind worden bijgestaan door een advocaat.⁴⁶⁷

Rechtsbijstand bestaat in Guinee niet. Ngo's kunnen zich burgerlijke partij stellen in geval van huiselijk geweld jegens kinderen. Advocaten zijn vaak onderdeel van deze ngo's. Over het algemeen wordt samengewerkt met de organisatie *Même Droits*

⁴⁵⁹ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020. Zie bijvoorbeeld : Diaspora Guinéenne, *Une femme brûle les mains de son enfant pour vol de cinq cent francs*, 31 augustus 2015 ; Guineematin.com, *Vol d'un bonbon à Kérouané : une femme brûle la main de son enfant*, 10 oktober 2017.

⁴⁶⁰ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; CRIN, *Access to justice for children: Guinea*, pagina 2 en 3, september 2014.

⁴⁶¹ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 47, november 2017 ; US Department of State, *Guinea, Country report on Human Rights Practices 2019*, 11 maart 2020.

⁴⁶² US Department of State, *Guinea 2018 Human Rights Report*, pagina 19, mei 2019.

⁴⁶³ Hoogvlakte in Guinee. Dit gebied komt voor een groot stuk overeen met de natuurlijke regio Moyenne Guinée. Zie ook bijlage 5.2.

⁴⁶⁴ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 47, november 2017.

⁴⁶⁵ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 47, november 2017.

⁴⁶⁶ United Nations, Convention on the Rights of the Child, *CRC/C/GIN/CO/3-6*, pagina 7, 28 februari 2019.

⁴⁶⁷ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

pour Tous. Zowel de overheid als ngo's doen beroep op deze ngo als zij een advocaat nodig hebben. Een andere organisatie is *Avocats sans Frontière*.⁴⁶⁸

In Guinee zijn ongeveer tweehonderd advocaten. Het merendeel van deze advocaten is woonachtig en werkzaam in Conakry. In de overige regio's zijn weinig tot geen advocaten beschikbaar om minderjarigen (noch volwassenen) bij te staan. De advocaten van *Même Droits pour Tous* verplaatsen zich bij gevallen buiten Conakry.⁴⁶⁹

Minderjarigen die strafbare feiten gepleegd hebben

In artikel 340 van het Code de l'Enfant wordt vermeld dat een kind o.a. geïnformeerd dient te worden over de feiten waar het van beschuldigd wordt, het recht op een advocaat heeft en het recht op de aanwezigheid van een ouder of voogd. Volgens alinea vijf van hetzelfde artikel dient elk kind dat vervolgd wordt vanwege strafbare feiten kosteloos geholpen te worden door een advocaat. Bronnen van UNICEF geven aan dat zelden aan deze voorwaarden wordt voldaan. Dit komt voornamelijk door het tekort aan advocaten. Volgens dezelfde bronnen worden kinderen die voor een juryrechtbank voorkomen pas bij de fase van het proces ondersteund door een advocaat en dus niet in de onderzoeksfase. In sommige gevallen worden minderjarigen geholpen door advocaten die ondersteund worden door ngo's die zich inzetten voor de bescherming van kinderen.⁴⁷⁰

OFPPA rapporteert, in algemene zin, dat een aangeklaagde alleen in zeldzame gevallen beroep doet op een advocaat. Dit soort gevallen komt voor bij personen uit bevoorrechte sociale klassen of in gevallen waarbij personen al voorbereid zijn op een eventuele arrestatie en aanklacht vanwege hun activiteiten en reeds in contact zijn met een advocaat.⁴⁷¹

2.3.3

Optreden van autoriteiten bij aangifte

De onderzoekers van OFPPA rapporteren dat verschillende (inter)nationale organisaties twijfelen aan de effectiviteit van de OPROGEM-eenheden in politiekantoren. OFPPA noemt een voorbeeld waarbij het maatschappelijk middenveld gevallen van corruptie rapporteert. Medewerkers van OPROGEM zouden tegen betaling partij kiezen voor de persoon die een beroep op hen doet.⁴⁷² Volgens OFPPA wijzen de Guineese autoriteiten beperkte materiële en menselijke middelen aan de politie toe. Zo hebben politiebureaus op het platteland zelden toegang tot een computer, aldus het Franse rapport. Het rapport meldt tevens dat sommige bureaus geen transportmiddel tot hun beschikking hebben of de benzine daarvoor zelf moeten bekostigen. Ook zouden er weinig opsporingsambtenaren een opleiding gevolgd hebben.⁴⁷³ Zoals beschreven in paragraaf 2.3.2 stelt de VN ernstige zorgen te hebben over het gebrek aan toegang tot het rechtssysteem. Dit heeft onder andere te maken met de lage mate van onderzoek en vervolging van daders. De VN geeft voorts aan ernstige zorgen te hebben over de beperkte bescherming en

⁴⁶⁸ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020. CRIN, *Access to justice for children: Guinea*, pagina 2 en 3, september 2014; Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPPA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 30-31, november 2017.

⁴⁶⁹ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020. Zie ook American Bar Association, *Access to justice assessment for Guinea*, januari 2012.

⁴⁷⁰ UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 52, 2015; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

⁴⁷¹ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPPA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 35, november 2017.

⁴⁷² Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPPA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 47, november 2017.

⁴⁷³ Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPPA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 30-31, november 2017.

assistentie die de Guineese overheid biedt aan minderjarige slachtoffers van geweld. Deze bescherming en hulp wordt voornamelijk verzorgd door ngo's.⁴⁷⁴ Volgens een vertrouwelijke bron is er goede wetgeving tegen huiselijk geweld maar wordt de wet in de praktijk weinig toegepast.⁴⁷⁵

OPROGEM houdt jaarlijks per regio en voor het hele land bij hoeveel meldingen van overtredingen zij ontvangen. In deze overzichten worden overtredingen niet in alle gevallen opgesplitst naar gelang het slachtoffer een kind betreft of een van de andere categorieën kwetsbare personen zoals vrouwen, gehandicapten of ouderen. Zo is uit de cijfers bijvoorbeeld niet op te maken hoeveel van de verkrachtingen of pogingen daartoe minderjarigen betrof.⁴⁷⁶ In 2019 werd in Guinee 49 keer melding gemaakt van mishandeling (van kinderen, vrouwen en ouderen) bij OPROGEM. Twintig van deze gevallen werden verwezen naar de rechtbank. In 2019 ontving OPROGEM negentig meldingen van fysiek geweld (tegen kinderen, vrouwen en ouderen). Hiervan werden 65 gevallen verwezen naar de rechtbank.⁴⁷⁷

Volgens een vertrouwelijke bron treedt de overheid alléén op tegen huiselijk geweld wanneer er een melding bij OPROGEM wordt ingediend. Vanwege gebrek aan financiële middelen en transport kan de politie-eenheid zich alleen inzetten voor gevallen waarbij het kind naar het politiekantoor gebracht wordt. Kosten voor medisch onderzoek en zorg dienen door het slachtoffer en zijn familie betaald te worden. De arts bepaalt in hoeverre er sprake is van een tijdelijke arbeidsongeschiktheid, ook voor minderjarigen. Wanneer deze arbeidsongeschiktheid vijf dagen overschrijdt wordt het geval verwezen naar de rechtbank. Bij een arbeidsongeschiktheid van drie dagen of minder wordt de dader opgeroepen zich te melden bij het kantoor van OPROGEM. De politie-eenheid vervult dan de rol van maatschappelijk werk en informeert de dader over de gevolgen van mishandeling. De dader dient vervolgens in het register van OPROGEM een handgeschreven verklaring te ondertekenen dat de mishandeling zich niet opnieuw zal voordoen.⁴⁷⁸

Afhankelijk van de reactie van de dader op de voorlichting wordt gekozen voor een opvolging van één tot zes bezoeken in de zes maanden die volgen op het incident van huiselijk geweld.⁴⁷⁹

⁴⁷⁴ United Nations, Convention on the Rights of the Child, *CRC/C/GIN/CO/3-6*, pagina 7, 28 februari 2019.

⁴⁷⁵ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

⁴⁷⁶ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020; Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

⁴⁷⁷ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

⁴⁷⁸ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

⁴⁷⁹ Vertrouwelijke bron, 6 februari 2020.

Verscheidene bronnen geven aan niet bekend te zijn met problemen rond de terugkeer van vrouwen of minderjarigen bij de grens of elders in het land.⁴⁸⁰ Uit een rapport van het Belgische Commissariaat Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen (CGVS, onafhankelijke overheidsorganisatie) blijkt dat bronnen die de onderzoekers raadpleegden rapporteerden dat terugkeerders geen problemen ondervonden met de lokale autoriteiten bij aankomst of later. De luchthavenpolitie nam, volgens IOM, wel laissez-passers in beslag. Ook waren gendarmes begonnen met de registratie van terugkeerders die met chartervluchten aankwamen.⁴⁸¹ UNICEF geeft in een rapport in 2015 aan dat er geen gevallen bekend waren van kinderen die het slachtoffer werden van veiligheidsincidenten bij terugkomst dan wel na terugkomst. UNICEF vermeld hierbij dat dit niet uitsluit dat er incidenten geweest zijn die bij hen niet bekend waren.⁴⁸² UNICEF meldde in 2015 voorts dat kinderen en hun families toestemming kregen om zich overal te vestigen.⁴⁸³

In algemene zin is het, afhankelijk van de omstandigheden voor het vertrek, voor sommige personen ingewikkeld om terug te keren naar hun gemeenschap of families. Het zou regelmatig voorkomen dat minderjarigen voor vertrek geld stelen van hun familie of gemeenschap. Het IOM zorgt samen met het Ministerie van Sociale Zaken en lokale partners zoals Sabou Guinée voor bemiddeling tussen de ouders, familie en gemeenschap enerzijds en de terugkeerder anderzijds.⁴⁸⁴

In januari 2020 verscheen een onderzoeksrapport van het IOM waarin onder andere de problemen van jonge migranten na terugkeer worden beschreven. Het onderzoek betrof jongeren tussen de 15 en 24 jaar. Binnen deze groep was twaalf procent minderjarig. Uit het onderzoek bleek dat terugkeerders over het algemeen in een meer precarie situatie verkeerden dan voor hun vertrek uit Guinee. Van de teruggekeerde jongeren gaf 10% aan last te hebben van stigmatisatie door de gemeenschap. Daarnaast achtte 18% van de jongeren negatief te zijn ontvangen door de ouders en 3% gaf aan verstoet te zijn door de ouders.⁴⁸⁵

Volgens een vertrouwelijke bron zijn er in Guinee geen mogelijkheden voor formele opleidingen voor minderjarigen die hun *brevêt* (diploma horend bij de afronding van het laagste niveau voortgezet onderwijs, het *collège*) niet behaald hebben. Minderjarigen zien zich daardoor genoodzaakt *apprenti* te worden, oftewel in de leer te gaan bij een vakman. Over het algemeen gaat het om traditionele beroepen omdat deze vakmensen behoefte hebben aan een hulp en bereid zijn om minderjarigen op te leiden. Er is volgens deze vertrouwelijke bron geen overheidsprogramma voor minderjarige terugkeerders die weinig onderwijs hebben genoten.⁴⁸⁶

⁴⁸⁰ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020; CGRA, *Guinee, Le traitement réservé par les autorités nationales à leurs ressortissants de retour dans le pays*, pagina 9, 2 juli 2019 ; UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 58, 2015.

⁴⁸¹ CGRA, *Guinee, Le traitement réservé par les autorités nationales à leurs ressortissants de retour dans le pays*, pagina 9, 2 juli 2019.

⁴⁸² UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 58, 2015.

⁴⁸³ UNICEF, *Analyse de Situation des Enfants en Guinée*, pagina 58, 2015.

⁴⁸⁴ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

⁴⁸⁵ OIM, *Migrer pour réussir, Analyse des trajectoires migratoires de la jeunesse Guinéenne à travers l'expérience des migrants de retour*, januari 2020.

⁴⁸⁶ Vertrouwelijke bron, 30 januari 2020.

3.1 Terugkerende alleenstaande vrouwen

Volgens de Guineese autoriteiten zijn alleenstaande vrouwen in Guinee een marginaal fenomeen.⁴⁸⁷ Het is in Guinee gebruikelijk dat een vrouw bij haar ouders woont tot zij in het huwelijk treedt.⁴⁸⁸

Een vertegenwoordiger van de Guineese vestiging van de Internationale Federatie inzake de Rechten van de Mens (*Fédération Internationale des Droits Humains*) gaf aan dat het vaak moeilijk is voor vrouwen om zich zelfstandig te verplaatsen of zich elders te vestigen. Zij zouden vaak ondersteuning nodig hebben van hun familie of van een man. Een vertegenwoordiger van de Guineese organisatie van de rechten van de mens verklaarde dat hoewel vrouwen en meisjes zich vrij kunnen verplaatsen en kunnen verhuizen in Guinee, zij zich hierbij vaak zeer onveilig zouden voelen.⁴⁸⁹

Volgens een vertrouwelijke bron verliezen vrouwen die zich zelfstandig vestigen hun sociale vangnet.⁴⁹⁰ Een andere vertrouwelijke bron geeft aan dat families, met name in *Haute Guinée* en *Moyenne Guinée*,⁴⁹¹ geloven dat een alleenstaande vrouw alleen een inkomen kan verkrijgen uit prostitutie. Het komt volgens deze bron voor dat het geld dat alleenstaande vrouwen naar hun familieleden sturen wordt geweigerd.⁴⁹²

Uit verschillende bronnen blijkt dat het nodig is dat een man of een organisatie zich garant stelt voor een alleenstaande vrouw die een woning wil huren.⁴⁹³ Het komt voor dat verhuurders de verhuur aan een alleenstaande vrouw weigeren vanwege de sociale status van alleenstaande vrouwen en vanwege veiligheidsrisico's voor de vrouw zelf alsmede de verhuurder.⁴⁹⁴ Vrouwen hebben volgens verschillende bronnen van de Canadese *Immigration and Refugee Board* geen mannelijk familielid nodig om toegang te krijgen tot werk.⁴⁹⁵

⁴⁸⁷ Uit het EDS V-onderzoek bleek dat 69% van de vrouwen tussen de 20 en 24 jaar oud gehuwd was in 2018. Het percentage ongehuwde vrouwen neemt van 10% in de leeftijdscategorie 25 tot 29 jaar naar 6% in de leeftijdscategorie 30 tot 34 jaar en 3% in de leeftijdscategorie 35 tot 39 jaar. Institut National de la Statistique, *Troisième recensement général de la population et de l'habitation, Rapport d'analyse des données, Situation des Femmes*, pagina 83, december 2017 ; Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 115, juli 2019.

⁴⁸⁸ Zie ook paragraaf 1.11.3 voor informatie over zelfstandige vestiging. Immigration and Refugee Board of Canada, *GIN105143*, Guinée: information sur les femmes célibataires et sans soutien familial, y compris sur la possibilité qu'ont ces femmes de vivre seules et de se trouver un logement et un emploi sans avoir besoin de l'approbation d'un homme, 24 april 2015.

⁴⁸⁹ Immigration and Refugee Board of Canada, *GIN105143*, Guinée: information sur les femmes célibataires et sans soutien familial, y compris sur la possibilité qu'ont ces femmes de vivre seules et de se trouver un logement et un emploi sans avoir besoin de l'approbation d'un homme, 24 april 2015.

⁴⁹⁰ Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

⁴⁹¹ Naast de administratieve verdeling van het land in acht regio's bestaat in Guinee een natuurlijke verdeling in vier regio's: *Guinée Forestière*, *Basse Guinée*, *Moyenne Guinée* en *Haute Guinée*. Zie kaart in bijlage 5.2.

⁴⁹² Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

⁴⁹³ Immigration and Refugee Board of Canada, *GIN105143*, Guinée: information sur les femmes célibataires et sans soutien familial, y compris sur la possibilité qu'ont ces femmes de vivre seules et de se trouver un logement et un emploi sans avoir besoin de l'approbation d'un homme, 24 april 2015.

⁴⁹⁴ Immigration and Refugee Board of Canada, *GIN105143*, Guinée: information sur les femmes célibataires et sans soutien familial, y compris sur la possibilité qu'ont ces femmes de vivre seules et de se trouver un logement et un emploi sans avoir besoin de l'approbation d'un homme, 24 april 2015.

⁴⁹⁵ Immigration and Refugee Board of Canada, *GIN105143*, Guinée: information sur les femmes célibataires et sans soutien familial, y compris sur la possibilité qu'ont ces femmes de vivre seules et de se trouver un logement et un emploi sans avoir besoin de l'approbation d'un homme, 24 april 2015.

Zelfstandige vestiging na terugkeer

Uit verschillende bronnen blijkt dat vrouwen in Guinee zich zelfstandig kunnen vestigen wanneer ze daarvoor voldoende en langdurige financiële middelen hebben.⁴⁹⁶ Volgens een vertrouwelijke bron kunnen alleen vrouwen die middelbaar onderwijs of hoger hebben genoten zich zelfstandig redden.⁴⁹⁷ Een andere vertrouwelijke bron stelt dat ook alleenstaande vrouwen uit rurale gebieden met weinig opleiding zich zelfstandig kunnen redden.⁴⁹⁸ Een derde vertrouwelijke bron geeft aan dat vrouwen zichzelf onder andere staande kunnen houden met werkzaamheden als zeep maken, fruitsappen bereiden, textiel verven of met kleinschalige handel.⁴⁹⁹ Bronnen die door de Canadese Immigration and Refugee Board werden geraadpleegd wezen echter ook op de sociale druk die het huwelijk bevordert, het gebrek aan sociale erkenning van vrouwen die zelfstandig wonen en het risico van de perceptie van de gemeenschap ten aanzien van deze vrouwen.⁵⁰⁰

Volgens onderzoekers van het IOM is de re-integratie van jonge vrouwen bij terugkeer in Guinee ingewikkelder dan de re-integratie van jonge mannen. Gemeenschappen in Guinee associëren de mislukte poging tot migratie en terugkeer vaak met verkrachting of prostitutie, hetgeen niet geaccepteerd wordt, aldus de onderzoekers. Toegang tot de arbeidsmarkt is in Guinee daarnaast moeilijker voor vrouwen dan voor mannen. Door te trachten uit een precare situatie te komen en zich sociaaleconomisch proberen te integreren stellen jonge Guineese vrouwen zich bij terugkeer bloot aan stigmatisatie en discriminatie door leden van hun oorspronkelijke gemeenschappen.⁵⁰¹ Volgens een vertrouwelijke bron hebben vrouwen die zwanger zijn bij terugkomst of terugkomen met buitenechtelijke kinderen last van stigmatisatie en hebben zij veel moeite om zich opnieuw te integreren in hun eigen gemeenschap. Volgens de vertrouwelijke bron kiezen deze vrouwen er noodgedwongen voor zich zelfstandig te vestigen.⁵⁰²

Activiteiten ngo's

Er zijn enkele lokale ngo's die hulp kunnen verstrekken aan alleenstaande teruggekeerde vrouwen in Guinee. Deze ngo's hebben, volgens een vertrouwelijke bron vaak onvoldoende financiële middelen om hun werk te doen. De organisaties *Protection Femmes/Fille de Guinée*, CONAG/DCF⁵⁰³ en AGUIAS⁵⁰⁴ bieden ondersteuning bij de re-integratie, bemiddeling met familieleden, psycho-sociale ondersteuning en medische ondersteuning. De organisatie WAFRICA⁵⁰⁵ biedt korte cursussen voor vrouwen aan en biedt hulp aan slachtoffers van gendergerelateerd

⁴⁹⁶ Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020; Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.; Immigration and Refugee Board of Canada, *GIN105143*, Guinée: information sur les femmes célibataires et sans soutien familial, y compris sur la possibilité qu'ont ces femmes de vivre seules et de se trouver un logement et un emploi sans avoir besoin de l'approbation d'un homme, 24 april 2015.

⁴⁹⁷ Vertrouwelijke bron, 4 februari 2020.

⁴⁹⁸ Vertrouwelijke bron, 27 januari 2020.

⁴⁹⁹ Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

⁵⁰⁰ Immigration and Refugee Board of Canada, *GIN105143*, Guinée: information sur les femmes célibataires et sans soutien familial, y compris sur la possibilité qu'ont ces femmes de vivre seules et de se trouver un logement et un emploi sans avoir besoin de l'approbation d'un homme, 24 april 2015.0

⁵⁰¹ OIM, *Migrer pour réussir, Analyse des trajectoires migratoires de la jeunesse Guinéenne à travers l'expérience des migrants de retour*, januari 2020.

⁵⁰² Vertrouwelijke bron, 31 januari 2020.

⁵⁰³ De *Coalition Nationale de Guinée pour les Droits et la Citoyenneté des Femmes* is een Guineese ngo die zich inzet voor de rechten van vrouwen en meisjes. De activiteiten van CONAG/DCF richten zich op gelijkheid tussen mannen en vrouwen, het tegengaan van geweld richting vrouwen en meisjes en politieke participatie van vrouwen.

⁵⁰⁴ Zie ook paragraaf 1.12.2 voor andere activiteiten van deze ngo.

⁵⁰⁵ WAFRICA, *Women of Africa*, is een internationale ngo met een nationale vestiging in Guinée. De organisatie heeft als doel bij te dragen aan het sociale en het economisch welzijn van meisjes, vrouwen en kwetsbare personen in Guinee. Zie ook: <https://www.wafrica.org/a-propos-de-nous#notremission>

geweld. De ngo *Même Droits pour Tous* biedt juridische ondersteuning aan slachtoffers van gendergerelateerd geweld en slachtoffers van mensenhandel.⁵⁰⁶

Het Canadese Immigration and Refugee Board meldt geen kennis te hebben van sociale diensten door de Guineese autoriteiten of door ngo's die zich specifiek richten op alleenstaande Guineese vrouwen. Een bron van het Canadese Immigration and Refugee Board geeft aan dat de sociale diensten van de regering en ngo's beperkt en niet wijdverspreid zijn. Bovendien zouden deze diensten niet specifiek op alleenstaande vrouwen gericht zijn.⁵⁰⁷

⁵⁰⁶ Vertrouwelijke bron, 17 maart 2020

⁵⁰⁷ Immigration and Refugee Board of Canada, *GIN105143*, Guinée: information sur les femmes célibataires et sans soutien familial, y compris sur la possibilité qu'ont ces femmes de vivre seules et de se trouver un logement et un emploi sans avoir besoin de l'approbation d'un homme, 24 avril 2015.

4 Geraadpleegde bronnen

Rapporten

28 Too Many

- Guinea: The Law and FGM, september 2018

CGVS

- COI Focus, Guinée, Le traitement réservé par les autorités nationales à leurs ressortissants de retour dans le pays, 2 juli 2019.
- COI Focus, Guinée, Les mutilations génitales féminines, 6 mei 2014

Commission Nationale de Réflexion sur l'Education

- Documents de travail, 2017

CRIN

- Access to justice for children : Guinea, September 2018.

Immigration and Refugee Board of Canada

- Responses to Information Requests, GIN105004.FE, 25 november 2014
- Responses to Information Requests, GIN105143, Guinée: information sur les femmes célibataires et sans soutien familial, y compris sur la possibilité qu'ont ces femmes de vivre seules et de se trouver un logement et un emploi sans avoir besoin de l'approbation d'un homme, 24 april 2015.

Institut National de la Statistique

- Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018, juli 2019

Internationale Organisatie voor Migratie

- Migrer pour réussir, Analyse des trajectoires migratoires de la jeunesse Guinéenne à travers l'expérience des migrants de retour, 6 januari 2020

Ministère de l'Action Sociale, de la Promotion Féminine et de l'enfance

- Rapport National sur l'Evaluation de la Mise en œuvre du Programme d'Action de Beijing+25, mei 2019

Nuffic

- Document contextuel : renforcement de l'enseignement dans le domaine de la logistique et des douanes en Sierra Leone, au Liberia et en Guinée, 2019

Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides

- Rapport de mission en Guinée du 7 au 18 novembre 2017, november 2017

République de Guinée

- Contribution nationale volontaire à la mise en œuvre des ODD au forum politique de haut-niveau New-York, juillet 2018, Draft (version 3), 6 juni 2018

UN CRC

- Concluding observations on the combined third to sixth periodic reports of Guinea, 28 februari 2019
- Rapport valant troisième à sixième rapports périodiques soumis par la Guinée en application de l'article 44 de la Convention, attendus en 2017, 7 augustus 2018

UNESCO

- *World Data on Education*, 2010/11

UNGA

- Situation of human rights in Guinea, A/HRC/34/43, 17 januari 2017

UNICEF

- Analyse de Situation des Enfants en Guinée, 23 juli 2015
- Briefing notes sur les programmes de l'UNICEF en Guinée, oktober 2019
- Guinea, Ebola Situation Report, 9 december 2015
- Guinea, Statistical profile on female genital mutilation, januari 2019.
- Protection de l'Enfant dans le contexte post_Ebola en Guinée: dimension genre, 4 november 2015

UNFPA

- Analysis of Legal Frameworks on Female Genital Mutilation in Selected countries in West Africa, 24 oktober 2017

UNFPA – UNICEF

- Rapport annuel du Programme conjoint UNFPA-UNICEF sur les mutilations génitales féminines/l'excision : Accélérer le changement, 2017
- Analyse des performances de la Phase II, Programme conjoint FNUAP-UNICEF sur les mutilations génitales féminines : Accélérer le changement, augustus 2018

US Department of State

- Guinea 2015 Human Rights Report, 13 april 2016
- Guinea 2018 Human Rights Report, 13 maart 2019
- Guinea 2019 Human Rights Report, 11 maart 2020
- 2018 Report on International Religious Freedom : Guinea, 21 juni 2019

Wetenschappelijk onderzoek

Afrique Sociologie

- Guinée: L'impact des stratégies de promotion de l'abandon des mutilations génitales féminines, 31 oktober 2017.
- La perpétuation des MGF en Guinée: analyse socio-anthropologique des déterminants, augustus 2015.

Kaplan & Gómez

- Multisectoriële, Academische trainingsgids over Vrouwelijke Genitale Verminking-vrouwenbesnijdenis, 1 mei 2017

Wetten

- Code de l'Enfant (2008) <https://justiceguinee.gov.gn/laws/code-de-lenfant-guinee/>
- Code Pénal (2016) https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl-nat.nsf/implementingLaws.xsp?documentId=D5E8B7179C215EA7C12580E40039F562&action=openDocument&xp_countrySelected=GN&xp_topicSelected=GVAL-992BU6&from=topic&SessionID=DXXUSTFWD8
- Code Civil (2019) nog niet online beschikbaar.

Websites

- Association Kpon, <https://associationkponmaguineeardeche.wordpress.com>
- Global Giving, <https://www.globalgiving.org>
- Hello Asso, www.helloasso.com
- Kephass Conakry, <https://www.enfantsdesrues-kephas.com>
- Kharandiye Yigui, <https://www.espoirdesecoliersguineens.fr>
- Les Jésuites de la Province de l'Afrique Occidentale, <https://jesuitespao.com>

- Mamadou et Binéta, www.mamadouetbineta.org
- Agence Microprojets, <https://www.agencemicroprojets.org>
- Orange Fondation, <https://www.fondationorange.com>
- Piroque Orphelinat, <https://www.piroqueorphelinat.org>
- Rotary, <https://map.rotary.org>
- SOS Children's Villages International, www.sos-childrensvillages.org
- SOS Villages d'Enfants Canada, www.sos-villages-d-enfants.ca/fr
- SOS Villages d'Enfants Monde, <http://www.sosve.lu/fr/>
- UMS International, <https://ums-international.com/fr>
- WHO, www.who.int

Mediabberichten

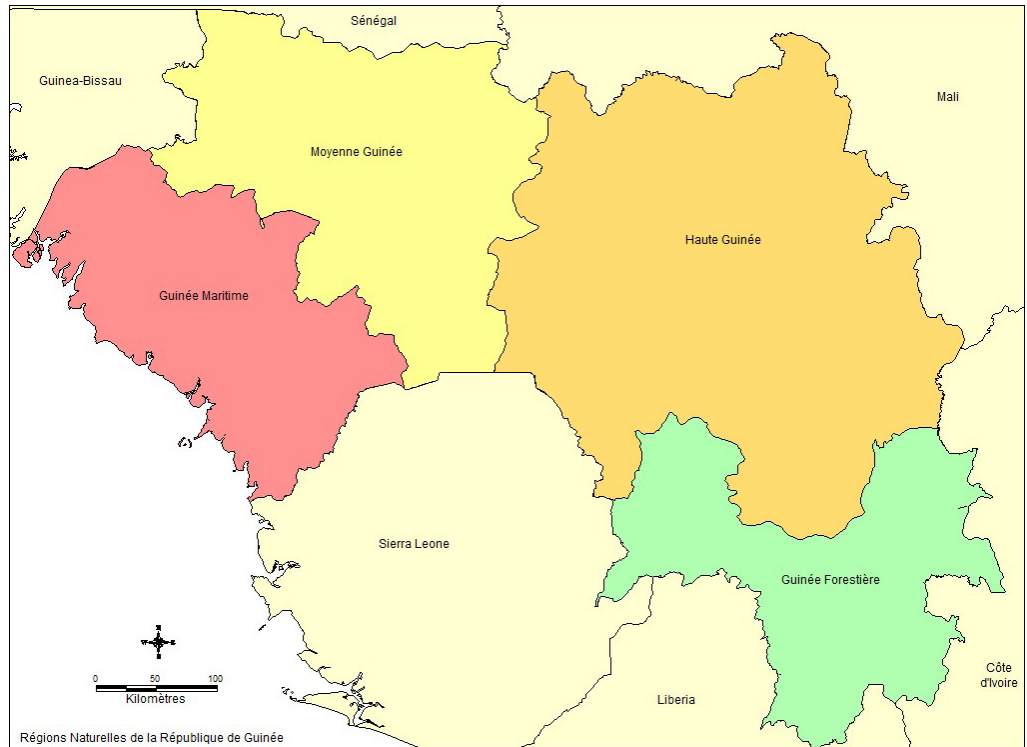
- AConakrylive.com
- Actualité Féminine
- Afriqueguinee.com
- AGP Guinee
- Alerteur
- Aminata.com
- Au Féminin
- Bunia Actualité
- Courriers d'Afrique
- Diaspora Guinéenne
- Euractiv
- Fatala-infos.net
- France 24
- Globe reporters
- Guinée Diversité
- Guinee Matin
- Guinee7.com
- Guineelive.com
- Hommes et Libertés
- InfoMigrants
- Jeune Afrique
- L'express Guinee
- La voix du Nord
- Laguinéenne.info
- Le Figaro
- Le journal du dimanche
- Le point
- Lepointplus.info
- MediaGuinee
- OIM
- PNUD
- Soleil FM
- UNICEF
- Vision Guinee
- Webguineenews.com

5 Bijlagen

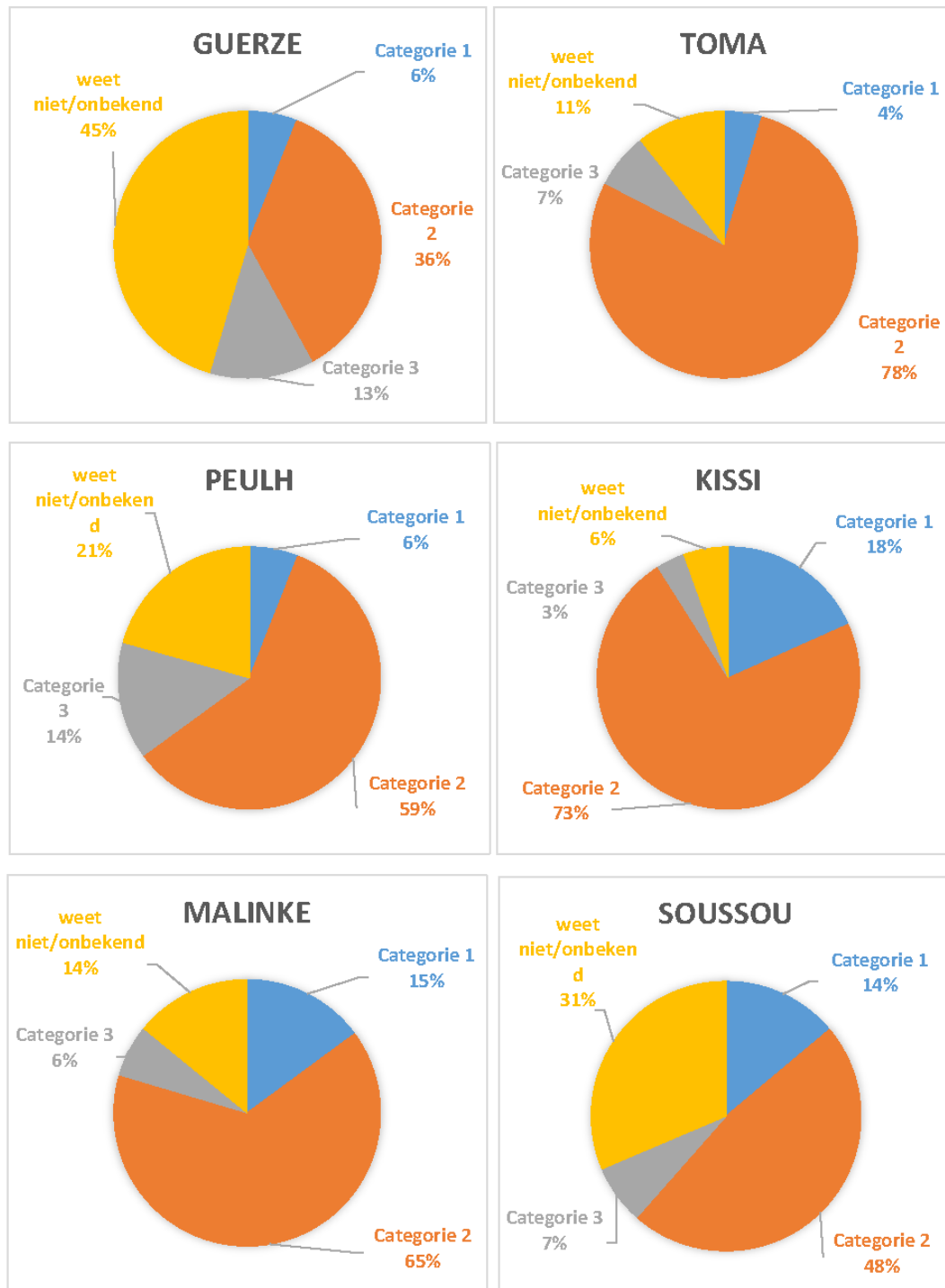
5.1 Staatskundige kaart van Guinee

5.2 Natuurlijke regionale kaart van Guinee

Bron: Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Guinée, du 7 au 18 novembre 2017*, pagina 10, november 2017.

5.3 Verspreiding van type FGM onder vrouwen naar bevolkingsgroep⁵⁰⁸

⁵⁰⁸ Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, juli 2019.

5.4 Besluit betreffende de oprichting, opening, monitoring, controle en sluiting van opvangcentra voor kinderen in Guinee

REPUBLIQUE DE GUINEE

Travail-Justice-Solidarité

Ministère de l'Action Sociale,
de la Promotion Féminine
et de l'Enfance

Direction Nationale de l'Enfance

**Arrêté portant Création, Ouverture, Suivi,
Contrôle et Fermeture des Centres d'Accueil
en République de Guinée.**

REPUBLIQUE DE GUINEE

Travail-Justice-Solidarité

Ministère de l'Action Sociale,
de la Promotion Féminine
et de l'Enfance

**ARRETE N° 5383 / MASPFE / CAB / 2014
PORTANT CREATION, OUVERTURE, SUIVI,
CONTROLE ET FERMETURE DES
CENTRES D'ACCUEIL DES ENFANTS EN
DANGER**

Vu la Constitution ;
Vu la Convention relative aux Droits de l'Enfant
(CDE);
Vu la loi L /2001/029/AN du 31 Décembre 2001,
portant principes Fondamentaux de création,
d'organisation et de contrôle des structures des
services publics ;
Vu les dispositions de la Loi L/2008/011/AN du
19 Août 2008 portant Code de l'Enfant Guinéen ;
Vu le Décret D/2011/127/PRG/SGG du 15 Avril

2011, portant attributions et organisation du Ministère de l'Action Sociale, de la Promotion Féminine et de l'Enfance ;
Vu le Décret D/2012/109/PRG/SGG du 5 Octobre 2012, portant Remaniement partiel du Gouvernement.
ARRETE

CHAPITRE I : DISPOSITIONS GENERALES

Section 1 : DEFINITION DES TYPES DE CENTRES

Article 1er : Le présent arrêté détermine les conditions de création, d'ouverture, de suivi, de contrôle et de fermeture des centres d'accueil des enfants en danger.

Article 2 : Les centres d'accueil regroupent les orphelinats, les pouponnières, les foyers, les centres de transit, les centres d'accueil et d'orientation, les centres non résidentiels.

Article 3 : L'Orphelinat est un centre qui accueille et prend en charge des enfants de la naissance à l'âge de moins de 18 ans ayant perdu l'un ou les deux parents géniteurs.

2

Article 5 : L'Orphelinat/Foyer est une structure de prise en charge des orphelins âgés de moins de dix huit (-18) ans à régime d'internat, sans distinction de race, de sexe, d'ethnie, de religion ou d'origine sociale.

Article 6 : Les Centres de transit : sont des centres qui accueillent les enfants en danger pour des séjours de courte ou moyenne durée. Les enfants viennent pour y passer au plus trois mois pour des soins et prise en charge avant d'être réintégrés dans leurs familles d'origine ou dans des familles d'accueil ou pour être transférés dans des centres de long séjour.

Article 7 : Les Centres d'accueil et d'orientation (long séjour): sont ceux qui accueillent les enfants pour des séjours de plus de trois mois. Ce sont des centres qui accueillent des enfants obligés d'être séparés de leur milieu familial pour une longue durée et dans leur intérêt supérieur. Ils les préparent à la réinsertion socio professionnelle.

Article 8 : Les Centres non résidentiels sont toutes structures de protection ou centres

4

On peut y admettre aussi :

- les enfants sans trace de famille (bébé abandonné, enfant courant le risque d'infanticide, etc.).
- les enfants nés d'une mère malade mentale ou souffrante d'autres maladies graves.

Dans tous les cas, la famille étant le cadre idéal pour le développement de l'enfant, l'admission d'un enfant dans un orphelinat doit être le dernier recours.

Section 2 : LES DIFFERENTS TYPES D'ORPHELINATS sont :

Article 4 : Les Pouponnières sont des structures qui accueillent les enfants de la naissance à l'âge de trois ans. Ce sont des centres qui éveillent le nourrisson à la vie en lui administrant les soins et l'alimentation adéquats. Leur principe est fondé sur une prise en charge psychosociale favorable à une évolution optimale. Ces centres gèrent par conséquent la vaccination et l'apprentissage à la locomotion et à la diction.

3

d'accueil qui offrent uniquement la prise en charge des enfants notamment des services éducatifs, culturels, récréatifs, socio-sanitaires, psychologiques. Les enfants n'y résident pas.

Section 3 : PRINCIPES DE BASE DE TOUT CENTRE D'ACCUEIL DES ENFANTS EN DANGER

La prise en charge des enfants dans les structures de protection se fera en observant les principes généraux ci-après tirés des « lignes directrices relatives à la protection de remplacement pour les enfants » adoptées en Novembre 2009 par l'Assemblée Générale des Nations Unies et du code de l'enfant guinéen :

Article 9 : Prévention de la séparation familiale. La famille étant la cellule fondamentale de la société et l'environnement naturel pour la croissance, le bien-être et la protection des enfants, les efforts doivent d'abord être orientés vers le maintien ou le retour de l'enfant à ses parents biologiques ou, dans la mesure du possible, aux autres membres

5

de sa famille. Les institutions de protection devront utiliser des critères rigoureux pour analyser et évaluer la situation de l'enfant et de sa famille, et la capacité actuelle ou potentielle de celle-ci à prendre en charge son enfant, pour prévenir la séparation familiale.

Article 10 : Nécessité et intérêt supérieur de l'enfant. La protection de remplacement pour les enfants et leur départ vers une institution ou centre de protection doit être une mesure de dernier recours quand les tentatives de maintien ou de retour en famille ne sont pas possibles ni temporairement ni de façon permanente. Le recours à une protection de remplacement doit être limité à la situation des enfants pour lesquels un tel cadre serait approprié, nécessaire et constructif pour l'enfant en question et pour son intérêt supérieur. Une telle mesure doit être temporaire, de courte durée, et revue régulièrement avec la participation de l'enfant selon son niveau de maturité. Il est de l'intérêt supérieur de l'enfant de retourner en famille, une fois que les raisons qui ont conduit à son départ ont été résolues ou ont disparu.

6

Article 11 : Non-discrimination : des efforts considérables doivent être fournis pour lutter contre la discrimination des enfants sur la base du niveau de pauvreté, de l'ethnicité, du sexe, du handicap mental ou physique, ou des maladies sérieuses dont souffriraient ces enfants ou leurs parents.

Article 12 : Développement de l'enfant : les institutions publiques ou privées impliquées dans les services de protection de remplacement doivent assurer des services de qualité qui contribuent au développement de l'enfant, notamment la prise en charge individuelle de l'enfant ou dans les petits groupes, l'Etat devra évaluer les structures existant sur la base de ce principe.

Article 13 : Soutien aux familles : La pauvreté seule ne doit jamais être la première justification pour enlever un enfant de son environnement familial afin de le placer dans une institution ou ne pas le réintégrer dans sa famille. Au contraire la pauvreté financière et matérielle doit servir de signal pour développer des services de soutien aux familles, surtout les

7

plus pauvres pour réduire le risque de vulnérabilité des enfants aux abus et à l'abandon.

Article 14 : Tout centre d'accueil des enfants en danger (CAED) est placé sous la tutelle du Ministère en charge de la Protection de l'Enfance.

CHAPITRE II : DES CONDITIONS A REMPLIR POUR LA CREATION, L'OUVERTURE DES CENTRES D'ACCUEIL ET DE TRANSIT DES ENFANTS EN DANGER

Section 4 : PROFIL DES PROMOTEURS DE CENTRE D'ACCUEIL

Article 15 : Tout promoteur/ ou fondateur de tout Centre d'accueil des enfants en danger doit:

Pour les personnes physiques :

- Etre un homme ou une femme ayant la vocation pour l'enfance et qui est prêt à

8

prendre en charge l'enfant ;

- Avoir trois personnes de référence qui attestent de sa bonne moralité ;
- Avoir des ressources suffisantes ou fournir la preuve de mobilisation de ressources ou de partenariat pour le fonctionnement du centre ;
- Avoir la collaboration des structures déconcentrées du Ministère en charge de la Protection de l'Enfance de leur localité ;
- Avoir un emploi stable et rémunéré ou à défaut avoir une source crédible de revenus ;
- Justifier d'un diplôme en sciences sociales ou formations connexes s'il est en même temps le Directeur du centre ;
- Justifier d'un titre de propriété temporaire ou définitif sur le terrain et/ou maison qui abrite le centre (un titre foncier, un permis d'habitation, un arrêté du Ministère de l'Habitat et ses services déconcentrés attestant une donation de la parcelle, un contrat de bail d'une durée d'au moins deux ans).

Pour les personnes morales :

- Personne morale ayant pour mission la protection de l'enfance et qui est prête à

9

prendre en charge les enfants en institution ;

- Avoir un récépissé délivré par le Ministère de l'Administration du Territoire et de la Décentralisation ;
- Avoir des ressources suffisantes ou fournir la preuve de mobilisation de ressources ou de partenariat pour le fonctionnement du centre ;
- Avoir la collaboration des structures déconcentrées du Ministère en charge de la Protection de l'Enfance de leur localité ;
- Justifier d'un titre de propriété temporaire ou définitif sur le terrain et/ou maison qui abrite le centre (un titre foncier, un permis d'habitation, un arrêté du Ministère de l'Habitat et ses services déconcentrés attestant une donation de la parcelle, un contrat de bail d'une durée d'au moins deux ans).

Section 5 : IMPLANTATION DE L'INFRASTRUCTURE

Article 16 : Tout centre d'accueil des enfants en danger doit :

- Etre implanté dans un milieu viabilisé (lieu accessible, électrifié, eau, couvert par les réseaux téléphoniques, etc.) ;

10

- Etre moins isolé de la ville ou du centre village ;
- Etre situé en dehors du bruit nuisible, des zones inondables et des marécages ;
- Etre à proximité d'un centre de santé, de poste de police ou de gendarmerie.

Section 6 : QUALITE DE L'INFRASTRUCTURE

Article 17 : Tout Centre d'accueil des enfants en danger doit :

- Etre en matériaux définitifs ou solides ;
- Etre convenablement clôturé avec un portail et une enseigne clairement visible et mis en sécurité avec placement des matériels de détecteurs et d'extincteurs d'incendie ;
- Comporter des mesures d'accès facile aux enfants souffrant d'un handicap. Ces mesures doivent inclure des solutions pratiques telles que des rampes d'accès, des poignées et des sanitaires adaptés ;
- Les centres qui accueillent des enfants handicapés doivent tenir compte des besoins spécifiques de ces enfants.

11

Article 18 : Tout centre d'accueil des enfants en danger doit disposer des installations adéquates à savoir :

- Un ou des locaux administratifs (bureaux des responsables et/ou collaborateurs) ;
- Une ou plusieurs salles d'écoute, bien disposées et à porter de vue de tous ;
- Un ou plusieurs dortoirs d'étendue convenable à la capacité du centre ($\geq 2\text{m}^2$ / enfant) ;
- Une ou des aires de jeux ;
- Des cabines d'aisance avec borne fontaine ;
- Des douches et /ou salles de bain séparées ;
- Une buanderie fonctionnelle ;
- Un réfectoire équipé ou un système équivalent ;
- Un système d'approvisionnement en eau potable (eau de borne fontaine ou à défaut d'un forage ou de citerne de conservation d'eau) ;
- Un système adéquat d'alimentation en électricité (installation non apparente) ;
- Des salles de jeux, des salles d'activités ou d'alphabétisation (en cas de besoin) ;
- Des ateliers/salles de formation professionnelle et adaptés au métier (en cas de besoin) ;

12

- Des dispositifs pour la protection de l'environnement ;
- Des équipements (roulants, informatiques, de cuisine, de couchage, etc.) selon les besoins du centre ;
- Une infirmerie obligatoire lorsque l'effectif dépasse 30 enfants ;
- Une salle d'études équipée, aérée et bien éclairée pour préserver la santé visuelle des enfants.

Section 7 : CRITERES D'OUVERTURE

Article 19 : Le dossier de demande d'autorisation de création et d'ouverture d'un centre d'accueil des enfants en danger doit comporter les pièces suivantes :

1- Une demande d'autorisation de création et d'ouverture adressée au Ministre en charge de la Protection de l'Enfance indiquant :

- La dénomination exacte et le type de centre ;
- L'adresse complète du centre,
- la capacité d'accueil ;
- la cible d'enfants à accueillir ;

13

- les objectifs du centre d'accueil ;
- le matériel disponible pour le démarrage des activités.

- 2- Le Curriculum Vitae du promoteur / fondateur ;
- 3- Le casier judiciaire du promoteur / fondateur ;
- 4- Le certificat de nationalité du promoteur / fondateur / directeur ;
- 5- Le Curriculum Vitae du directeur et des travailleurs sociaux ;
- 6- Le casier judiciaire du directeur datant d'au moins trois mois ;
- 7- Avoir un compte bancaire alimenté dans une des banques de la place. Ou fournir des preuves suffisantes de prise en charge des enfants sur une période de trois mois à un an ;
- 8- L'acte de propriété ou de donation du site (un titre de propriété temporaire ou définitif : un titre foncier, un permis d'habiter, un arrêté du Ministère de l'Habitat et ses services déconcentrés attestant une donation de la parcelle) ou d'un contrat de bail d'une durée d'au moins deux ans ;
- 9- Le projet retraçant la vision, la mission

14

et les activités du centre avec un plan de financement (budget) et la précision du mode de financement (accord de financement, autofinancement ou financement mixte) ;

- 10- Le plan architectural du centre : le plan des bâtiments et des autres installations réalisées et/ou à construire ;
- 11- Le nombre et les profils des agents à recruter ;
- 12- Les documents légaux de reconnaissance de la structure si elle existait déjà sous forme d'ONG (récépissé d'enregistrement, statut qui reconnaît l'ONG comme une structure de protection d'enfants, statuts, règlement intérieur, accord de siège pour les structures internationales) ;
- 13- Un engagement écrit du promoteur / fondateur à respecter les normes et standards des centres d'accueil et de protection des enfants, la constitution, les lois et règlements en vigueur en République de Guinée ;
- 14- Un engagement écrit du promoteur / fondateur à transmettre au Ministère en charge de la Protection de l'Enfance, les rapports d'activités et financiers du centre et les statistiques permettant d'apprécier le travail

15

effectué dans le centre et les mouvements d'accueil et de sortie d'enfants.

15- Le respect scrupuleux de la loi en vigueur réglementant les conditions d'ouverture et de fermeture des centres d'accueil en République de Guinée.

Article 20 : Le dossier est déposé au Ministère en charge de la Protection de l'Enfance contre un récépissé délivré par le Ministre.

Article 21 : Etudes du dossier : La Commission spéciale des centres d'accueil des Enfants fait l'étude du dossier et dresse un procès verbal avec recommandations. Elle peut étudier les dossiers en deux sessions semestrielles ordinaires. Elle peut tenir des sessions extraordinaires en cas de besoin.

Article 22 : Décision de l'agrément : lorsque l'avis est favorable, le Ministre en charge de la Protection de l'Enfance, par arrêté autorise la création et l'ouverture du centre. L'arrêté est établi et transmis au promoteur / fondateur et publié dans le Journal Officiel de la République.

16

Lorsque l'avis est défavorable, ou que des compléments d'informations sont exigés, notification est aussitôt faite au promoteur / fondateur.

CHAPITRE III : SUIVI ET CONTROLE DES CENTRES D'ACCUEIL DES ENFANTS EN DANGER

Article 23 : Les centres d'accueil des enfants en danger sont soumis au suivi et contrôles mixtes des services du Ministère en charge de la Protection de l'Enfance et de l'Office de la Protection du Genre et des Mœurs (OPROGEM) du lieu d'implantation de la structure. Le suivi et le contrôle portent notamment sur :

- L'existence de l'autorisation ;
- Les infrastructures et les équipements ;
- La qualité du personnel ;
- Le contenu des programmes d'activités par rapport à la cible du centre ;
- L'organisation et la gestion administrative ;
- L'organisation et la gestion financière ;
- La prise en charge psycho - socio - éducative des enfants ;

17

- L'état de santé des enfants ;
- Les conditions d'hygiène et de sécurité des enfants, du personnel et des lieux.

Article 24 : le suivi et le contrôle des centres d'accueil des enfants en danger se feront par une équipe mixte composée de la DNE et de l'OPROGEM

CHAPITRE IV : FERMETURE DU CENTRE D'ACCUEIL DES ENFANTS EN DANGER

Article 25 : Le Ministre en charge de la Protection de l'Enfance peut retirer l'agrément accordé à la structure d'accueil suite au procès verbal des visites mixtes de contrôle effectuées par la DNE et l'OPROGEM, révélant que la structure ne présente plus les garanties suffisantes pour assurer la Protection des enfants.

Article 26 : L'agrément peut être retiré également lorsque la structure fait obstacle au contrôle mixte de son fonctionnement par la DNE, ses structures déconcentrées et

18

l'OPROGEM ou lorsque la structure ne peut pas justifier d'une activité pendant une durée de deux ans.

Article 27: Des rappels à l'ordre et avertissements écrits peuvent précéder le retrait de l'agrément.

Article 28 : Le retrait de l'agrément implique de plein droit la fermeture de la structure d'accueil.

Article 29 : Le Ministre en charge de la Protection de l'Enfance peut décider que le retrait de l'agrément ne prendra effet qu'à l'expiration d'un délai maximum d'un an pendant lequel la structure pourra continuer à exercer son activité pour permettre de régler la prise en charge et le transfert des enfants dont elle a la charge dans un autre centre. Dans ce cas, des dispositions seront prises pour la réorientation des enfants.

19

CHAPITRE V : DE LA GESTION DES CONFLITS

Article 30 : En cas de conflit, tout centre d'accueil des enfants en danger sanctionné peut recourir aux voies légales de défense.

CHAPITRE VI : DISPOSITIONS FINALES

Article 31 : Les structures actuelles connues sous le nom de « centres d'accueil des enfants en danger » disposent d'un délai de 18 mois pour se conformer aux dispositions du présent arrêté à partir de la date d'entrer en vigueur.

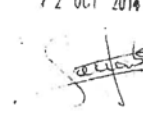
Article 32 : Le présent arrêté qui prend effet à compter de sa date de signature sera enregistré et publié au Journal Officiel de la République.

20

Ampliations :

MASPFE01
 MSPC.....01
 MATD.....01
 DNE01
 OPROGEM.....01
 SGG.....01
 ARCHIVES.....01/07

72 OCT 2014

 Le Ministre
 Mme Camara Sanaba KABA

21

DE LA GESTION DES CENTRES D'ACCUEIL DES ENFANTS EN DANGER ET DES ENFANTS EN CONFLIT AVEC LA LOI.

1. De l'équipe de direction et d'encadrement des enfants en danger et des enfants en conflit avec la loi:

1.1 Critère de compétence

Tout centre d'accueil d'enfants en danger et des enfants en conflit avec la loi doit être géré par des professionnels qualifiés, recrutés au besoin à l'aide de structures compétentes et sur la base d'une fiche de description de tâches et de profil. Le recrutement doit être subordonné à une enquête de moralité, à une évaluation des compétences et des connaissances en protection des enfants, à quelques notions élémentaires en matière de sécurisation des enfants.

1.2 Critères d'âge

Les travailleurs de tout centre d'accueil des enfants en danger et en conflit avec la loi doivent être des jeunes/adultes.

22

1.2.1 Qualification du personnel de la direction du centre d'accueil des enfants en danger et des enfants avec la loi

Le personnel principal de la direction doit être constitué de cadres professionnels qualifiés en sciences sociales et/ou formations connexes (Assistant Social, Psychologue, Sociologue juriste, éducateurs, enseignants spécialisés et spécialistes assimilés) et des spécialistes de la gestion des ressources humaines, comptabilité et du secrétariat pour l'administration.

1.2.2 Qualification du personnel d'encadrement

Le personnel d'encadrement peut être constitué de salariés de bénévoles, de volontaires et stagiaires.

Les personnes qui encadrent directement les enfants doivent avoir au moins le niveau BEPC pour les animateurs, les agents de santé et d'un diplôme professionnel de niveau technique pour les éducateurs spécialisés enseignants/formateurs et les assistants sociaux, ou disposer d'une qualification professionnelle en la matière surtout en ce qui

23

concerne les agents de sécurité, les conducteurs de véhicule, les cuisiniers et les chargés d'entretien.

1.2.3 Statut et obligations du personnel

- Le personnel peut être à temps partiel ou à temps plein;
- Le personnel recruté est soumis à un bilan annuel de santé et de prestation;
- Tout agent doit signer une déclaration qui l'engage pour la sécurisation et la protection des enfants;
- Tout agent qui travaille dans un centre d'accueil des enfants en danger et d'enfants en conflit avec la loi a l'obligation de prendre connaissance et de signer les différents textes régissant la conduite et la morale à l'intérieur dudit centre. Il s'agit notamment du règlement intérieur ou code de conduite.

1.2.4 Les droits attachés au statut du personnel

Toute personne qui travaille dans un centre d'accueil a droit à :

- Un contrat dûment signé par les parties prenantes et visé par la Direction du Travail;

24

- Un cahier de charges;
- Une couverture sanitaire après la période d'essai (pour les salariés);
- Le personnel salarié de tout centre d'accueil des enfants en danger et d'enfants en conflit avec la loi est soumis au régime de droit de travail en vigueur en République de Guinée et à la convention de travail de son secteur d'activité.

1.2.5 Formation du personnel

Tout centre d'accueil des enfants en danger et des enfants en conflit avec la loi doit planifier et exécuter des formations et/ou des recyclages en matière de protection de l'enfant au profit de son personnel.

Tous les agents programmés ont l'obligation de suivre ces formations. Le personnel peut bénéficier également des formations organisées par les réseaux de protection de l'enfant, par le Ministère en charge de l'Action Sociale de la Promotion Féminine et de l'Enfance, et par toute autre institution lorsque celles-ci rentrent dans le cadre de la protection, de la sécurisation des enfants et de la promotion des

25

droits et responsabilités de l'enfant.
L'Etat a l'obligation d'aider à la formation du personnel des centres d'accueil des enfants en danger et des enfants avec la loi. A cet effet, il élabore des curricula de formation et des guides qu'il met à disposition des différents acteurs.

1.3 Du profil des enfants à placer

Selon les articles 287 et 339 du Code de l'Enfant il s'agit :

- Enfants victimes de négligence et exposés au vagabondage
- Enfants recueillis, abandonnés et trouvés
- Enfants ayant ses parents qui demeurent sans soutien familial
- Enfants en manque notoire d'éducation et de protection
- Enfants de la rue et dans la rue
- Enfants victimes de mauvais traitements
- Enfants victimes d'exploitation sexuelle
- Enfants victimes d'abus sexuel
- Enfants victimes d'exploitation économique
- Enfants victimes d'exploitation dans les crimes organisés
- Enfants exposés à l'exploitation dans les conflits armés

26

- Enfants exposés à des pratiques ayant un effet néfaste sur leur santé
- Enfants dont les parents ou ceux qui sont en charge sont dans l'incapacité d'assurer sa protection et son éducation
- Enfants victimes de trafic et de traite
- Enfants victimes d'handicap physique ou mental
- Enfants ayant commis crime ou délit

1.4 Prise en charge de l'enfant dans un centre d'accueil

3.3.1. Demande de placement

La demande de placement doit impliquer au moins une structure de l'Etat. Elle peut être faite par les instances suivantes : la Gendarmerie, la Police, la DNE, un centre, l'O.PRO.G.E.M, les autorités locales etc.

3.3.2. Décision de placement

La décision de placement est prise par Le Tribunal, le Juge des enfants, les Juges de paix.

27

Dans tous les cas, l'accueil d'un enfant dans un centre est subordonné à l'obtention d'une ordonnance de placement provisoire délivrée par l'autorité compétente (Président du tribunal ou juge des enfants) ou à défaut d'un ordre de mise à disposition délivré par un Officier de Police Judiciaire.

Si pour une raison ou une autre, ces autorisations n'ont pas été obtenues, les responsables du centre en font la demande (demande et enquête sociale) dans les 72 heures qui suivent l'accueil

3.3.3. Dossier individuel de l'enfant admis dans un centre

Tout placement d'enfant dans un centre est subordonné à la production d'un dossier comprenant les pièces suivantes, dans la mesure du possible et selon les exigences de sa problématique. Il s'agit de :

1. La fiche de renseignements (sur l'enfant, sa famille, sa problématique)
2. La fiche de suivi individuel de l'enfant
3. L'acte de placement qui peut être une décision administrative, une ordonnance de

28

placement, un ordre de mise à disposition (obligatoire) ;

4. Le rapport d'enquête sociale ;
5. La fiche d'observation ;
6. Le dossier médical (certificat médical, carnet de vaccination, bilan de santé) évaluant l'état sanitaire de l'enfant ;
7. L'extrait d'acte de naissance ou le jugement supplétif s'il en existe éventuellement ;
8. le certificat de scolarité ou de radiation de l'établissement fréquenté par l'enfant ;
9. le document sur les rapports d'entretien ;
10. les bulletins de notes ;
11. La photo complète et d'identité ;
12. Le ou les certificat (s) de décès du ou des parent(s) décédé(s) ;

3.3.4. Numéro identifiant

Un numéro est attribué au dossier de chaque enfant admis au centre.

3.3.5. Classement du dossier

Le dossier individuel est confidentiel et classé au niveau de l'administration du centre. Il est régulièrement mis à jour et complété au vue des événements qui interviennent dans la vie de

29

l'enfant.

3.3.6. Tenue d'un registre

Un registre de tous les enfants doit exister au centre et doit être convenablement et régulièrement mis à jour. Les statistiques des enfants doivent être convenablement tenues et vérifiables. Le registre doit comporter les renseignements comme Nom et prénoms, date et lieu de naissance, statut/motif, adresse de la personne à contacter, le cas échéant l'histoire de l'enfant.

3.3.7. La réintégration/réinsertion

3.3.7.1. Approche de réintégration/réinsertion

Tous les centres doivent promouvoir la réintégration familiale et la réinsertion socioprofessionnelle, le milieu naturel de l'enfant étant la famille. Seuls les enfants pour lesquels la réintégration n'est pas véritablement possible vont séjourner plus longtemps dans les centres.

La réintégration familiale et la réinsertion socioprofessionnelle doivent être envisagées dès que possible.

30

3.3.7.2. Autorisation de la réintégration

Pour la réintégration d'un enfant, tout CAED doit obtenir de l'autorité compétente (Président du tribunal ou Juge des enfants) une ordonnance de retrait pour les enfants réintégrés ou qui ont changé de structure.

3.3.7.3. Rôle des centres d'accueil dans la procédure d'adoption

Tous les centres recueillant des enfants abandonnés produisent un rapport d'enquête sociale et tous les documents relatifs à la situation et au placement de l'enfant dans le centre transmis à la DNE.

3.3.7.4. Projet de vie de l'enfant

- Un projet de vie est clairement défini pour tout enfant avant sa réintégration. Les centres prennent toutes les dispositions nécessaires pour que l'enfant :
 - En âge de scolarisation intègre ou réintègre un établissement scolaire ;
 - Qui a dépassé l'âge de scolarisation bénéficie d'une formation professionnelle ;
 - Qui ne peut plus être scolarisé mais qui n'a pas l'âge pour suivre une formation professionnelle

31

bénéficie d'un programme de cours alternatif accéléré.

3.3.8. Droits et obligations des enfants dans un centre d'accueil des enfants en danger et des enfants en conflit avec la loi.

3.3.8.1. Alimentation

3.3.8.1.1. Qualité de l'alimentation

L'alimentation doit être saine, variée, suffisante équilibrée et de composition adaptée à l'âge, au besoin et à l'état nutritionnel et de santé de l'enfant.

3.3.8.1.2. Nombre et heures de repas

Un enfant a besoin d'au moins trois repas par jour, c'est-à-dire le matin, le midi et le soir et si possible un goûter.

Les heures de repas sont régulières et fixes à savoir : petit déjeuner 7h - 7h30, déjeuner 12h 30 - 13h, goûter 16h30-17h dîner 19h - 19h30).

Le nombre et les heures de repas peuvent varier

32

en fonction de l'âge, de l'état nutritionnel et sanitaire de l'enfant.

3.3.8.1.3. Mesures de vie communautaire pendant les repas

Tous les enfants doivent manger au même moment pour apprendre à vivre ensemble. Si possible, les responsables et le personnel peuvent manger avec les enfants les mêmes repas pour donner l'exemple et pouvoir apprécier au quotidien la qualité des repas servis.

3.3.8.2. Les soins de santé

3.3.8.2.1. Les obligations en matière de santé

Chaque centre d'accueil des enfants en danger et des enfants en conflit avec la loi doit avoir :

- Une boîte à pharmacie pour les premiers soins de santé à l'enfant ;
- Une infirmerie (obligatoire si son effectif est supérieur à 30 enfants). Dans ce cas, cette dernière doit respecter les spécifications admises en matière d'infirmerie privée en République de Guinée. Cette infirmerie doit être légalement autorisée.

33

Les enfants doivent recevoir des soins de santé adéquats auprès d'un personnel qualifié. En cas de non amélioration, ou en cas de doute sur un diagnostic la référence à un centre de santé supérieur est obligatoire.

Au cas où le centre d'accueil des enfants en danger et des enfants en conflit avec la loi n'aurait pas une infirmerie, il doit avoir un partenariat avec une structure de santé de référence.

3.3.8.2.2. Les soins préventifs

Les enfants doivent bénéficier systématiquement et suivant les normes requises des soins préventifs, surtout la vaccination, les déparasitages systématiques, les apports en vitamines et toutes autres mesures préventives prévues par l'Etat.

3.3.8.2.3. Les facilités à accorder en matière de soins de santé

Tout enfant d'un centre d'accueil des enfants en danger et en conflit avec la loi admis dans un centre de santé public comme indigent bénéficie des avantages liés à son statut et doit

34

Les activités qui permettent d'acquérir des compétences de la vie doivent être développées dans les centres au profit de tous les enfants et ceci en fonction de leur âge et de leur aptitude physique.

3.3.8.5. Vêtements et Matériels de couchage

3.3.8.5.1. Vêtements

L'enfant doit porter des vêtements décents, propres, adaptés à la saison et donc à l'activité menée. Ils sont personnels à chaque enfant et constituent des propriétés individuelles.

3.3.8.5.2. Matériels de couchage et de toilette

Chaque enfant doit avoir son paquetage de couchage et de toilette. Il est composé tout au moins de :

- Un lit, matelas;
- Un (1) drap ;
- Un (1) pagne ou une couverture pour la nuit ;
- Une moustiquaire ;
- Une serviette
- Une brosse à dents / une brosse végétale
- Une pate dentifrice
- Une éponge

36

être pris en charge par le fonds sanitaire des indigents.

3.3.8.3. L'éducation

Tout enfant, en âge d'aller à l'école, qui doit passer au moins une année scolaire dans un centre, doit être inscrit à l'école. Chaque année, la liste des enfants est transmise aux écoles les plus proches afin que ces derniers puissent bénéficier des programmes existants en leur faveur.

3.3.8.4. Les autres formes d'éducation

Les autres formes d'éducation ne sont choisies que lorsque l'inscription à l'école n'est plus possible.

Dans les cas de transit, un programme d'éducation et d'alphabétisation est assuré par le centre. Une orientation vers un métier est possible lorsque l'enfant développe des aptitudes et s'il a l'âge légal requis. Le métier appris n'est pas imposé mais retenu de commun accord avec l'enfant.

35

- Un savon
- Un peigne
- Pyjama/robe de nuit etc.

3.3.8.6. Chambres/dortoirs

Les enfants doivent être logés dans des chambres qui offrent un espace convenable soustrait à la promiscuité.

Il faut un bon dispositif d'aération et de ventilation dans les chambres. L'installation électrique doit être la moins apparente possible. Les chambres doivent être bien éclairées.

3.3.8.7. Nombre d'enfants et nombre de lit par chambre

Les chambres à grande dimension doivent être d'au moins 25m². Dans les chambres à grande dimension, il est prescrit que le nombre d'enfant ne dépasse pas dix (10) pour les chambres à lits non superposés. Mais au cas où les lits sont superposés, ou lorsqu'il s'agit d'enfants de moins de 12 ans, le nombre d'enfants peut excéder 14.

37

Pour les chambres ne dépassant pas 16 m², le nombre de lits au sol ne peut excéder trois (03) et six (06) pour les lits superposés. En conséquence, le nombre d'enfants ne peut excéder six (6).

3.3.8.8. L'hygiène et l'assainissement

3.3.8.8.1. Propreté des lieux

Tout centre d'accueil des enfants en danger et des enfants en conflit avec la loi doit être maintenu dans un environnement sain :

- Propreté des locaux, de la cour, des installations sanitaires comme la buanderie, les douches, les latrines, la cuisine, etc. ;
- Propreté des installations de cambuse (cuisine, ustensiles, etc.) ;

3.3.8.9. Les sports, les jeux et les loisirs

3.3.8.9.1. Les installations pour le sport et les jeux

Tout centre d'accueil des enfants en danger et des enfants en conflit avec la loi doit :

- Disposer d'au moins une aire de jeux ;
- Disposer d'une salle de jeux et/ou des

38

- Disposer d'une salle de jeux et/ou des activités socioculturelles et autres jeux.

3.3.8.9.2. Des loisirs

Les responsables et le personnel d'encadrement doivent proposer aux enfants des loisirs susceptibles de contribuer à leur épanouissement personnel.

3.3.8.10. Droit à la participation, droit à l'information, droit à l'écoute

3.3.8.10.1. La participation

La participation de l'enfant à la conception et à la mise en œuvre des dispositions prises pour sa sécurité et à la circulation des informations utiles doit être encouragée.

Des dispositions doivent être prises pour encourager les enfants à exprimer régulièrement leurs opinions sur l'organisation des activités et sur les différents acteurs intervenant dans la protection.

39

3.3.8.10.2. Dispositifs de plainte et de sécurisation des enfants

Les centres d'accueil des enfants en danger et des enfants en conflit avec la loi doivent élaborer et afficher dans des endroits accessibles une procédure permettant aux enfants de formuler des plaintes à l'encontre du personnel et de la direction.

Cette procédure doit être élaborée avec la participation des enfants ou doit être portée à leur connaissance.

Des dispositions doivent être prises pour que les enfants soient associés à la conception et aux revues périodiques de leur code de conduite et pour qu'ils contribuent à la sensibilisation de leurs pairs.

Tous les enfants ont le droit de se faire entendre sur toutes les questions les concernant, en fonction de leur capacité de compréhension.

40

3.3.8.10.3. Dénonciation, protection de l'enfant

Des dispositions doivent permettre aux enfants de pouvoir dénoncer les abus, violences et dérives des adultes et de leurs pairs sans être menacés et châtiés. Ils ont le droit d'être protégés contre tous abus, négligence et exploitation.

3.3.10.4. Le droit de l'enfant à l'information

Les enfants doivent être informés sur leurs droits et sur leurs devoirs ;
Ils doivent être informés sur les mesures prises pour leur sécurisation

3.3.10.5. L'écoute et l'évaluation du système de protection

Les enfants doivent être périodiquement écoutés par un ou des responsables autres que ceux qui les encadrent ordinairement pour évaluer les actions de protection conformément à l'article 25 de la Convention des Nations Unies relative aux Droits de l'Enfant.

41

3.3.8.11. Discipline

Les enfants accueillis dans les centres ont l'obligation de se soumettre aux règles de disciplines qui y sont appliquées

Les règles de discipline, les tâches et travaux imposés aux enfants sont fixés par circulaire du Ministre en charge de la protection de l'enfance. Ils doivent être adaptés à l'âge et aux aptitudes physiques de l'enfant.

Sont formellement interdites les punitions portant atteinte à l'intégrité physique et morale de l'enfant.